

Zonneveld Molenweg Halle

Inhoudsopgave

Bijlagen bij ruimtelijke onderbouwing	3
Bijlage 1 Kaart besluitgebied	4
Bijlage 2 Landschappelijk inpassingsplan	6
Bijlage 3 Quickscan natuurtoets	38
Bijlage 4 Participatieplan	89

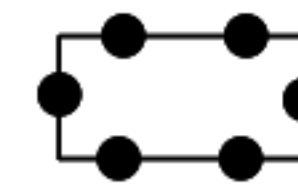
Bijlagen bij ruimtelijke onderbouwing

Bijlage 1 Kaart besluitgebied

LEGENDA

BESLUITGEBIED

Besluitgebied

VERKLARING

ondergrond

ruimtelijke onderbouwing **Molenweg te Halle**

schaal : 1 : 5
formaat : A3
projectnummer : 3490.01
bladnummer : 1
aantal bladen : 1
Identificatiecode : NL.IMRO.

datum : 31-05-2021
datum ondergrond : Mei 2021
voorontwerp : -
ontwerp : -
vaststelling : -

gemeente **Bronckhorst**

Bijlage 2 Landschappelijk inpassingsplan

Voorlopig ontwerp Zonnepark Molenweg

17-06-2021

SMART ENERGY
DEVELOPMENT

Locatie / luchtfoto

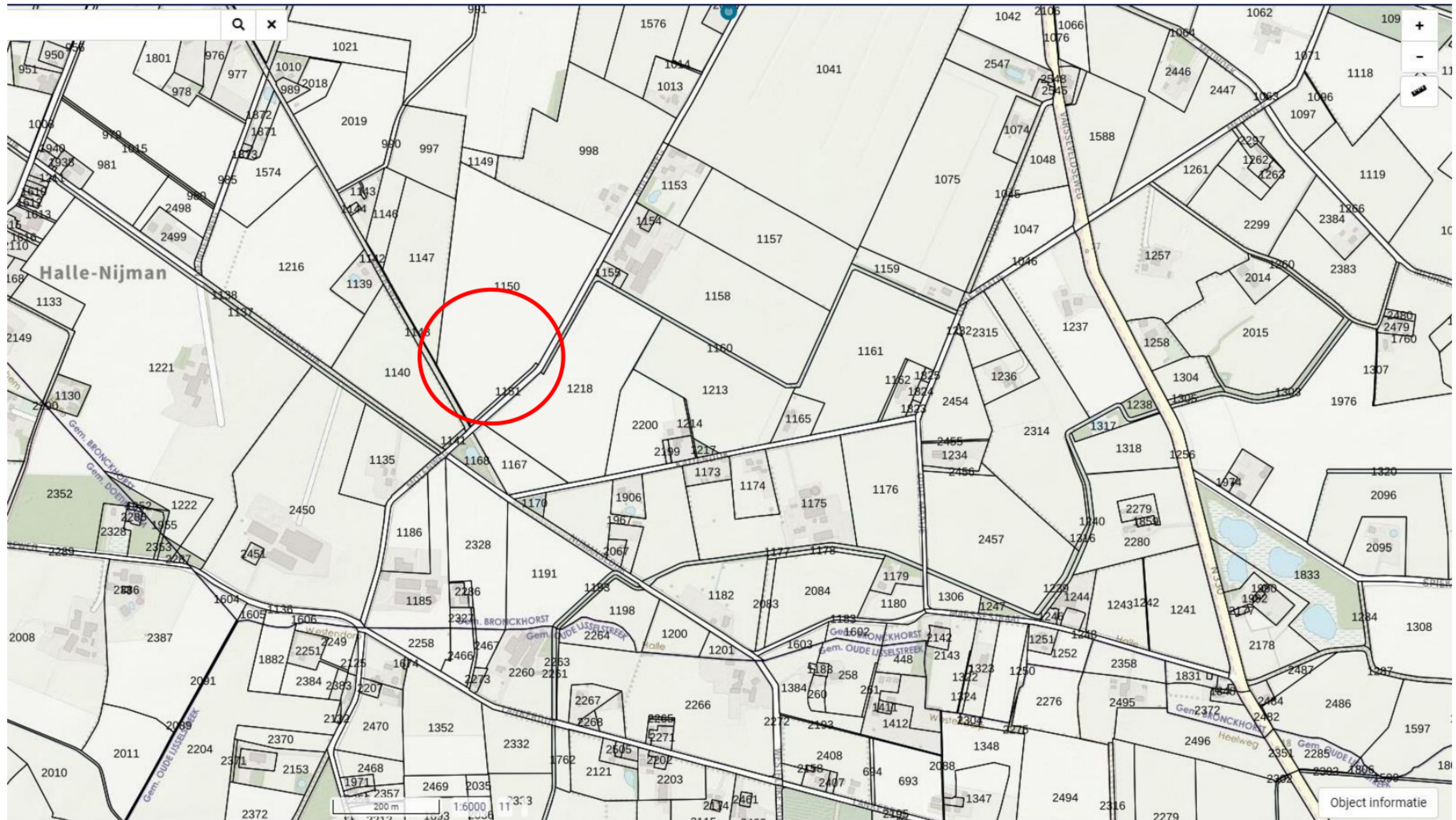
Locatie / luchtfoto

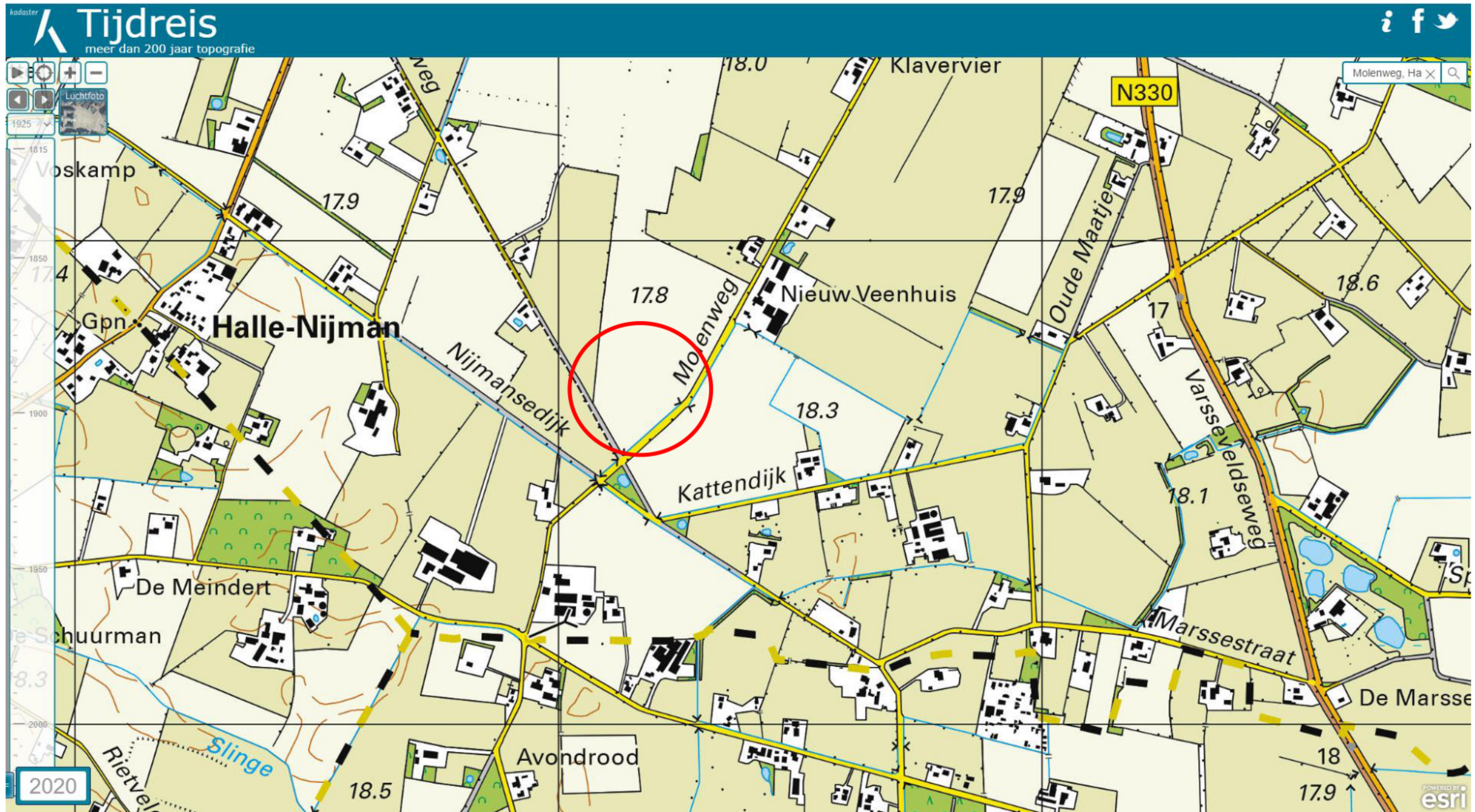
Perceel Molenweg

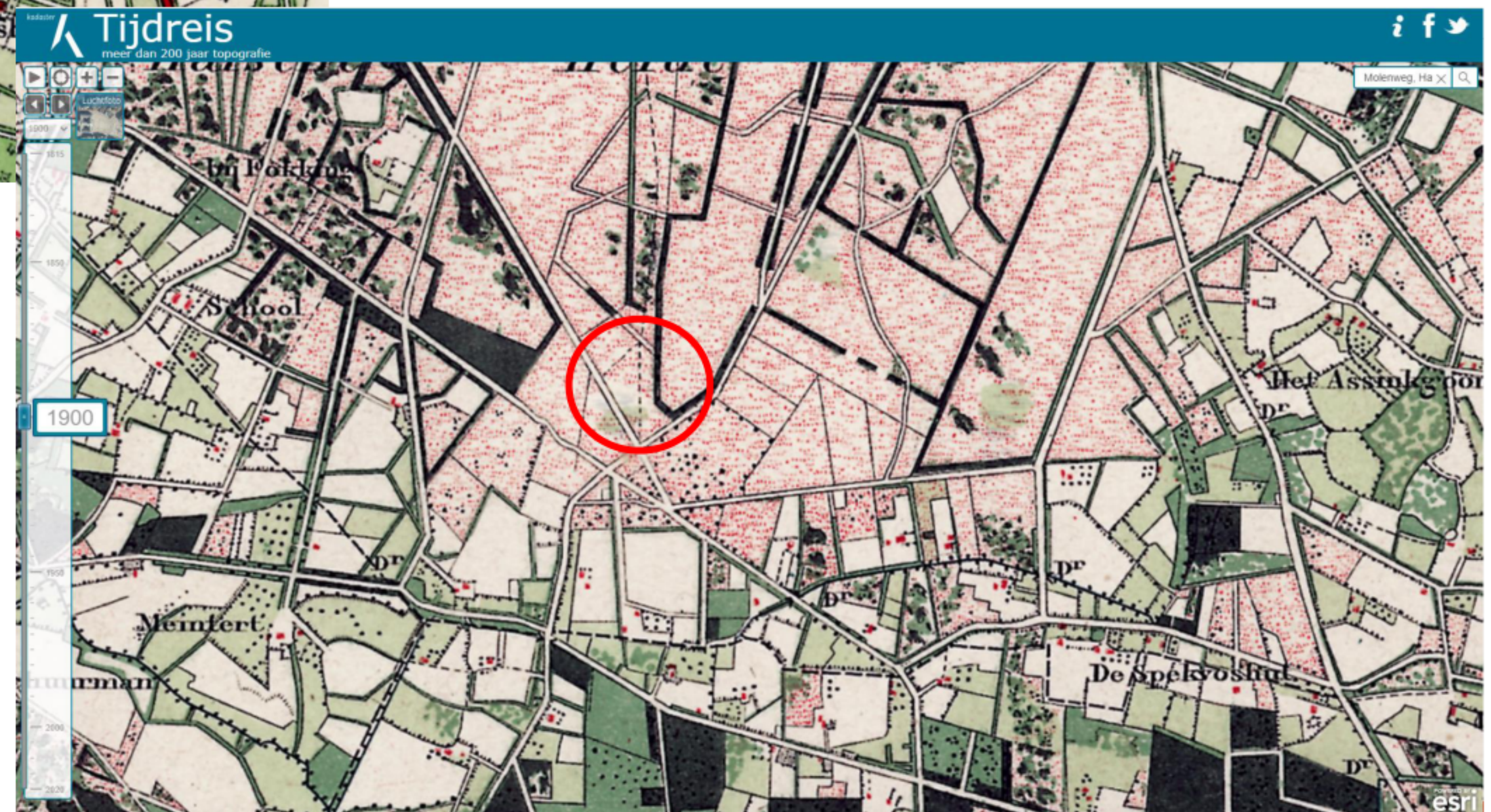
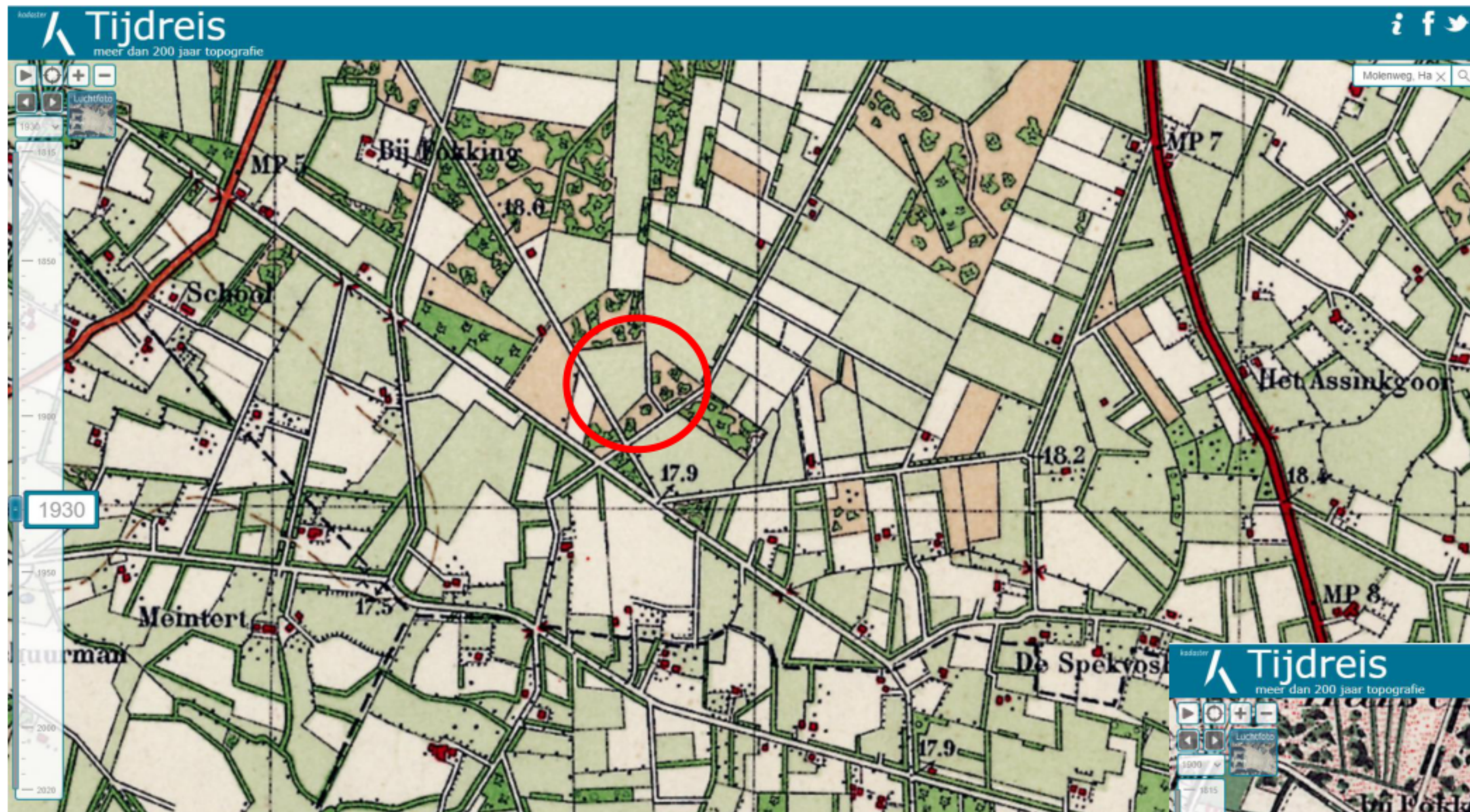
Locatie / kavels

Topografische kaart (2020)

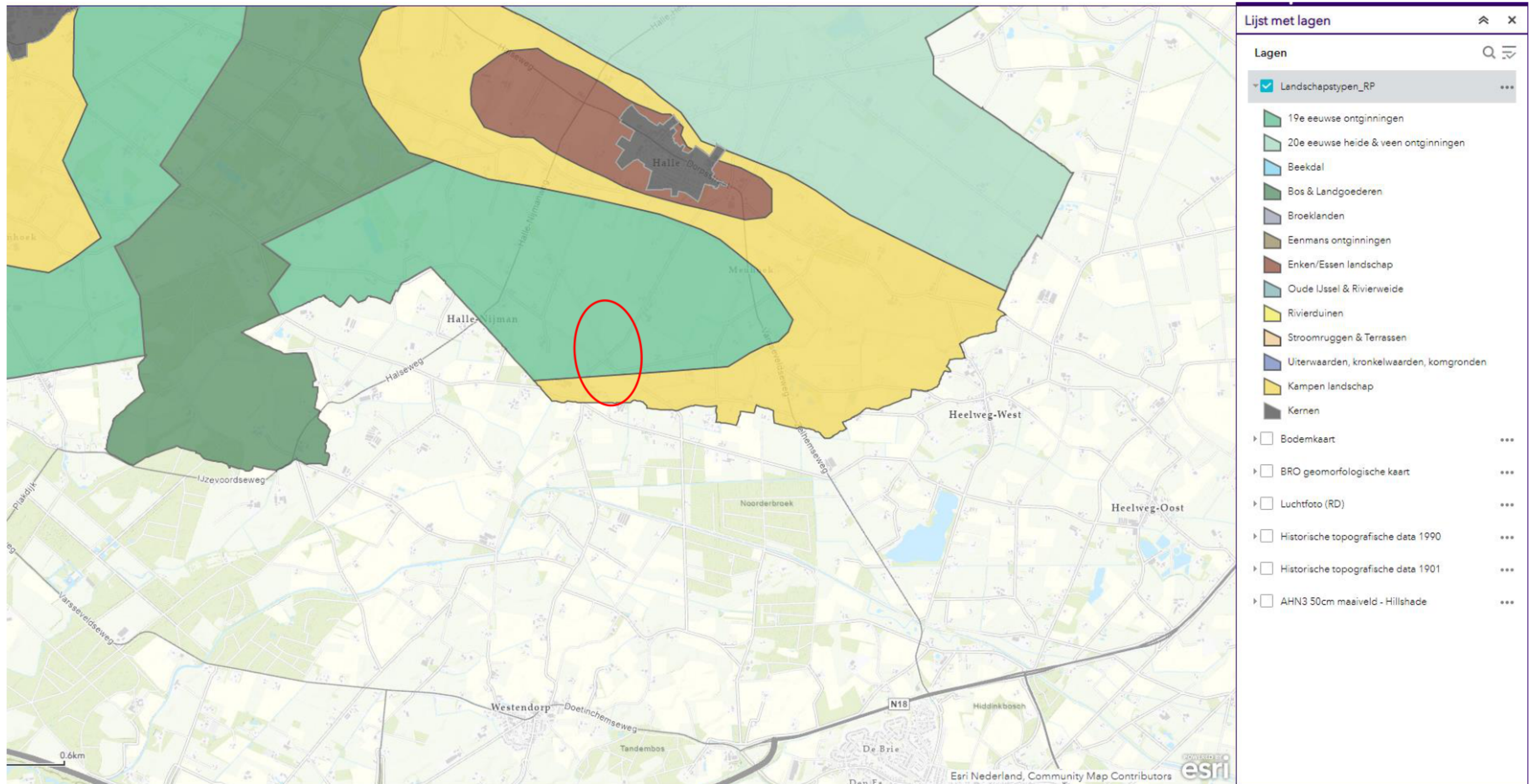
Topografische kaart (1930 en 1900)

Ligging ten opzichte van GNN (Gelders Natuur Netwerk)

Landschappen

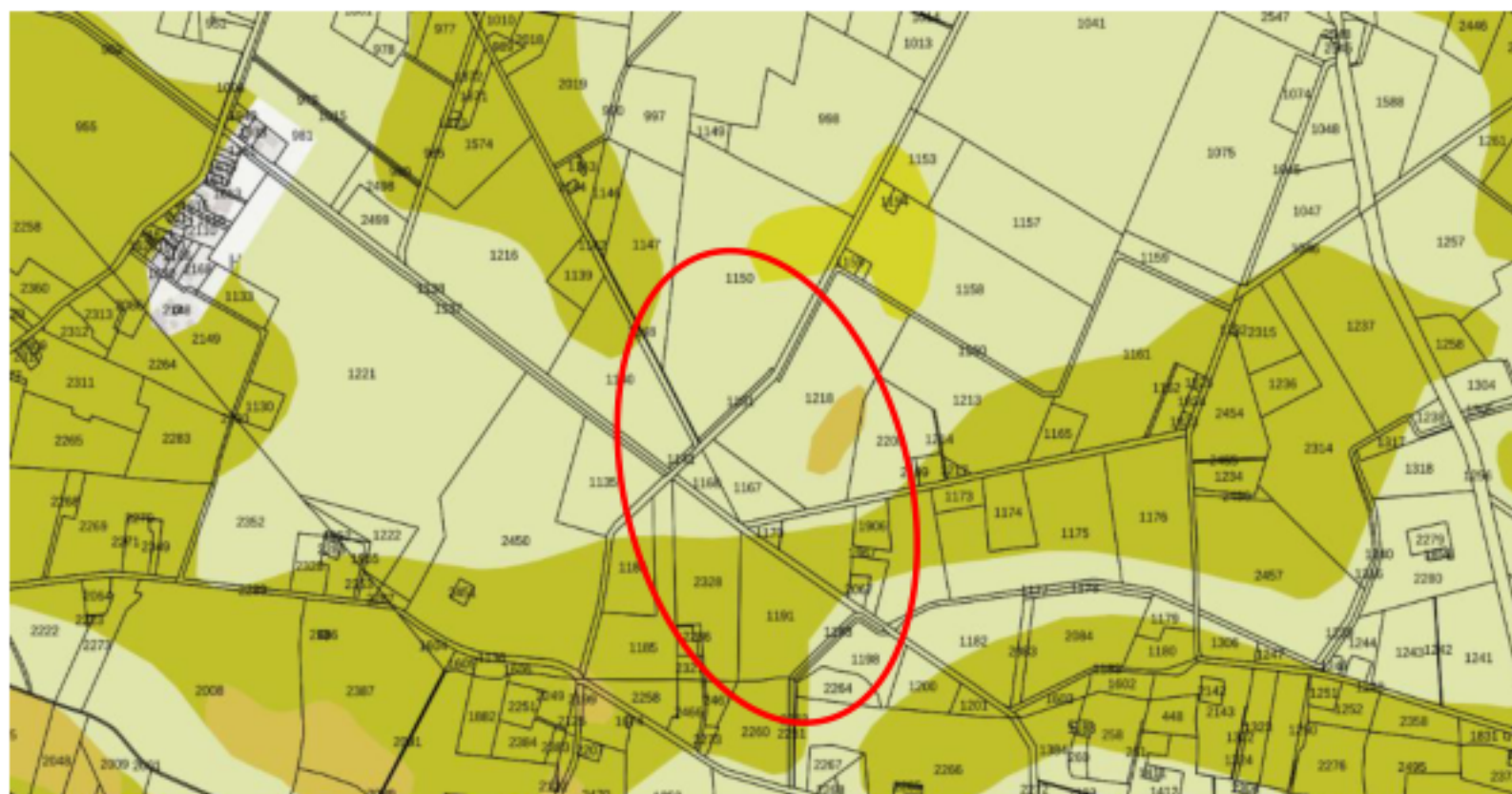
Geomorfologie

Vlakte van ten dele verspoelde dekzand of loss (M53)

Het water van de in het voorjaar smeltende sneeuwmassa's heeft eertijds in sommige terreingedeelten vrij veel dekzand opgenomen en in lage gebieden weer afgezet, waar vervolgens soms weer geringe verstuiving plaats vond. Het betreft hier vormsubgroep M53. Niet alleen zand, maar ook de door de wind onder arctische omstandigheden afgezette löss is op vele plaatsen nadien door water verplaatst. Het op deze wijze afgezette materiaal ligt zowel relatief laag als relatief hoog.

Dekzand welving (L51)

Bij windafzettingen en in het bijzonder bij die met flauwe hellingen (dekzand) komt vaak een zwak golvend oppervlak voor, waarvan de terreinverheffingen niet afzonderlijk kunnen worden aangegeven (vormsubgroep L51); op de hogere delen ligt soms een oud-bouwlanddek.

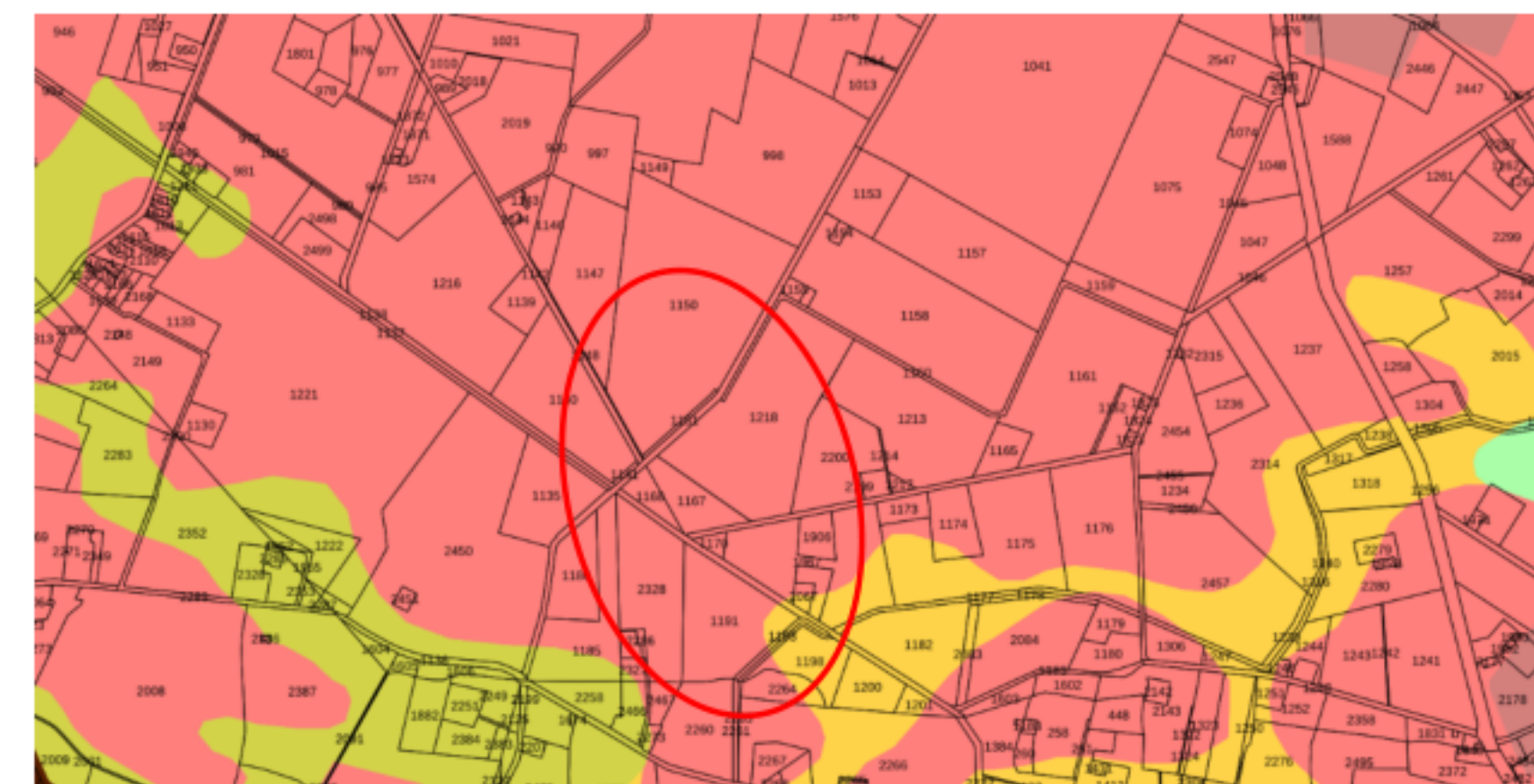

Vlakte van ten dele verspoelde dekzand of loss (M53)

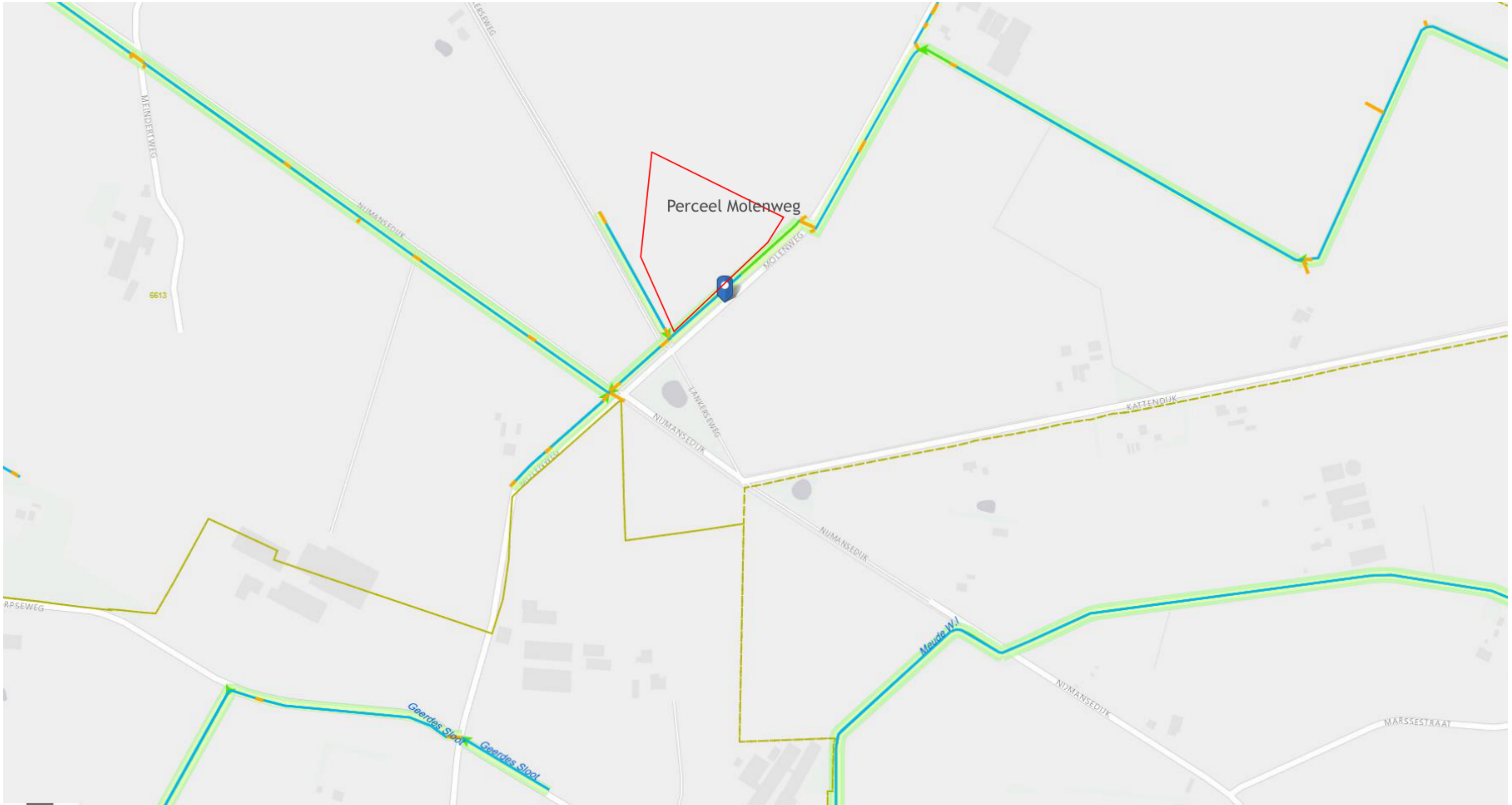
Dekzand welving (L51)

Dekzand kopje

Bodemkaart

Veldpodzolgrond, leemarm en zwak lemig fijn zand

Archeologische verwachting waarde 2

De voor 'Waarde - Archeologische verwachting 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van te verwachten archeologische waarden de bodem.

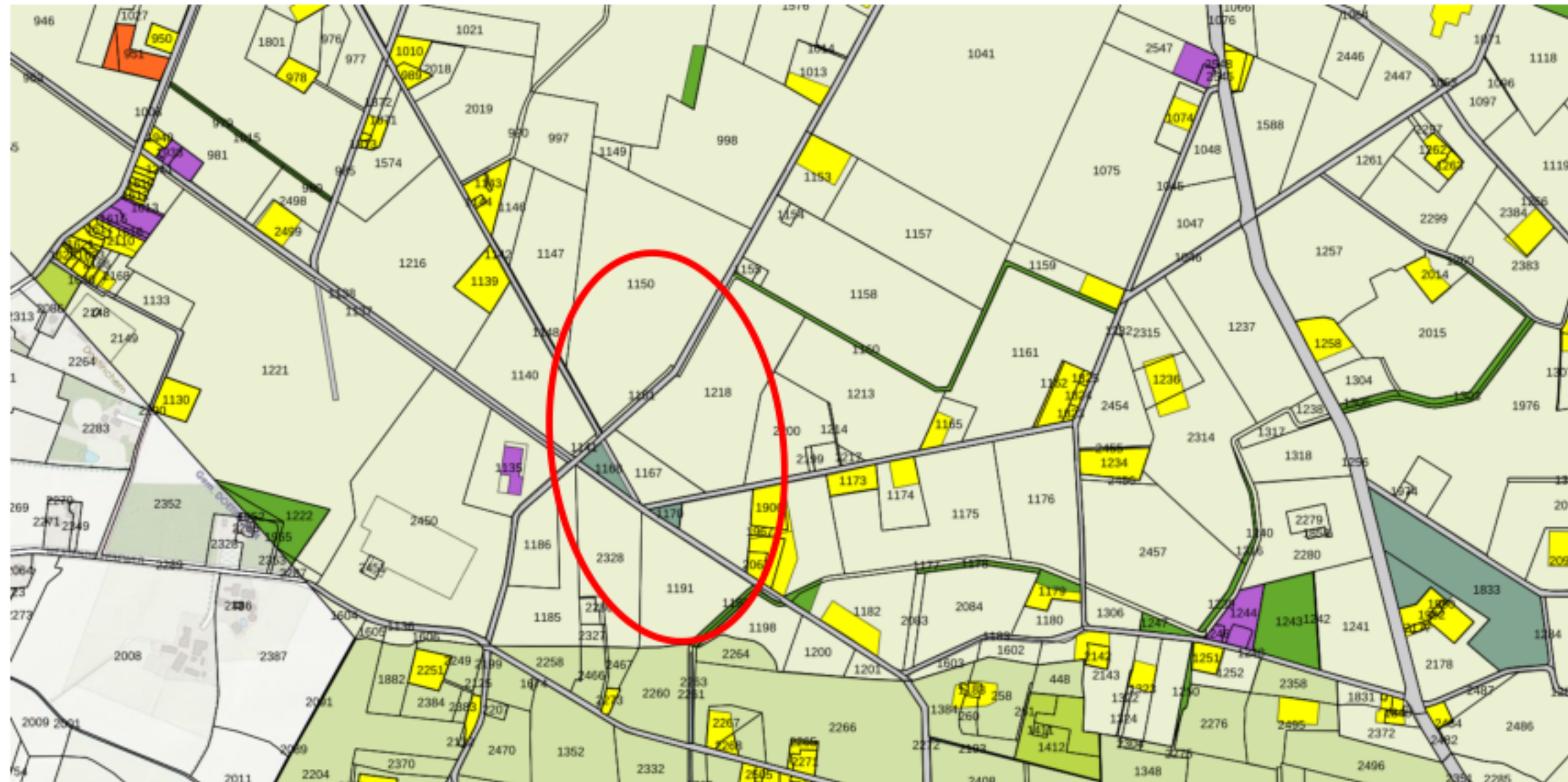
Onverminderd het in de Monumentenwet 1988 bepaalde is het verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag de volgende andere werken of werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

- het ophogen van de bodem met meer dan 1 m;
- grondwerkzaamheden dieper dan 0,4 m onder het maaiveld over een oppervlakte van meer dan 1.000 m², waartoe worden gerekend woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren en het aanleggen van drainage en/of oppervlakteverhardingen;
- bodem verlagen of afgraven (ook ten behoeve van het verwijderen van bestaande funderingen) van gronden waarvoor geen ontgrondingsvergunning is vereist;
- het verlagen van het waterpeil;
- het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
- het uitvoeren van heiwerken en/of indrijven van scherpe voorwerpen in de bodem;
- het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
- het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

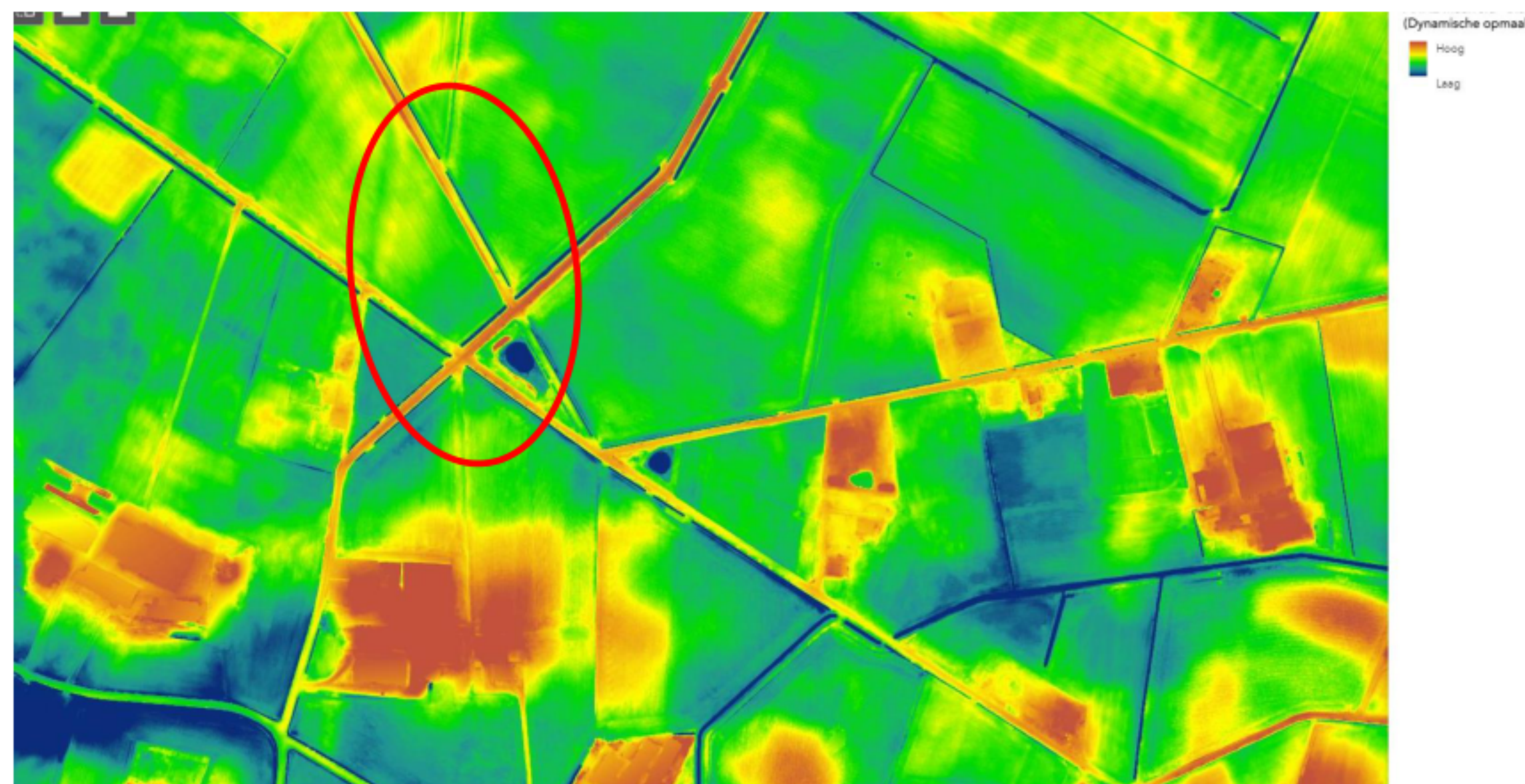
Uitzonderingen vergunningplicht

- voor werken en werkzaamheden in het kader van het normale beheer en onderhoud, met inbegrip van onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen binnen bestaande tracés van kabels en leidingen;
- voor werken en werkzaamheden in het kader van het normale agrarische gebruik;
- voor werken en werkzaamheden binnen een afstand van maximaal 2,5 m uit een bestaande fundering van een bestaand bouwwerk;
- voor werken en werkzaamheden in de bodem waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning in dit kader is verleend;
- ingeval op grond van de Monumentenwet 1988 een vergunning is vereist dan wel overige bepalingen van de Monumentenwet 1988 van toepassing zijn.

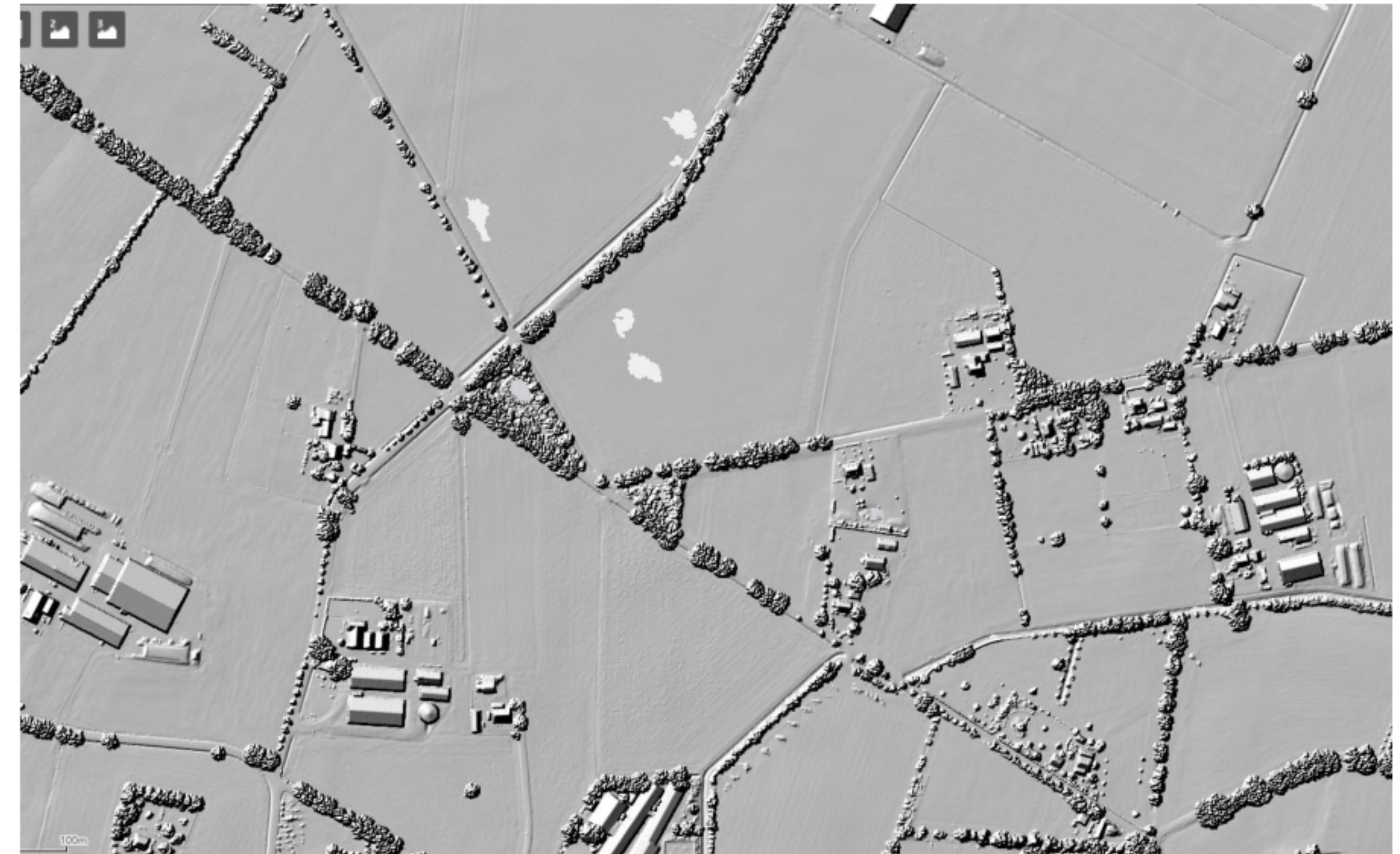
Bestemmingsplan en hoogtekaarten

Bestemmingsplan met bestemming Agrarisch (Pdok)

AHN2 (www.AHN.nl)

AHN3 ruw Hilshade (www.AHN.nl)

Onze algemene visie op Zonneparken

Algemene visie op zonneparken

Het thema duurzaamheid speelt in al haar facetten een belangrijke rol over hoe wij onze leefomgeving vormgeven. De impact van ons handelen op de natuur en het milieu is hierin een belangrijk issue. Deze bewustwording en omslag in denkwijze heeft tot resultaat dat bij de inrichting van de buitenruimte gevraagd wordt om een duidelijke keus in vormgeving, materialisatie en meervoudig functioneel ruimtegebruik. Energie, biodiversiteit en leefbaarheid zijn drie van de belangrijke thema's geworden. Door het uitputten van de aarde door haar grondstoffen te gebruiken - welke niet onuitputtelijk zijn - is grote vraag naar een andere, efficiëntere en milieubewuste manier van energieproductie. Het benutten van aardwarmte, biomassa, zon-, wind-, en waterkracht zijn hiervoor belangrijke alternatieve mogelijkheden.

Een Energielandschap opgezet conform de NL Greenlabel Gebiedslabel methodiek, gebaseerd op de zeven indicatoren. (1)Ontwerp, Aanleg en Onderhoud, (2)Producten en materialen, (3)Energie en klimaat, (4)Bodem en water, (5)Biodiversiteit, (6)Relatie mens en omgeving en (7)Borging, kenmerkt zich door een innovatieve gedachte achter de invulling van de te benutten gronden voor energieopwekking. Inpassing in het bestaande landschap, meervoudig gebruik en vernieuwende economie. (www.Nlgebiedslabel.nl)

Zonneparken zijn een tijdelijke invulling van terreinen die veelal ongebruikt in het landschap liggen, woningbouwlocaties die door de crisis van enkele jaren geleden braak zijn blijven liggen of tot voor kort gebruikt werden als landbouwgrond. Door het terrein nu een invulling te geven met solarpanelen, gecombineerd met streekeigen kruiden en heestervegetatie en in te richten met wadi's en greppels en plasdrasgebieden (lager gelegen plekken die mogen vollopen bij extreem weer, maar waar het regenwater rustig in de bodem kan zakken), zal de soorten biodiversiteit sterk toenemen en zal ook het bodemleven weer floreren.

In de basis is het een park dat energie opwekt, maar dan natuur- en gebruiksvriendelijk. Door anders naar vormgeving en plaatsing van de zonnepanelen te kijken, ontstaat een energielandschap waar meer mogelijk is dan alleen energie opwekken. Het is in tegenstelling tot andere solarvelden die alleen gericht zijn op de productie, een ruimte waar energieopwekking een onderdeel is maar waar ook ruimte is voor flora en fauna, educatie, recreatie, kleinschalige voedselverbouwing, sport, kunst en innovatie. Geheel afhankelijk van de locatie en zijn omgeving.

Zonneparken zijn een tijdelijke invulling in het landschap. Zonneparken dienen zodanig ingericht te worden dat na ca 20/25 jaar, zonder schade toe te brengen aan het landschap en de flora en fauna de panelen kunnen worden verwijderd en er een gebied overblijft welke ingebed ligt in het omliggende landschap en waaraan de functies met uitzondering van energieopwekking zouden kunnen worden behouden.

Vanuit Studio Nico Wissing handelen wij vanuit de overtuiging dat de "plek" en zijn omgeving het vertrekpunt zijn. Het is het vertrekpunt voor een duurzame invulling die samenhang vertoont en zorgt voor een goede aanhechting naar de omgeving en volledig is afgestemd op de gebruikers. Kijk en beleef, speel en verwonder samen in het hier en nu.

De eisen en uitgangspunten krijgen hierin een logische bestemming binnen het integrale ontwerp zonder daarbij de flexibiliteit te verliezen die nodig is om de continuïteit voor de toekomst te kunnen garanderen.

Solarpark De Kwekerij te Hengelo (Gld.)

Visie op Zonnepark Molenweg

Zonnepark Molenweg in Halle is gesitueerd op een kavel in het buitengebied van Halle.

De kavel bevindt zich aan de Molenweg ten Noorden van de woning van de grondeigenaar,

Historie

Vanuit een historisch oogpunt ligt het gebied op de grens van een 19^e -eeuws ontginningsgebied (heide- en eenmansontginningen) en een kampenlandschap. Het 19^e -eeuwse ontginningsgebied (waarin het noordelijke veld zal worden gesitueerd) kenmerkt zich door de aanwezigheid van ruime kavels, lanen, bossen en houtwallen. Middels de houtwallen en singels met her en der open zichtlijnen werden kavels afgescheiden en ontstonden groene verbindende zomen door het gebied. De verdeling van de kavels waren meestal blokvormig en recht met daartussen houtwallen en/of rechte sloten. Deze gronden waren over het algemeen voor agrarisch gebruik.

Het kampenlandschap (waarin het zuidelijke veld zal worden gesitueerd) kenmerkt zich weer meer door kleinschalige verkaveling waar ook meidoornhagen en houtwallen een afwisseling bieden tussen landbouwgrond en beplanting maar waar door het aanbrengen van diverse doorzichten het coulissen landschap ontstaat.

Voor Zonnepark Molenweg is gekozen voor een combinatie van beide landschappen om daarmee een overgang te creëren in het landschap en de twee velden aan te laten sluiten bij de reeds aanwezige structuren in het landschap. Daarmee wordt bedoeld dat zowel de kleinschaligheid wordt benadrukt door de percelen rondom te voorzien van landschappelijke gemengde struweelhagen, struwelen en bomen die een duidelijke afscheiding weergeven en daarmee ook een groene buffer creëren waarin flora en fauna zich kunnen ontwikkelen. Door het gebruik van inheems en zo veel als mogelijk streekeigen beplanting, passend bij de zanderige bodem, vormen zich nestgelegenheden, foerageergebieden en schuilgelegenheden voor vogels, kleine zoogdieren en insecten als bijen en vlinders. Her en der worden doorkijken gecreëerd in de coulissen waardoor zichtlijnen en openheid ontstaat over de panelen naar het achterliggende landschap door het plaatsen van de lagere struweelheggen tussen de hogere struwelen.

Voor het veld geldt dat de noordelijke grens van de kavel wordt voorzien van een landschappelijke struweelhaag waarin inheemse wintergroene heesters worden toegevoegd aan de beplanting. Onder andere Hulst (Ilex) zorgen daar voor een verminderde inkijk voor omwonenden op het zonnepark en de panelen.

Om een zo natuurlijk mogelijk ogend kader te creëren rondom het park wordt deze niet voorzien door hoge stalen hekwerken. Afscheidingen worden gerealiseerd middels een schapengaas hekwerk met kastanje houten palen welke tussen de beplanting is gesitueerd. Deze zal aan de onderzijde ca 15/20 cm vrij van de bodem worden aangebracht om zo een passage te realiseren voor kleine zoogdieren.

Om zoveel als mogelijk biodiversiteit te verhogen wordt onder en tussen de panelen een bloemrijk grasmengsel aangebracht. Deze zal bestaan uit (zoveel als mogelijk) streek eigen kruiden gemengd met een grasmengsel. Hiervoor worden de panelen op een minimale hoogte geplaatst van ca. 85 cm.

Door het met rust laten van de gronden gedurende circa 25 jaar zal de biodiversiteit van de ondergrond in de loop der jaren meer biodivers worden en zal er meer “leven” komen in de bodem.

Van het veld is een deel van het terrein vrij toegankelijk gehouden voor omwonenden, toevallige passanten of bijvoorbeeld schoolklassen. Hier is ruimte om in een weelderige bloemenweide van streekeigen kruiden onder bomen (bijvoorbeeld Mispels) te picknicken of wandelen. Hier is ook de mogelijkheid om informatie te geven met betrekking tot de opwekking van duurzame energie van het zonnepark en natuureducatie voor bijvoorbeeld leerlingen van de Dorpsschool in Halle. Deze plek kan nog worden voorzien van een insecten-hotel of diverse nestkasten.

Technische installaties als trafostations en omvormers worden zoveel als mogelijk uit het zicht onttrokken van passanten middels groene beplanting. Trafostations dienen wel bereikbaar te blijven voor onderhoud en eventuele storingen en worden daarvoor voorzien van toegangswegen. Dit kunnen “karresporen” zijn van bijvoorbeeld een gebroken puinverharding of “Achterhoeks Padvast”. Ook kan worden voorzien van een “verstevigd grasland. Daarbij wordt de ondergrond verstevigd met een gebroken puin waarna de toplaag (gemengd met grond van de projectlocatie) wordt mee-gezaaid met het overige terrein. Hierdoor is er bijna geen onderbreking in de kruidenlaag zichtbaar.

Het beheer van de het perceel kan bestaan uit het gefaseerd afmaaien van de bloemenweides en bloemrijk grasland of het bijvoorbeeld 2x per jaar laten beweiden middels schapen. Daarbij dient wel gelet te worden op de afwerking van de panelen en stellages.

Visie op Zonnepark Molenweg

Voor de struwelen (zgn. mantels) geldt dat na ongeveer 3 jaar de aanplant een meer gesloten karakter krijgt en kan waar nodig gesnoeid worden. Dit snoeiwerk bestaat voornamelijk uit het weghalen van takken die problemen geven. Als u er voor kiest de beplanting af te zetten, dan kan dat tussen de 6 à 15 jaar plaatsvinden.

De struweelhagen bloeien alleen op het oude hout. De haag mag dus niet jaarlijks geknipt worden. Het is beter de haag vrijuit te laten groeien. Na circa 6 tot 15 jaar kan de haag flink worden teruggesnoeid. Tussentijds kunnen probleemtakken worden weggehaald.

Ondanks de beperkte ruimte op het perceel wordt Zonnepark Molenweg in Halle zodanig ingepast dat deze aan sluit op de omgeving en het landschap. Door gebruik te maken van inheemse beplanting en duurzame materialen zal Zonnepark Molenweg biodiversiteit verhogend zijn voor het gebied waarbij ook nog ruimte wordt geboden voor recreatie en informatie.

Halle's Belang en Werkgroep Buitengebied Halle

Halle gaat voor biodiversiteit !

www.Hallesbelang.nl

Gepubliceerd: 14 juli 2019 | Afdrukken | E-mailadres | Hits: 1075

Werkgroep Buitengebied Halle gaat voor leefbaarheid en biodiversiteit

De Werkgroep Buitengebied Halle (WBH) is een actieve vrijwilligersgroep dat zich ten doel heeft gesteld het landschap/ buitengebied rond Halle natuurlijk mooi te houden en nog verder te verfraaien samen met de bewoners. De WBH bestaat nu uit 9 personen.

Na het opstellen van het Dorpsplan voor Halle eind 2017 is de werkgroep van start gegaan. In de tijd dat de werkgroep nu bezig is zijn de taken binnen de werkgroep goed verdeeld over de activiteiten die ze zijn aangegaan en nieuwe zaken die zich aandienen. Na een eerste inventarisatie van wat willen we als werkgroep bereiken en waar willen we aan werken is er een soepel draaiende organisatie ontstaan die al behoorlijk aan de weg timmert.

Binnen de speerpunten natuur, leefomgeving en toerisme uit het Dorpsplan (wat als uitgangspunt diende) wil de werkgroep zich richten op de onderwerpen: ontwikkeling wandel,- en fietsroutes, versterken biodiversiteit, stimuleren van de aanleg van groene landschapsstructuren en het in beeld brengen van de lokale cultuurhistorie van Halle. Voor meer informatie over het dorpsplan : www.hallesbelang.nl

De volgende activiteiten zijn door de WBH afgelopen Jaar tot uitvoering gekomen:

Er zijn 8 wandelroutes, nagelopen, gecontroleerd én in kaart gebracht. Deze zijn gepubliceerd op de website van Halle's Belang. De werkgroep onderzoekt nu op welke manier deze routes bekend gemaakt kunnen worden naar de inwoners en bijvoorbeeld toeristen.

Op initiatief van de werkgroep zijn er voor de bekende hondenuitlaat plekken aan de rand van het dorp afvalbakken geplaatst die hun functie goed waarmaken en voor een schonere omgeving zorgen. De Werkgroep heeft ook meegedaan aan de landelijke actie: Nederland Schoon. Er is een succesvolle zwerfafval opruimdag gehouden. Resultaat was een mooie opkomst (waaronder de burgemeester van de gemeente Bronckhorst), veel opgeruimd zwerfval (19 volle vuilniszakken!!). Een mooie succesvolle actie die in 2020 zeker een vervolg zal krijgen.

November 2018 ging de actie 'Heel Halle Plant en Zaait' van start. Op een zeer goed bezochte informatieavond in het dorpshuis Halle-Heide kreeg men nadere informatie over de mogelijkheid tot deelname aan dit project. De aanwezigen kregen het aanbod om mee te doen met het aanplanten van onder andere heggen/hagen, houtsingels en boomgaarden en het inzaaien van bloemen- en akkerranden. In totaal zijn er ongeveer 80 inwoners van Halle aan de slag gegaan met deze aangeboden uitvoering. Dit resulteerde in ruim 50.000 m2 (8 voetbalvelden) aan akkerranden (met name bij agrariërs). Daarnaast is er op 40 locaties in en rond Halle een kleine 2 hectare aan bloemenrand ingezaaid. Dit zaad werd gratis beschikbaar gesteld door de Gemeente Bronckhorst. Kortom geweldig mooie oppervlakten geschikt voor de bijen en vlinders. Er is ook veel aangeplant. Zo zijn er 3 patrijzenhagen gerealiseerd en heeft de agrarische natuurvereniging 't Onderholt ook nog een 1300 meter struweelhaag, 114 knotelzen en 50 hoogstamfruitbomen aangeplant.

Ook komend jaar gaat de werkgroep aan de slag om bewoners te enthousiasmeren om mooie aanplant te realiseren.

Er is dus al behoorlijk wat gerealiseerd, maar er is nog meer dan genoeg te doen. De WBH roept dan ook de mensen uit Halle om contact op te nemen (via werkgroepbuitengebied@hallesbelang.nl) wanneer men mee wil doen met inzaai of aanplant, opruimen zwerfafval of als werkgroep lid mee wil helpen deze uitvoering te organiseren.

Motto van de werkgroep is: Actie: Schop in de grond! We gaan bomen planten. Dit geeft exact weer hoe de werkgroep opereert. Vol gericht op resultaat...

Samen maken we het buitengebied mooi en houden we het leefbaar.

Gepubliceerd: 22 november 2018 | Afdrukken | E-mailadres | Hits: 1102

Heel Halle gaat planten en zaaien

De opkomst op de informatieavond voor "Heel Halle plant en zaaït" in het Heidehuus was maandagavond 19-11-2018, zeker gezien de voetbalwedstrijd op die avond, met 54 geïnteresseerden zeker niet slecht te noemen.

De vrijwilligers van de Werkgroep Buitengebied Halle, opererend onder de vleugels van Halle's Belang, hadden voor een geslaagde avond alles uit de kast gehaald. Dit door onder andere samenwerking aan te gaan met de agrarische natuurvereniging 't Onderholt en de gemeente Bronckhorst. Daarnaast werd voor de bekendmaking in postcodegebied 7025 een flyer verspreid, op diverse plekken werden ze opgehangen en verder werd via de sociale media om aandacht gevraagd.

De werkgroep voert verschillende projecten uit met de bedoeling om samen met de bevolking het buitengebied van Halle aantrekkelijk te houden en tevens te versterken. Dit keer door aandacht te vragen voor de mogelijkheden die er zijn om hieraan uitvoering te geven door middel van nieuwe aanplant van hagen, struiken en bomen. Daarbij was er ook informatie over de mogelijkheden van het inzaaien van akkerranden. Voor dit alles zijn er onder voorwaarden subsidie en vergoedingsmogelijkheden voor agrariërs en ook voor particulieren. Ook is er gesproken over het inzaaien van bermen of stukken ongebruikte grond met bloemenmengsels waarvoor dan het zaaigoed door de gemeente beschikbaar wordt gesteld.

Naast het versterken en verfraaien van het landschap vindt de werkgroep het versterken van de biodiversiteit, dat hieruit voortkomt, een belangrijk punt. Hiervoor is er in het voortraject onder andere al contact gezocht met diverse werkgroepen in buurgemeenten en dorpen die zich inzetten voor akkerrandprojecten met als doel het terugkrijgen van de patrijs. Naast de patrijs profiteren natuurlijk vele andere dieren en plantensoorten van dit soort verrijking van het landschap.

Na een voorlopige inventarisatie blijken er 21 gezinnen, samen goed voor 3000 vierkante meter,

interesse te hebben in zaaigoed. Er is om veel extra informatie gevraagd aan de mensen van

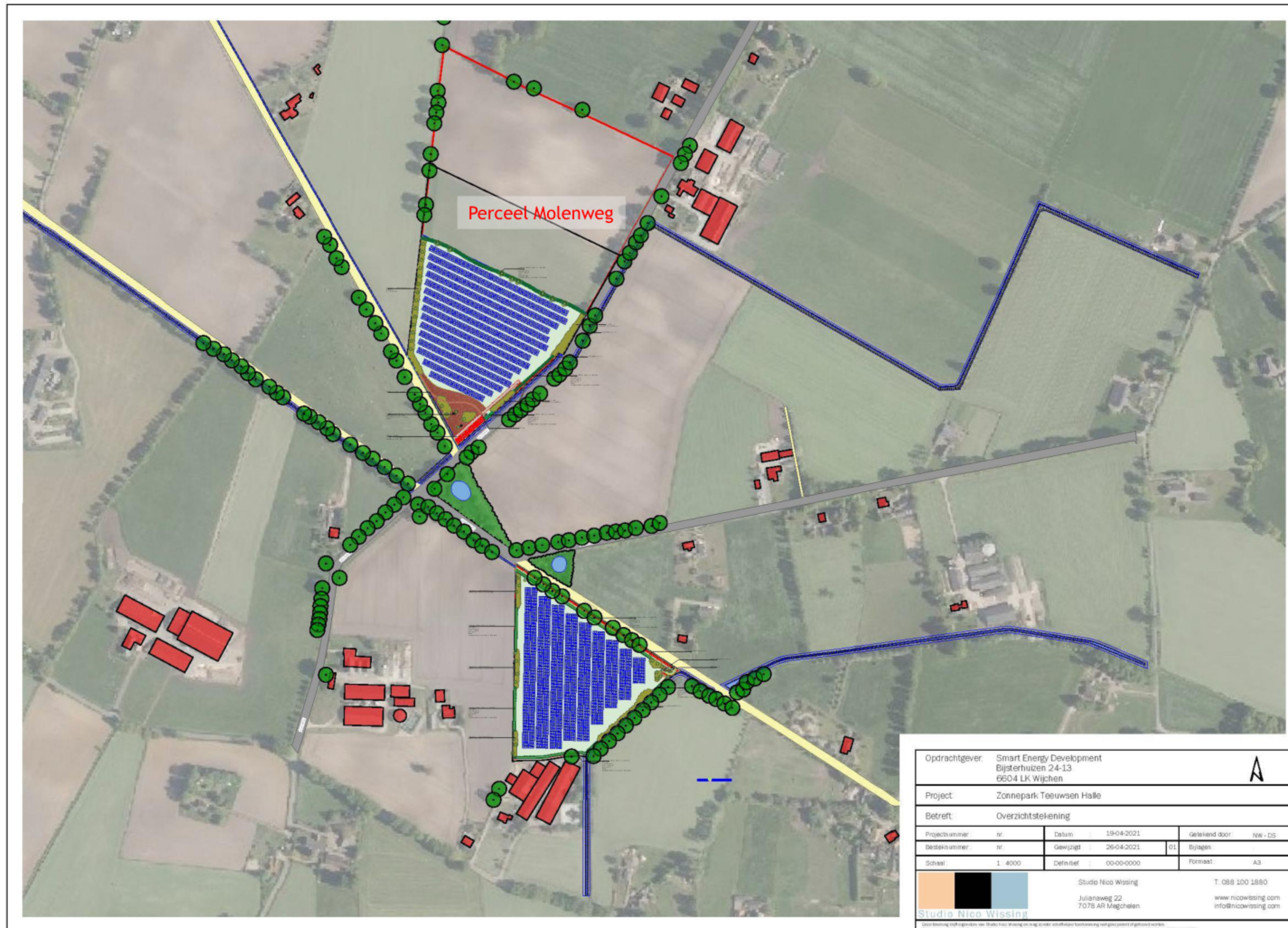
't Onderholt en de werkgroep en er waren meteen al 3 echt geïnteresseerden voor bomen en hagen. Ook waren er meerdere tips waarmee de werkgroep in overleg met de tipgever gaat kijken of dit verder uitgewerkt kan worden. Al met al kijkt de werkgroep terug op een geslaagde avond.

Mocht u na het lezen van dit artikel ook interesse hebben, maar weet u niet hoe te beginnen, neem dan gerust contact op via een van de onderstaande e-mailadressen. U wordt zeker verder geholpen. Ook tips, opmerkingen of vragen van andere aard over het werk van de werkgroep zijn welkom.

Agrarische natuurvereniging 't Onderholt : info@onderholt.nl of www.onderholt.nl

Werkgroep buitengebied Halle : werkgroepbuitengebiedhalle@hotmail.com of www.hallesbelang.nl

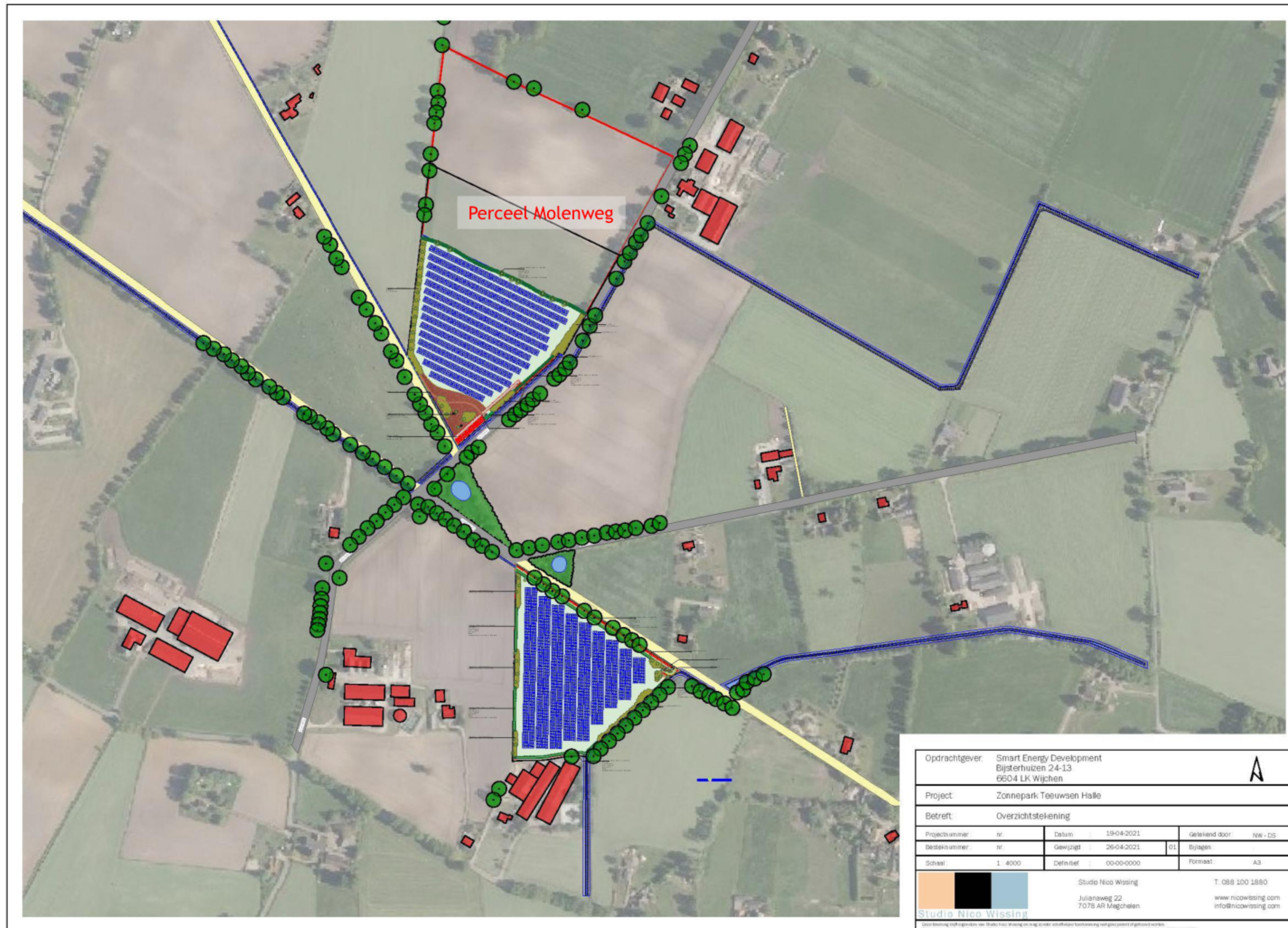
Het schetsontwerp (overzicht)

Het schetsontwerp Zonnepark Molenweg

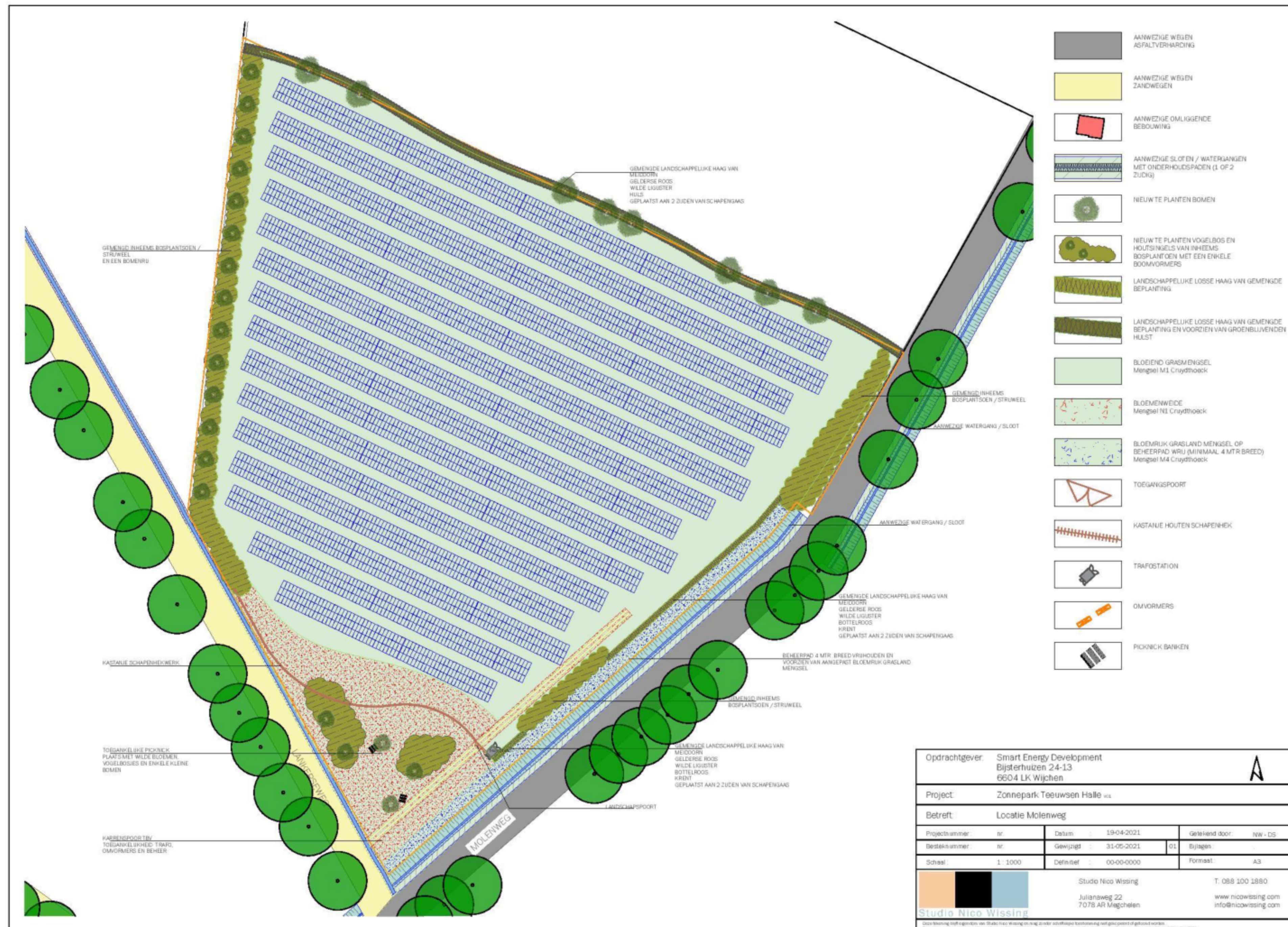

Het voorlopig ontwerp (overzicht)

Het voorlopig ontwerp Zonnepark Molenweg

Landschappelijke hagen en struwelen met inheemse soorten beplanting

Landschappelijke inheemse bomen

Quercus robur (zomer Eik)

Mespilus germanica (Mispel)

Betula pubescens (Zachte Berk)

Prunus avium (Wilde kers)

Alnus glutinosa (Els)

Bloemenweide en inrichtingselementen

Karrespoor tbv bereikbaarheid

Afsluitbaar middels houten landhek

Kastanje schapenhek

Bloemenweides en bloemrijk grasland

Een duurzame bloemenweide heeft tijd nodig zich te kunnen ontwikkelen. Het cultuurgraszaad dat we zaaien is niet het type dat snel resultaat levert. Wilde bloemenzaden hebben vaak specifieke omstandigheden nodig om te kunnen kiemen. Sommige plantensoorten zullen redelijk snel kiemen, andere soorten kunnen rustig een half jaar tot soms wel een jaar in kiemrust blijven, wachtend op de juist kiemprikkel.

Kortom: een bloemenweide is geen 'instant'-product. Geduld, een goede voorbereiding en de juiste wijze van beheer zijn hierin de sleutelwoorden.

Picknick plaats

Bloemenweide Molenweg

Breed inzetbaar bloemenmengsel voor bloemrijk grasland en bermen voor alle (behalve zware en natte) gronden van voedselarm tot matig voedselrijk. Zeer geschikt voor zandgrond en lemige zandgrond. Dit mengsel heeft een ingetogen karakter. Door goed beheer kan zich een duurzame natuurlijke middelhoge vegetatie ontwikkelen. Een bloemrijk resultaat kunt u vanaf het tweede of derde jaar verwachten. Jaarlijks 1 à 2 keer maaien en bij voorkeur gefaseerd, zodat er steeds delen kunnen bloeien.

ZAAIDICHTHEID

Gemiddeld 1 gram per m². Maximaal 1,5 - 2 gram per m² voor een bloemrijk resultaat / publieksfunctie.

ZAAI-INSTRUCTIE

Zaaien: Jaarrond, maar bij voorkeur in de nazomer of in het vroege voorjaar.

Minimum aantal geleverde soorten: 21

Voor een kleurrijk effect in het eerste seizoen is dun meezaaien (maximaal 20%) van een akkerbloemenmengsel mogelijk. Soorten reageren verschillend op een bepaalde uitgangssituatie. Bij bijzonder schrale en droge omstandigheden zullen Zandblauwtje, de havikskruiden, Gewone veldbies, Slangenkruid en Hazenpootje een goede kans maken zich te ontwikkelen. Bij een iets vochtige en voedselrijke situatie komen soorten als Barbakruid, Groot streepzaad, Glad walstro, Brunel, Scherpe boterbloem of Kleine ratelaar gemiddeld meer tot uiting in het mengsel. De resultaten zijn altijd sterk afhankelijk van de uitgangssituatie en het beheer.

MENGSEL G1 BEVAT DE VOLGENDE SOORTEN

<i>Achillea millefolium</i>	- Duizendblad
<i>Barbarea vulgaris</i>	- Gewoon barbakruid
<i>Centaurea jacea</i>	- Knoopkruid
<i>Crepis biennis</i>	- Groot streepzaad
<i>Daucus carota</i>	- Peen
<i>Echium vulgare</i>	- Slangenkruid
<i>Erodium cicutarium</i>	- Gewone reigersbek
<i>Galium mollugo</i>	- Glad walstro
<i>Hieracium laevigatum</i>	- Stijf havikskruid
<i>Hieracium umbellatum</i>	- Schermhavikskruid
<i>Hypericum perforatum</i>	- Sint janskruid
<i>Hypochaeris radicata</i>	- Gewoon biggenkruid
<i>Jasione montana</i>	- Zandblauwtje
<i>Leontodon autumnalis</i>	- Vertakte leeuwentand
<i>Leucanthemum vulgare</i>	- Gewone margriet
<i>Luzula campestris</i>	- Gewone veldbies
<i>Malva moschata</i>	- Muskuskaasjeskruid
<i>Oenothera biennis</i>	- Middelste teunisbloem
<i>Plantago lanceolata</i>	- Smalle weegbree
<i>Prunella vulgaris</i>	- Gewone brunel
<i>Ranunculus acris</i>	- Scherpe boterbloem
<i>Rhinanthus minor</i>	- Kleine ratelaar
<i>Silene dioica</i>	- Dagkoekoeksbloem
<i>Tragopogon pratensis</i>	- Gele morgenster
<i>Trifolium arvense</i>	- Hazenpootje

Bloemenweide onder en rondom de panelen

Eenvoudig, maar breed inzetbaar bloemenmengsel voor bloemrijk grasland en bermen voor alle grondsoorten. Dit mengsel heeft een ingetogen karakter. Door goed beheer kan er zich een duurzame natuurlijke middellage begroeiing ontwikkelen, met name op schralere grond. Een bloemrijk resultaat kunt u vanaf het tweede of derde jaar verwachten. Jaarlijks 1 à 2 keer maaien.

ZAAIDICHTHEID

Gemiddeld 1 gram per m². Maximaal 1,5 - 2 gram per m² voor een bloemrijk resultaat / publieksfunctie.

ZAAI-INSTRUCTIE

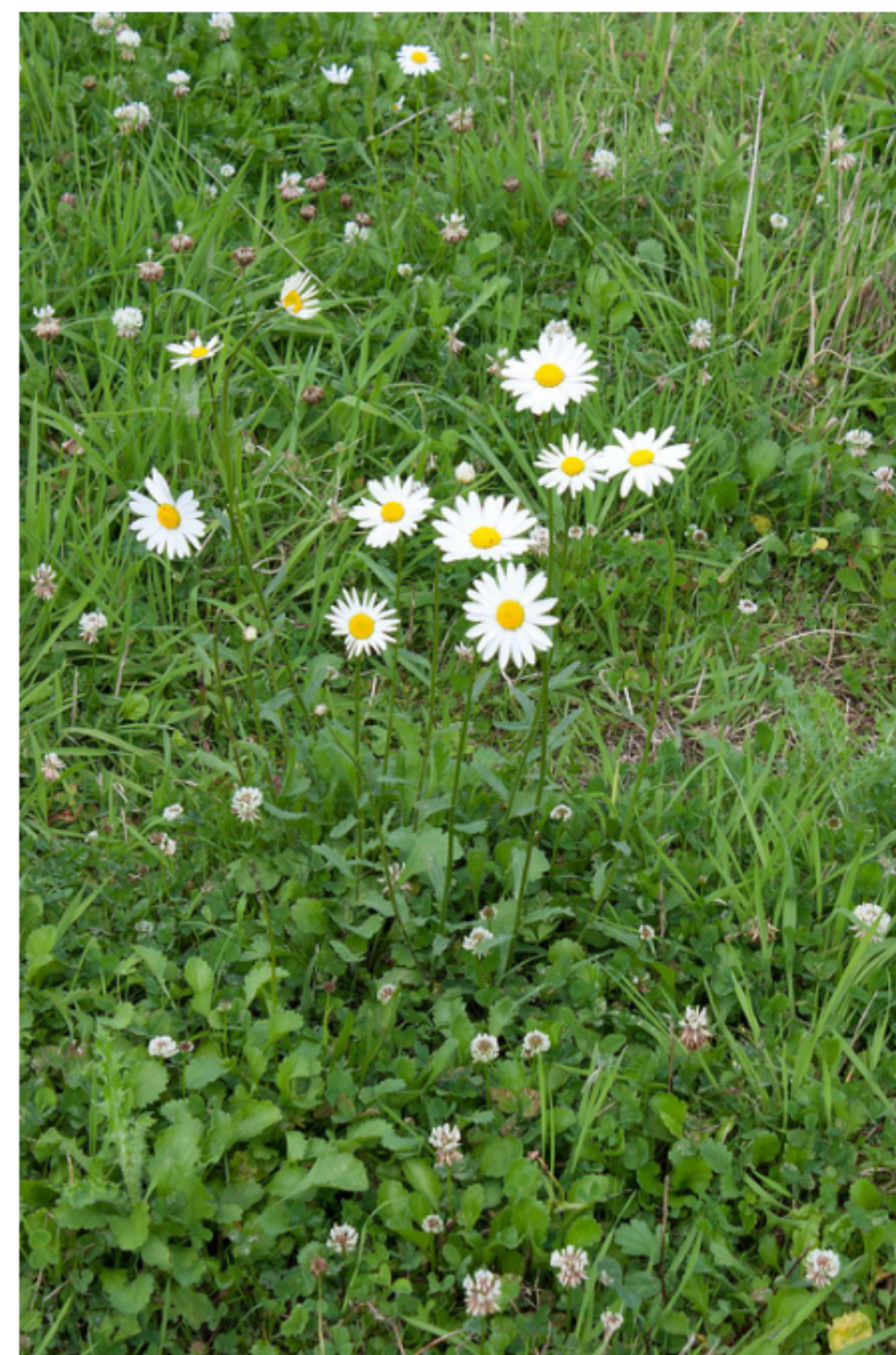
Zaaien: jaarrond, maar bij voorkeur in de nazomer of in het vroege voorjaar.

Minimum aantal geleverde soorten: 10

MENGSEL M1 BEVAT DE VOLGENDE SOORTEN

<i>Achillea millefolium</i>	- Duizendblad
<i>Hypochaeris radicata</i>	- Gewoon biggenkruid
<i>Leontodon autumnalis</i>	- Vertakte leeuwentand
<i>Leucanthemum vulgare</i>	- Gewone margriet
<i>Lotus corniculatus</i>	- Gewone rolklaver
<i>Plantago lanceolata</i>	- Smalle weegbree
<i>Prunella vulgaris</i>	- Gewone brunel
<i>Ranunculus acris</i>	- Scherpe boterbloem
<i>Trifolium arvense</i>	- Hazenpootje
<i>Trifolium repens</i>	- Witte klaver

Bloemenmengsel beheerpaden WRIJ

Breed inzetbaar bloemenmengsel voor bloemrijk grasland en bermen voor alle (behalve zware en natte) gronden van voedselarm tot matig voedselrijk. Zeer geschikt voor zandgrond en lemige zandgrond. Dit mengsel heeft een ingetogen karakter. Door goed beheer kan zich een duurzame natuurlijke middelhoge vegetatie ontwikkelen. Een bloemrijk resultaat kunt u vanaf het tweede of derde jaar verwachten. Jaarlijks 1 à 2 keer maaien en bij voorkeur gefaseerd, zodat er steeds delen kunnen bloeien.

ZAAIDICHTHEID

Gemiddeld 1 gram per m². Maximaal 1,5 - 2 gram per m² voor een bloemrijk resultaat / publieksfunctie.

ZAAI-INSTRUCTIE

Zaaien: Jaarrond, maar bij voorkeur in de nazomer of in het vroege voorjaar.

Minimum aantal geleverde soorten: 21

Voor een kleurrijk effect in het eerste seizoen is dun meezaaien (maximaal 20%) van een akkerbloemenmengsel mogelijk. Soorten reageren verschillend op een bepaalde uitgangssituatie. Bij bijzonder schrale en droge omstandigheden zullen Zandblauwtje, de havikskruid, Gewone veldbies, Slangenkruid en Hazenpootje een goede kans maken zich te ontwikkelen. Bij een iets vochtige en voedselrijke situatie komen soorten als Barbarakruid, Groot streepzaad, Glad walstro, Brunel, Scherpe boterbloem of Kleine ratelaar gemiddeld meer tot uiting in het mengsel. De resultaten zijn altijd sterk afhankelijk van de uitgangssituatie en het beheer.

MENGSEL G1 BEVAT DE VOLGENDE SOORTEN

<i>Achillea millefolium</i>	- Duizendblad
<i>Barbarea vulgaris</i>	- Gewoon barbarakruid
<i>Centaurea jacea</i>	- Knoopkruid
<i>Crepis biennis</i>	- Groot streepzaad
<i>Daucus carota</i>	- Peen
<i>Echium vulgare</i>	- Slangenkruid
<i>Erodium cicutarium</i>	- Gewone reigersbek
<i>Galium mollugo</i>	- Glad walstro
<i>Hieracium laevigatum</i>	- Stijf havikskruid
<i>Hieracium umbellatum</i>	- Schermhavikskruid
<i>Hypericum perforatum</i>	- Sint janskruid
<i>Hypochaeris radicata</i>	- Gewoon biggenkruid
<i>Jasione montana</i>	- Zandblauwtje
<i>Leontodon autumnalis</i>	- Vertakte leeuwentand
<i>Leucanthemum vulgare</i>	- Gewone margriet
<i>Luzula campestris</i>	- Gewone veldbies
<i>Malva moschata</i>	- Muskuskaasjeskruid
<i>Oenothera biennis</i>	- Middelste teunisbloem
<i>Plantago lanceolata</i>	- Smalle weegbree
<i>Prunella vulgaris</i>	- Gewone brunel
<i>Ranunculus acris</i>	- Scherpe boterbloem
<i>Rhinanthus minor</i>	- Kleine ratelaar
<i>Silene dioica</i>	- Dagkoekoeksbloem
<i>Tragopogon pratensis</i>	- Gele morgenster
<i>Trifolium arvense</i>	- Hazenpootje

Gefaseerd maaien van de bloemenweide en bloeiend grasland

Mogelijkheid om het beheer van het bloeiend grasland en bloemenweides bijvoorbeeld middels schapen uit te voeren. 2x Per jaar.

Beheer van de struwelen. 1x per 6 jaar machinaal snoeien

A close-up photograph of a hand holding a thin, brown branch with several green, serrated leaves. The background is a soft, out-of-focus bokeh of green and yellow light, suggesting a sunlit forest or garden. The text is overlaid on the upper half of the image.

Bedankt voor uw aandacht.

“Samenwerken aan een levende en duurzame leefomgeving”

Studio Nico Wissing

Website

www.nicowissing.com

E-mail

info@nicowissing.com

Bijlage 3 Quicksan natuurtoets

Quickscan natuurtoets

Percelen aan de Molenweg en Nijmansdijk bij Halle

In opdracht van Studio Nico Wissing

Colofon

Quickscan natuurtoets percelen aan de Molenweg en Nijmansdijk bij Halle

Opdrachtgever	Studio Nico Wissing
Contactpersoon	Dhr. D. Schuurman
Opdrachtnemer	Staring Advies Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel
Rapportnummer	2264
Auteur	S.J.J. Wamelink
Controle	Ing. R. Boerboom
Publicatiedatum:	30 maart 2021
Foto voorblad	Perceel aan de Nijmansedijk (foto: S.J.J. Wamelink)

Copyright

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Aansprakelijkheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Netwerk Groene Bureaus

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB) de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Samenvatting	3
1 Inleiding en doel.....	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Doel	4
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
2.1 Gegevens plangebied	5
2.2 Beschrijving van het plangebied	5
2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied	5
2.4 Geplande werkzaamheden	5
3 Beschermd status plangebied	7
3.1 Gebiedsbescherming	7
3.2 Natuurnetwerk Nederland	7
3.3 Natura 2000	8
3.4 Houtopstanden	10
4 Beschermd soorten plangebied	12
4.1 Methode	12
4.2 Resultaten	13
5 Wet natuurbescherming	19
6 Conclusie	22
Bijlage 1 Impressie plangebied	24
Bijlage 2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	26
Bijlage 3 Beschermd plant- en diersoorten.....	34

Samenvatting

Uit de quickscan natuurtoets blijkt dat voor de geplande activiteit, bestaande uit het realiseren van een zonnepark aan de Nijmansedijk en de Molenweg bij Halle, het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk is.

Bij werkzaamheden en activiteiten dient altijd rekening te worden gehouden met broedvogels. Indien werkzaamheden en activiteiten plaatsvinden buiten het broedseizoen is de kans op conflicten met broedende vogels het kleinst. Bezette nesten mogen, ongeacht de tijd van het jaar, niet worden verstoord.

Nadere toetsing of vergunningsaanvraag voor beschermde NNN-natuurgebieden en Natura 2000-gebieden is niet aan de orde. Een kapmelding bij de provincie Gelderland voor beschermde houtopstanden is ook niet aan de orde.

Dit zijn de uitkomsten van het onderzoek dat is gehouden naar aanleiding van de plannen om aan de Nijmansedijk en de Molenweg bij Halle een zonnepark te realiseren. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor beschermde plant- en diersoorten. Daarom is onderzoek noodzakelijk om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

Staring Advies voerde het onderzoek uit in opdracht van de Studio Nico Wissing. Het bureau deed literatuuronderzoek in de Nationale Databank Flora en Fauna en voerde veldonderzoek uit op de locatie.

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Aan de Nijmansedijk en de Molenweg bij Halle is men voornemens een zonnepark te realiseren. Voor deze activiteit verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Wet natuurbescherming een plannenmaker oplegt. Studio Nico Wissing is betrokken bij deze plannen en heeft aan Staring Advies gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren.

Bij een ruimtelijke ontwikkeling moet, in het kader van de Wet natuurbescherming, aangetoond worden dat er geen sprake is van aantasting van beschermd natuurgebieden en beschermde plant- en diersoorten. Om in te schatten wat het effect van de plannen is op beschermd natuurgebieden en beschermde soorten wordt een quickscan natuurtoets uitgevoerd.

1.2 Doel

Het doel van de quickscan natuurtoets is om snel te inventariseren of door de geplande activiteiten schade kan ontstaan aan beschermd natuurgebieden en beschermde flora of fauna. Wanneer dit het geval is wordt vervolgens geadviseerd over het noodzakelijk vervolgonderzoek en eventuele procedurele vervolgstappen.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Nijmansedijk en Molenweg
Plaats: Halle
Gemeente: Bronckhorst
Provincie: Gelderland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bevindt zich in het buitengebied van de gemeente Bronckhorst, ten zuiden van de woonkern Halle (zie figuur 1). Het plangebied omvat twee agrarische percelen, gesitueerd op korte afstand van elkaar. Beide percelen worden begrenst door sloten, greppels, agrarische percelen en bebouwing (agrarische opstallen). De directe omgeving van het plangebied bestaat onder andere uit agrarische percelen, bomenrijen, kleine bosschages, verharding en (woon)boerderijen (zie figuur 2).

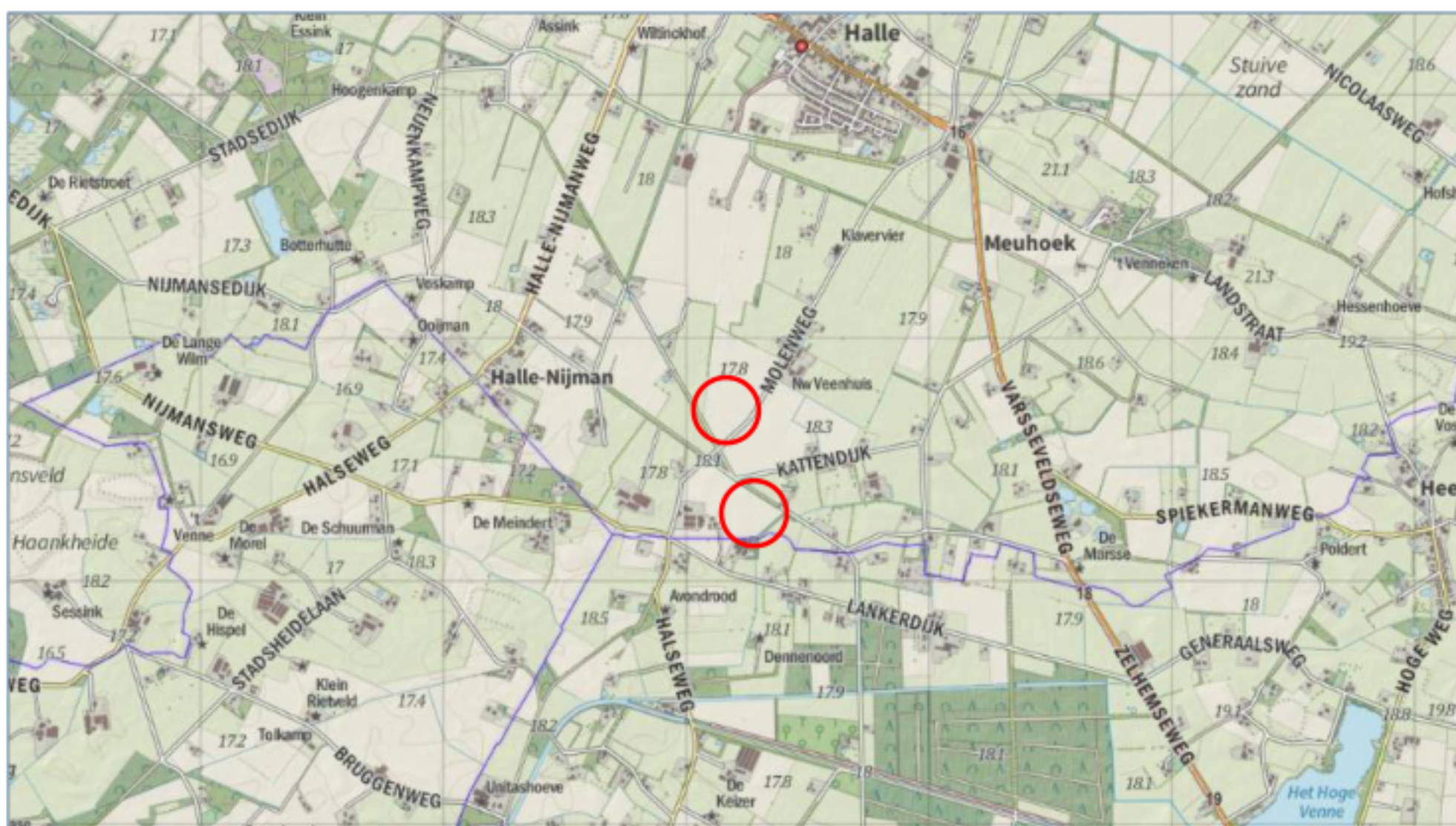
Het plangebied betreft twee agrarisch percelen (een maïsakker en een braakland ingezaaid met een groenbemester) langs de Nijmansedijk en de Molenweg (zie figuur 2 en bijlage 1).

2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied

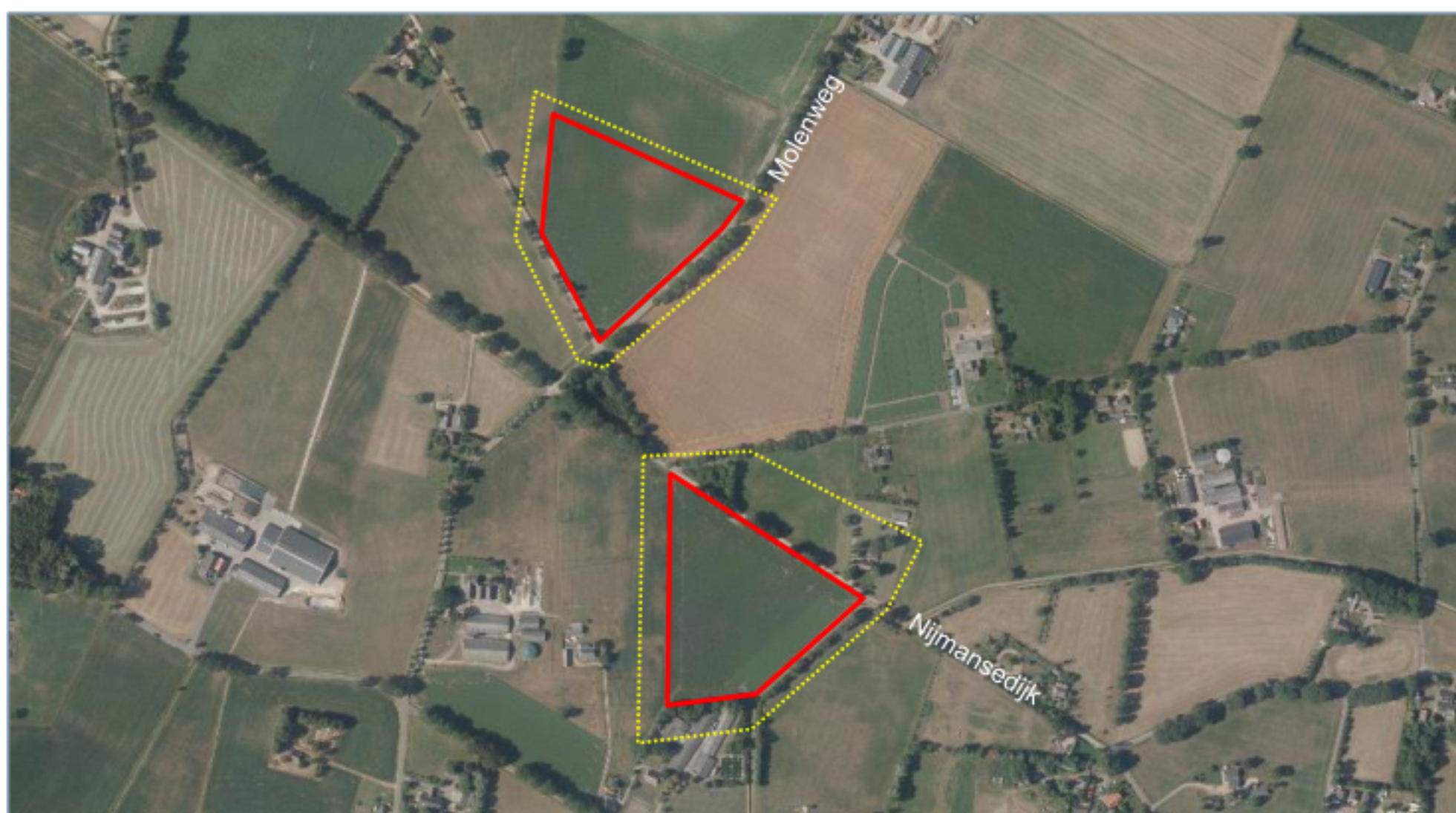
Om het eventuele verstorend effect van de geplande activiteiten op beschermde natuurwaarden in de directe omgeving van het plangebied (externe werking) in te kunnen schatten is een groter gebied onderzocht dan het plangebied zelf. Het onderzoeksgebied, met daarbinnen het plangebied, wordt bepaald door agrarische percelen, bosschages, bomenrijen, een woonhuis, een boerderij met agrarische opstallen en enkele sloten en greppels (zie figuur 2).

2.4 Geplande werkzaamheden

Op beide agrarisch percelen is men voornemens een solarpark te realiseren.

Figuur 1. Globale ligging het plangebied (rood). Bron: Provincie Gelderland (2021).

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood) en het onderzoeksgebied (gele stippellijn). Bron: Provincie Gelderland (2021).

3 Beschermd status plangebied

3.1 Gebiedsbescherming

In Nederland bestaat het Natuurnetwerk Nederland. Dit is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In paragraaf 3.2 wordt het plangebied behandeld in relatie tot de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

De Wet natuurbescherming gaat over gebiedsbescherming en soortenbescherming. Wat betreft de gebiedsbescherming beschermt de Wet natuurbescherming Natura 2000-gebieden. Dit is een Europees, samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. In paragraaf 3.3 wordt het plangebied behandeld in relatie tot de bescherming van Natura 2000-gebieden. Daarnaast beschermt de Wet natuurbescherming bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen. In paragraaf 3.4 wordt het plangebied behandeld in relatie tot deze beschermde houtopstanden

3.2 Natuurnetwerk Nederland

3.2.1 Conclusie

Het plangebied ligt niet in het NNN. Er vinden geen ruimtelijke ontwikkelingen plaats. De kernkwaliteiten van het NNN worden niet aangetast. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden.

3.2.2 Gelderse Natuurnetwerk

De gebieden van het Natuurnetwerk Nederland wordt in de provincie Gelderland het Gelders Natuurnetwerk genoemd. In het Gelders Natuurnetwerk komen twee natuurcategorieën voor: het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Gelderse Groene Ontwikkelingszone (GO).

Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Het GNN bestaat uit alle bestaande natuur en een zoekgebied voor nog te realiseren nieuwe natuur. In het GNN geldt: in de basis hier geen nieuwe initiatieven. Er zijn enkele uitzonderingen mogelijk. Dat zijn ontwikkelingen van een groot algemeen of provinciaal belang of waarvoor - overtuigend gemotiveerd – geen alternatieven bestaan. Voor dergelijke uitzonderingen gelden specifieke spelregels die garanderen dat het GNN in stand blijft (het nee, tenzij principe). Dat betekent dat hier geen ruimte is voor nieuwe projecten die de aanwezige en potentiële natuurwaarden significant aantasten.

Groene Ontwikkelzones (GO)

De GO is een gebied waar partners en partijen worden uitgenodigd om actief 'groene' doelen mee te helpen realiseren. Er is in dit gebied ruimte voor de verdere ontwikkeling

van bestaande en bij het gebied behorende bedrijvigheid of bewoning. Afhankelijk van het type en de schaal van de ontwikkeling vraagt de provincie om een (extra) bijdrage te leveren aan de GO.

3.2.3 Plangebied

Het plangebied ligt niet in het GNN of in een GO (zie figuur 3). De bossen van het bos- en natuurgebied Noorderbroek en het landgoed Slangenborg, enkele bossen langs de Boven-Slinge en diverse bos- en natuurterreinen in de natuurgebieden Heidenhoekse Vloed en Brunsveld zijn aangewezen als bestaande natuur binnen het GNN. Enkele agrarische percelen rondom deze GNN natuurgebieden zijn aangewezen als GO (zie figuur 3).

Figuur 3. Ligging van beide planlocaties (rood) ten opzichte van het GNN, bron: Provincie Gelderland 2021.

3.3 Natura 2000

3.3.1 Conclusie

Er vinden geen ruimtelijke ingrepen plaats in of nabij een Natura 2000-gebied. Door de aard en de beperkte omvang van de activiteiten en door de afstand tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Klevsche Landwehr, Anholt. Issel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bach' en overige Natura 2000-gebieden worden geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven verwacht door directe verstoringen als oppervlakteverlies of versnippering. Ook significante negatieve effecten door indirecte verstoringen als verontreiniging, verdroging, geluidsverstoring, lichtverstoring of stikstofdepositie zijn op voorhand uit te sluiten.

3.3.2 Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. De Wet natuurbescherming beschermt onder andere Natura 2000-gebieden. Voor activiteiten die significante, negatieve effecten hebben op de kernkwaliteiten van een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig.

3.3.3 Plangebied

In het plangebied wordt een zonnepark gerealiseerd. Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op ruime afstand van het plangebied, vanaf circa 11,5 kilometer. Het betreft het Duitse Natura 2000-gebied 'Klevsche Landwehr, Anholt. Issel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bach' (zie figuur 4). Overige Natura 2000-gebieden, waaronder 'Korenburgerveen', 'Bekendelle' en een enkel Duits Natura 2000-gebied als 'Hetter-Millinger Bruch' liggen op ruimere afstand, vanaf 14,6 km.

Door de aard van de werkzaamheden en door de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied 'Klevsche Landwehr, Anholt. Issel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bach' en overige Natura 2000-gebieden, worden geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven van desbetreffende Natura 2000-gebieden verwacht door directe verstoringsfactoren als oppervlakteverlies of versnippering. Ook significante negatieve effecten door indirecte verstoringsfactoren als verontreiniging, verdroging, geluidsverstoring, lichtverstoring of stikstofdepositie zijn op voorhand uit te sluiten door de afstand tot Natura 2000-gebieden en de aard en beperkte omvang van de geplande activiteiten.

Stikstofdepositie

Stikstof is één van de grootste obstakels bij de realisatie van de Natura 2000-doelen. In veel Natura 2000-gebieden, waaronder ook 'Korenburgerveen' en 'Bekendelle', is de overbelasting door stikstofdepositie een groot probleem voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Het gaat daarbij om de gevolgen van stikstofdepositie afkomstig uit de landbouw, het verkeer en de industrie op voor stikstof gevoelige habitats. Een aantal van de habitattypen in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden 'Korenburgerveen' en 'Bekendelle' zijn gevoelig voor depositie van stikstof (bron: Natura2000.nl).

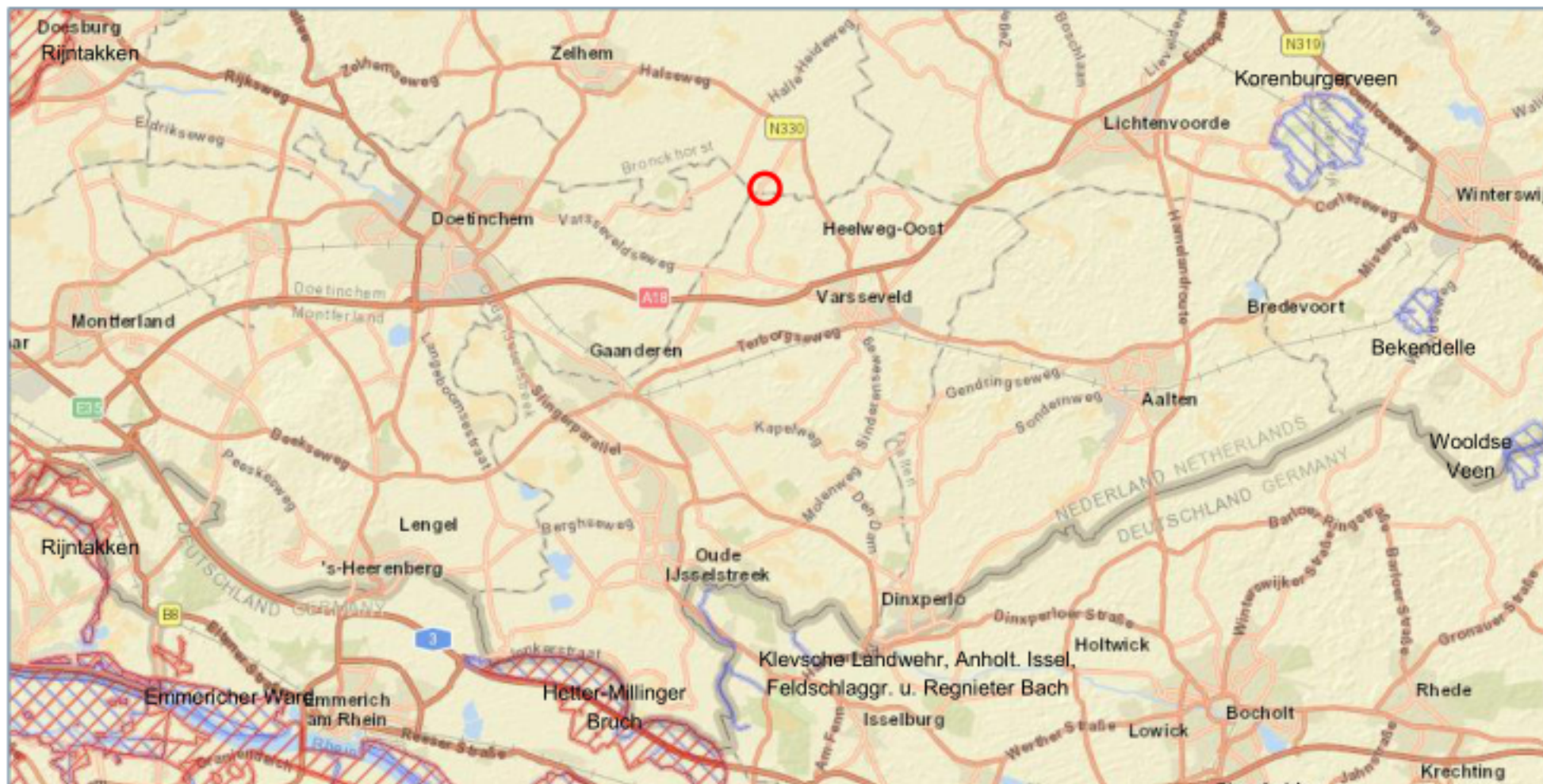
Realisatiefase

De inzet van werktuigen en de tijdelijke toename van verkeer door aan- en afvoer van materialen tijdens de bouwphase van het zonnepark kan resulteren in extra emissie van stikstof op nabijgelegen gevoelige habitats van Natura 2000-gebieden. Significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door stikstofdepositie zijn, door de aard van de werkzaamheden en door de ruime afstand tussen het plangebied en stikstof

gevoelige habitats in onder andere de Natura 2000-gebieden 'Korenburgerveen' en 'Bekendelle' (vanaf 14,6 kilometer), op voorhand uit te sluiten.

Gebruiksfase

Er is geen sprake van een permanente toename van stikstofdepositie door het nieuw te realiseren zonnepark, bijvoorbeeld als gevolg van toenemend verkeer. Significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door stikstofdepositie tijdens de gebruiksfase zijn ook op voorhand uit te sluiten.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van nabijgelegen Natura 2000-gebieden (blauw en rood gearceerd), bron: Provincie Gelderland 2021.

3.4 Houtopstanden

3.4.1 Conclusie

Een kapmelding bij de provincie Gelderland voor beschermde houtopstanden is niet aan de orde.

3.4.2 Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Als men voornemens is houtopstanden te kappen die onder de Wet natuurbescherming vallen dan moet een kapmelding bij de provincie Gelderland worden ingediend. Er zijn enkele uitzonderingen waarbij een kapmelding niet is vereist.

3.4.3 Plangebied

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom (zie figuur 1). Op beide planlocaties zelf staan geen bomen. Er is dus geen sprake van een beschermde houtopstand welke aangetast wordt en een kapmelding bij de provincie Gelderland is niet aan de orde.

4 Beschermde soorten plangebied

4.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via een literatuuronderzoek en een gericht veldonderzoek.

Literatuuronderzoek

Ter ondersteuning van het veldonderzoek werd de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Deze database geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren in Nederland. In de NDFF zijn uitsluitend gevalideerde gegevens opgeslagen. De NDFF is de meest complete databank voor de actuele verspreiding van Nederlandse flora en fauna met meer dan 100 miljoen waarnemingen. De databank wordt dagelijks aangevuld met recente waarnemingen. In de NDFF is voor een zoekgebied met een straal van circa 1 km rond het plangebied gezocht naar waarnemingen van beschermde soorten, uit de afgelopen 10 jaar.

Veldonderzoek

Een onderzoeker van Staring Advies onderzocht het plangebied om een inschatting te maken van de beschermde soorten die aanwezig kunnen zijn en om beschermde flora en fauna waar te nemen (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	18-03-2021	12.00 uur	Bewolkt, motregen, 5 °C, wind 2-3 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek.

4.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek.

Literatuuronderzoek

Flora

De NDFF maakt voor het zoekgebied geen melding van het voorkomen van beschermde plantensoorten.

Broedvogels

De NDFF maakt voor het zoekgebied melding van diverse beschermde vogelsoorten. Een deel van de waarnemingen betreft overvliegende vogels zonder binding met het gebied. Een deel van de vogelsoorten kunnen hier of in de omgeving wel een territorium bezetten, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Van de in de NDFF vermelde boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, roek, sperwer en steenuil zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen en nestlocaties jaarrond beschermd.

Zoogdieren

De NDFF maakt voor het zoekgebied melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Nationaal beschermde soorten: aardmuis, boomarter, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, steenarter, veldmuis en vos¹.
- Internationaal beschermde soorten (Habitatrichtlijn): gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, otter en watervleermuis.

Amfibieën, reptielen en vissen

De NDFF maakt voor het zoekgebied melding van het voorkomen van de volgende beschermde ongewervelde amfibieënsoorten:

- Nationaal beschermde soorten: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- Internationaal beschermde soorten (Habitatrichtlijn): boomkikker, kamsalamander en poelkikker.

Ongewervelde dieren

De NDFF maakt voor het zoekgebied geen melding van het voorkomen van beschermde ongewervelde diersoorten.

¹ Deze soorten zijn in de provincie Gelderland, met uitzondering van de boomarter, bunzing, eekhoorn en steenarter, vrijgesteld van de verboden als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdelen a en b, bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Veldonderzoek

In deze paragraaf worden per soortgroep de resultaten van het veldonderzoek besproken.

Flora

Het plangebied bestaat uit twee agrarisch percelen (maïsakker en braakland) begrensd door sloten, greppels, agrarische opstallen en percelen. De natuurlijke vegetatie in het plangebied bestaat uit algemene plantensoorten van voedselrijke en ruderales omstandigheden, zoals kleine varkenskers, kropaar, paarse dovenetel, vogelmuur en zachte ooievaarsbek.

De NDFF (zie paragraaf 4.2.1) maakt geen melding van het voorkomen van beschermde plantensoorten voor de omgeving van het plangebied. Deze worden in het plangebied ook niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen en het intensieve agrarische gebruik.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden, omdat dit geen onderdeel uitmaakt van de quickscan natuurtoets. Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied de volgende vogelsoorten aangetroffen: groene specht, holenduif, houtduif, kauw, koolmees, spreeuw, Turkse tortel, vink, winterkoning, witte kwikstaart en zwarte kraai. In de omgeving zijn, bij de woonboerderij aan de Lankerdijk 8, enkele huismussen waargenomen. In de aan het plangebied grenzende bomen, struiken en bosschages kunnen algemene soorten als houtduif, merel, roodborst en vink broeden. De agrarische percelen bieden geschikte nestlocaties voor een enkele akkervogel als kievit en patrijs.

Jaarrond beschermde nesten

De NDFF vermeldt voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van de boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, roek, sperwer en steenuil, waarvan de nesten jaarrond (zie paragraaf 4.2.1). Tijdens het veldbezoek zijn in de omgeving van het perceel aan de Nijmansedijk enkele huismussen vastgesteld.

Boomvalk, buizerd, havik, roek en sperwer

Jaarrond beschermde boombewonende soorten zijn niet waargenomen in het onderzoeksgebied. In en direct grenzend aan het plangebied zijn geen (recent) gebruikte roofvogelnesten, (oude) ekster-, roeken- en kraaiennesten of andere gebruikssporen van deze soorten (veren, uitwerpselen, plukplaatsen, prooiresten, braakballen, etc.) aangetroffen. Door het ontbreken van geschikte nestbomen in het plangebied, wordt het plangebied ongeschikt geacht als vaste rust- en verblijfplaats voor jaarrond beschermde boombewonende soorten. Gebruik van het plangebied, en directe omgeving, beperkt zich vermoedelijk tot een enkele foeragerende of rustende exemplaar.

Huismus, kerkuil en steenuil

Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van deze jaarrond beschermde, gebouwbewonende vogelsoorten bekend. In de omgeving van het plangebied bevinden zich enkele boerderijen en andere gebouwen (stallen, schuren, paardenstallen, e.d.) die potentieel geschikt zijn als nestlocatie voor deze soorten. Het plangebied is door het ontbreken van geschikte nestgelegenheid ongeschikt als broedlocatie voor deze soorten. Incidenteel kan een enkel foeragerend exemplaar in het plangebied worden waargenomen. Van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Grote gele kwikstaart

Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van deze jaarrond beschermde vogelsoort bekend. Tijdens het veldbezoek is de soort niet waargenomen. Beken en andere waterlopen zijn het belangrijkste habitat voor de grote gele kwikstaart, waarbij als broedlocatie vrijwel altijd een sluis, watermolen, stuw of ander bouwwerk nabij het water wordt uitgekozen. In het onderzoeksgebied ontbreekt het aan geschikte broedlocaties voor de grote gele kwikstaart. Incidenteel kan een overvliegend exemplaar worden waargenomen, maar van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende (sporen van) grondgebonden zoogdieren aangetroffen in het plangebied: haas, ree en muis onbekend. Mogelijk gebruiken verder enkele algemene soorten als egel, konijn en enkele algemene (spits)muizen het plangebied als foerageergebied of leefgebied. De NDFF bevestigt de aanwezigheid van deze soorten voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1). Voor deze soorten geldt in provincie Gelderland vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. De NDFF maakt ook melding van de strikt beschermde boomarter, bunzing, eekhoorn, otter en steenarter voor de omgeving van het plangebied.

Boomarter

Overdag gebruiken boomarters verschillende type slaappleatsen: boomholtes, roofvogelnesten, heksenbezems, (brede) takken en holen onder de grond van vos, das of konijn. De boomholtes die gebruikt worden zijn uitgehakt door de zwarte of groene specht of door inrotting ontstaan. Soms zitten boomarters ook in huizen of schuren in of in de directe omgeving van bos. Tijdens het veldbezoek zijn geen boomarters en/of sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de beide deelgebieden als vaste rust- of verblijfplaats. Op basis van de inspectie zijn in de randzones van de beide agrarische percelen geen geschikte bomen als oude, forse beuken en eiken met (oude zwarte spechten-)holen aangetroffen. Gelet op het ontbreken van sporen en de afwezigheid van bomen met holten kan worden gesteld dat de beide agrarische percelen niet in gebruik zijn door de boomarter. Incidenteel kan wel een rondzwervend exemplaar het plangebied doorkruisen. Van een essentieel leefgebied is echter geen sprake.

Bunzing

Per 1 maart 2019 zijn in de provincie Gelderland de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel niet meer vrijgesteld in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat bij bepaalde activiteiten onderzocht dient te worden of deze activiteiten schadelijk kan zijn voor de rustplaatsen van deze kleine marterachtigen of dat dieren worden gedood.

In de NDFF zijn enkele waarnemingen van de bunzing bekend voor de omgeving van het plangebied. Door hun verborgen levenswijze blijven de bunzing en overige kleine marterachtigen als hermelijn en wezel echter vaak onopgemerkt. Door de afwezigheid van bosschages, (braam)struwelen, stapels stenen en hout, ruigtehoekjes en rommelige schuren is een verblijfplaats van de bunzing en overige kleine marterachtigen uit te sluiten in het plangebied. Deze elementen zijn lokaal wel net buiten het plangebied aanwezig. Een enkele aangrenzende slootkant met braamruigte en wilgenopslag en omliggende bosschages en ruigtehoekjes zijn geschikt als leefgebied en vaste verblijfplaats voor de bunzing en eventueel overige kleine marterachtigen als hermelijn en wezel. Door het ontbreken van geschikt leefgebied en vaste verblijfplaatsen beperkt het gebruik van het plangebied zich hooguit tot een enkele rondzwervende kleine marterachtige.

Eekhoorn

Tijdens het veldbezoek zijn geen eekhoorns waargenomen. Een enkele boom direct grenzend aan het plangebied is potentieel geschikt als verblijfplaats voor de eekhoorn. Tijdens het veldbezoek zijn deze bomen geïnspecteerd op aanwezigheid van boomnesten. Deze zijn hier niet aangetroffen. Door het ontbreken van bomen met eekhoornnesten en de geïsoleerde ligging van het plangebied ten opzichte van grotere bosgebieden beperkt het gebruik van het plangebied zich hooguit tot een enkel rondzwervend exemplaar. De aanwezigheid van een vaste verblijfplaats in het plangebied is uit te sluiten.

Otter

Bij de Boven-Slinge, ten zuiden van het plangebied, zijn sporen (spraints) van de otter gevonden (bron: NDFF). In de Oude IJssel, tussen Doesburg en de Duitse grens, leven sinds een aantal jaren otters, mede door de uitzetting van een ottermannetje in 2012 bij Doesburg (bron: Zoogdiervereniging VZZ). Sporen van de otter worden verspreid over de gehele Oude IJssel en enkele aangrenzende wateren, waaronder de Boven-Slinge, aangetroffen. Vanuit het plangebied zijn geen waarnemingen van (sporen van) otters bekend. De otter is gebonden aan open water en bijbehorende oeverzones met voldoende rust en schuilmogelijkheden. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied en incidenteel gebruik wordt hier ook niet verwacht.

Steenmarter

Er zijn diverse waarnemingen van de strikt beschermde steenmarter uit de omgeving van

het plangebied bekend (bron: NDFF). Tijdens het veldbezoek zijn geen (verse) sporen van steenmarters gevonden of steenmarters waargenomen. De steenmarter is echter hoofdzakelijk 's nachts actief. Door het ontbreken van gebouwen in de vorm van schuurtjes en stallen en takkenrillen is de aanwezigheid van een dag- en kraamverblijfplaats uit te sluiten. Beide onderzochte percelen zijn slechts marginaal geschikt en alleen incidenteel in gebruik als foerageergebied en/of migratieroute door de steenmarter.

Overige strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten worden niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen vaste verblijfplaatsen van overige strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten als burchtlocaties (das) aangetroffen. Het bronnenonderzoek bevestigt daarnaast de afwezigheid van overige strikt beschermde grondgebonden zoogdieren als de das voor de omgeving van het plangebied.

Vleermuizen

De NDFF maakt melding van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en watervleermuis voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen

In het plangebied bevinden zich geen gebouwen die kunnen fungeren als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. Een verblijfplaats van een gebouwbewonende soort is hier uit te sluiten.

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen

In het plangebied bevinden zich geen bomen met geschikte holten die kunnen fungeren als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten als de gewone grootoorvleermuis en watervleermuis. In de bomen direct grenzend aan het plangebied bevinden zich geen (geschikte) holten die eventueel kunnen fungeren als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Een verblijfplaats van een boombewonende soort, zoals de gewone grootoorvleermuis en watervleermuis, is hier uit te sluiten.

Vliegroutes en foerageergebied(en)

Het plangebied is door het open, agrarisch karakter niet geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Net buiten het plangebied is een enkele bomenrij lokaal geschikt als foerageergebied. Incidenteel gebruik van beide agrarische percelen door een passerende of foeragerende vleermuis is mogelijk. De aanwezigheid van een essentieel foerageergebied en eventueel een vliegroute is hier uit te sluiten.

Amfibieën

Beschermde amfibieën zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Deze zijn echter grotendeels ook in winterrust op het moment van het veldbezoek (half maart). De NDFF meldt de beschermde bastaardkikker, boomkikker, bruine kikker, gewone pad, kamsalamander, kleine watersalamander en poelkikker. Open water ontbreekt, waardoor

het plangebied ongeschikt is als voortplantingshabitat voor amfibieën. Een enkele, aan beide percelen grenzende, waterhoudende sloot is geschikt als voortplantingsbiotoop voor een enkele algemene amfibieënsoort als bruine kikker en gewone pad. Deze sloten zijn niet geschikt als voortplantingsbiotoop voor strikt beschermde amfibieënsoorten, waaronder de in de NDFF vermelde boomkikker, kamsalamander en poelkikker. Incidenteel kan hooguit een zwervend exemplaar van bijvoorbeeld een bruine kikker of gewone pad in het plangebied worden aangetroffen. Strikt beschermde soorten worden hier niet verwacht.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Deze zijn echter op het moment van het veldbezoek (half maart) grotendeels niet waar te nemen. De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied geen melding van het voorkomen van beschermde reptielen (zie paragraaf 4.2.1). Deze worden ook niet verwacht in het plangebied en de directe omgeving, door het ontbreken van geschikte leefgebieden.

Vissen

Permanent open water ontbreekt in het plangebied, waardoor het voorkomen van (beschermde) vissen uitgesloten is. Een enkele aangrenzende waterhoudende sloot is geschikt als leefgebied voor een enkele algemene vissoort als driedoornige stekelbaars, snoek en tiendoornige stekelbaars. Strikt beschermde vissoorten als de grote modderkruiper worden hier, door het ontbreken van geschikt leefgebied, niet verwacht en de NDFF vermeldt deze ook niet voor de omgeving van het plangebied.

Ongewervelde dieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelde dieren aangetroffen. Deze zijn echter op het moment van het veldbezoek (begin maart) grotendeels niet waar te nemen. De NDFF (zie paragraaf 4.2.1) maakt geen melding van het voorkomen van beschermde ongewervelde dieren voor de omgeving van het plangebied. Deze worden in het plangebied ook niet verwacht door het ontbreken van geschikte habitats en het ontbreken van geschikte waardplanten.

5 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden).
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren.
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10).
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11).
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd (zie bijlage 3).

In hoofdstuk 4 is vastgesteld of beschermde soorten flora en fauna aanwezig zijn of verwacht worden op de locatie en is bepaald of ze mogelijk nadelige effecten kunnen ondervinden van de geplande werkzaamheden. In dit hoofdstuk worden deze effecten getoetst aan de verbondsbepalingen uit de Wet natuurbescherming (zie bijlage 2). Wanneer de Wet natuurbescherming (mogelijk) wordt overtreden wordt geadviseerd over het uitvoeren van aanvullend onderzoek en/of het aanvragen van een ontheffing.

Flora

Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van beschermde plantensoorten en/of het aanvragen van een ontheffing is dan ook niet noodzakelijk.

Broedvogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Wet natuurbescherming (Vogelrichtlijn). Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het opzettelijk verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Werkzaamheden moeten bij voorkeur buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of ruim voor aanvang van het broedseizoen gestart worden, waarbij voorkomen wordt dat broedvogels zich vestigen in het plangebied. Omdat niet alle vogelsoorten op hetzelfde moment broeden en omdat dit mede afhankelijk is van de weersomstandigheden is er geen vaste broedperiode vastgesteld. Er zijn voorbeelden van vroege broeders zoals de blauwe reiger en de bosuil. Deze broeden vaak al in februari. Daarnaast broeden soorten als houtduif en meerkoet vaak nog tot in augustus. Werkzaamheden mogen in het broedseizoen plaatsvinden, zo lang er maar geen broedvogels, verstoord worden.

Boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, roek, sperwer en steenuil
Het plangebied is ongeschikt als nestlocatie voor soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals de uit de omgeving bekende boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, roek, sperwer en steenuil, vanwege het ontbreken van geschikte nestlocaties. Het onderzoeksgebied behoort ook niet tot het essentieel leefgebied van deze of overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek of het aanvragen van ontheffing is niet noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn enkele hazen en sporen van ree en muizen in het plangebied aangetroffen. Het plangebied is geschikt als leefgebied voor enkele soorten als egel, haas, konijn, mol, ree en enkele algemene (spits)muizen, en wordt mogelijk incidenteel doorkruist door een enkel exemplaar van de boommarter, bunzing, eekhoorn en steenmarter. Voor deze soorten geldt, met uitzondering van boommarter, bunzing, eekhoorn en steenmarter, in de provincie Gelderland automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ingrepen.

Boommarter, bunzing, eekhoorn en steenmarter

Het voorkomen van deze beschermde soorten is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen en/of essentiële leefgebieden aanwezig zijn. Hiervan is geen sprake in het plangebied. De geplande activiteiten leiden niet tot aantasting of verstoring van vaste verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied van boommarter, bunzing, eekhoorn en steenmarter. Nader onderzoek naar het voorkomen van deze soorten, of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor overige beschermde grondgebonden zoogdiersoorten.

Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen die gesloopt of gerenoveerd worden?

Nee

2. Zijn er bomen met potentieel geschikte holten die gekapt of gesnoeid worden?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

3. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied?

Nee → Nader onderzoek naar foerageergebieden en routes van vleermuizen is niet noodzakelijk.

Nader onderzoek naar vleermuizen is niet noodzakelijk aangezien er door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen geen verblijfplaatsen, (essentiële) foerageergebieden of vliegroutes worden aangetast.

Overige soortgroepen

Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn beschermde amfibieën, reptielen, vissen en/of ongewervelde dieren, met uitzondering van de algemene bruine kikker en gewone pad, niet te verwachten in het plangebied. Voor de bruine kikker en gewone pad geldt in de provincie Gelderland automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ingrepen. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroepen.

6 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets in het onderzoeksgebied kan de volgende conclusie worden getrokken:

Beschermde natuurgebieden

Natuurnetwerk (GNN)

Het plangebied ligt niet in het GNN. De kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen worden niet aangetast door de geplande inrichting. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden.

Natura 2000

Door de aard en de beperkte omvang van de activiteiten en door de afstand tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Klevsche Landwehr, Anholt. Issel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bach' en overige Natura 2000-gebieden worden geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven verwacht door directe verstoringfactoren of indirecte verstoringfactoren, waaronder stikstofdepositie. Een AERIUS-berekening is niet noodzakelijk.

Houtopstanden

Een kapmelding bij de provincie Gelderland voor beschermde houtopstanden is niet aan de orde.

Beschermde flora en fauna

Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk voor beschermde plant- en diersoorten.

Er moet wel rekening worden gehouden met broedvogels. Activiteiten moeten bij voorkeur buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of ruim voor aanvang van het broedseizoen gestart worden, waarbij voorkomen wordt dat broedvogels zich vestigen op de planlocaties. Werkzaamheden mogen in het broedseizoen plaatsvinden, zo lang er maar geen broedvogels verstoord worden.

Bijlagen

- 1 **Impressie plangebied**
- 2 **Wettelijk kader**
- 3 **Beschermde plant- en diersoorten**

Bijlage 1 Impressie plangebied

Perceel Nijmansedijk

Perceel Molenweg

Bijlage 2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden);
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren;
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10);
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11);
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Toetsing van effecten van projecten op Natura 2000-gebieden blijft hetzelfde als nu.

Beschermde natuurmonumenten

Beschermde natuurmonumenten en bijbehorende doelen komen te vervallen. Hetzelfde geldt voor (nooit aangewezen) beschermde landschapsgezichten en beschermde leefomgevingen. De meeste natuurmonumenten vallen binnen het NNN areaal en zijn via dat beschermingsregime alsnog beschermd. Daarnaast kunnen gemeenten de natuurmonumenten via een bestemmingsplan als beschermde natuur aanwijzen.

Provincies dienen gebieden aan te wijzen voor het NNN (voormalige EHS) en (evt. op verzoek) voor overige bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

Het rijk kan een gebied, niet zijnde een Natura 2000-gebied, als bijzonder nationaal natuurgebied aanwijzen.

Soortbescherming

Alle beschermde soorten worden aangewezen in de wet zelf (deels met verwijzing naar internationale regelgeving). Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd. Ongeveer 200 thans beschermde soorten (vooral vaatplanten en zeevissen) worden niet meer beschermd onder de Wet natuurbescherming (anders dan door algemene zorgplicht). De lijst met beschermde soorten is niet meer opgedeeld in tabellen, zoals in de huidige Flora- en faunawet. Zie bijlage 3 voor de nieuwe lijst met beschermde plant- en diersoorten.

Totaal aantal beschermde soorten is slechts een fractie van ongeveer 35.000 soorten die in Nederland voorkomen. Groot aantal bedreigde (Rode lijst) soorten wordt niet passief beschermd (wel actieve bescherming vereist).

Drie regimes voor beschermde soorten

1. Regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in EU (art. 3.1-3.4)
2. Regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5-3.9)
3. Regels ter bescherming van niet onder 2 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet (art. 3.10-3.11)

Inhoud beschermingsregimes

- Geen uniform verbodsstelsel, maar aparte verboden voor elk van de drie categorieën beschermde soorten.
- Verboden en uitzonderingen sluiten nauw aan bij Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (regime 1 en 2), maar 'soepeler' regime voor aanvullend beschermde soorten (regime 3).
- Meeste verboden nu alleen van toepassing op 'opzettelijk' handelen, maar dat dekt ook voorwaardelijk opzet (=willens en wetens aanmerkelijke kans aanvaarden dat gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten). Verschil met de huidige verboden zal in de praktijk dus waarschijnlijk gering zijn.

Alle in de Wet genoemde soorten zijn strikt beschermd. Voor de verbodsbepalingen is een ontheffing noodzakelijk. Dit geldt ook voor zeer algemene soorten waarvoor in het verleden automatisch de vrijstellingsregeling van kracht was bij ruimtelijke ontwikkelingen. Echter kunnen de provincies voor een aantal algemene soorten een vrijstellingslijst opstellen (op basis van Artikel 3.11). Dit betekent dat de beschermde soorten per provincie verschillen (zie bijlage 3).

Met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen zijn de volgende verbodsbepalingen voor soorten het meest relevant.

Intrinsieke waarde natuur

Artikel 1.10

Deze wet is gericht op:

Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Algemene Zorgplicht

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 en ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

- 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;

b. zij is nodig:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;

b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:

a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;

c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;

d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;

e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;

f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of

h. in het algemeen belang.

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Artikel 3.11

1. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat de bij die regeling aan te wijzen verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel b of c niet van toepassing zijn ten aanzien van bij die regeling aan te wijzen soorten, op bij die regeling aan te wijzen categorieën van handelingen die na een voorafgaande melding aan gedeputeerde staten worden uitgevoerd om een reden, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, of in artikel 3.10, tweede lid.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen waaraan een melding als bedoeld in het eerste lid moet voldoen.

Gedragscodes

De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid, 3.5, 3.6 tweede lid, of 3.10, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid, geldende verplichting tot melding, zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van:

a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;

c. een bestendig gebruik, of

d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

2. Een gedragscode als bedoeld in het eerste lid wordt goedgekeurd, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. in de gedragscode worden handelingen beschreven die nodig zijn voor:

- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op vogels, één van de in artikel 3.3, vierde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, of van planten als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, of in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f of g, genoemde redenen;

b. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;

c. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, zorgvuldig wordt gehandeld.

Zorgvuldig handelen

Van zorgvuldig handelen als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en

b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:

- dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
- nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en
- eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of

c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, onworteld of vernield.

4. Alvorens een gedragscode als bedoeld in het eerste lid, of een wijziging daarvan, goed te keuren of in te trekken, overlegt Onze Minister met gedeputeerde staten over zijn voornemen daartoe.

Bijlage 3 Beschermde plant- en diersoorten

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Niet-vogels)

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep	Verdrag/Richtlijn
baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus ssp. mystacinus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>	Weekdieren	HR IV
bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteini</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
bever	<i>Castor fiber ssp. albicus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
boomkikker	<i>Hyla arborea ssp. arborea</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri ssp. leisleri</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
brandts vleermuis	<i>Myotis brandti ssp. brandti</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
donker pimperlblauwtje	<i>Maculinea nausithous</i>	Insecten-dagvlinders	Bern II, HR IV
drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
franjestart	<i>Myotis nattereri</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
geel schorpioenmos	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Sporenplanten-bladmossen	Bern I
geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata ssp. variegata</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	HR IV

gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus ssp. auritus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
gladde slang	<i>Coronella austriaca ssp. austriaca</i>	Reptielen	Bern II, HR IV
grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus ssp. austriacus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum ssp. ferrumequinum</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
grote vuurvinder	<i>Lycaena dispar ssp. batava</i>	Insecten- dagvlinders	Bern II, HR IV
hamster	<i>Cricetus cricetus ssp. canescens</i>	Zoogdieren- landzoogdieren	Bern II, HR IV
hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Zoogdieren- landzoogdieren	HR IV
heikikker	<i>Rana arvalis ssp. arvalis</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
houting	<i>Coregonus oxyrinchus</i>	Vissen	HR IV
ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus ssp. emarginatus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
kleine vlotvaren	<i>Salvinia natans</i>	Sporenplanten- varens	Bern I
knoflookpad	<i>Pelobates fuscus ssp. fuscus</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus ssp. serotinus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
liggende raket	<i>Sisymbrium supinum</i>	Zaadplanten	Bern I
meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
mercurwaterjuffer	<i>Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale</i>	Insecten-libellen	Bern II
muurhagedis	<i>Podarcis muralis ssp. brongniardii</i>	Reptielen	Bern II, HR IV
noordse winterjuffer	<i>Sympecma annulata ssp. braueri</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV

noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus ssp. arenicola</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
otter	<i>Lutra lutra ssp. lutra</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	Bern II, HR IV
pimpernelblauwtje	<i>Maculinea teleius</i>	Insecten-dagvlinders	Bern II, HR IV
platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>	Weekdieren	HR IV
poelkikker	<i>Rana lessonae</i>	Amfibieën	HR IV
rivierrombout	<i>Gomphus flavipes ssp. flavipes</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula ssp. noctula</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
steur	<i>Acipenser sturio</i>	Vissen	Bern II, HR IV
teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>	Insecten-nachtvlinders	Bern II, HR IV
tonghaarmuts	<i>Orthotrichum rogeri</i>	Sporenplanten-bladmossen	Bern I
tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus ssp. murinus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
vale vleermuis	<i>Myotis myotis ssp. myotis</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
vermiljoenkever	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans ssp. obstetricans</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
watervleermuis	<i>Myotis daubentoni ssp. daubentoni</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
wilde kat	<i>Felis silvestris ssp. silvestris</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
zandhagedis	<i>Lacerta agilis ssp. agilis</i>	Reptielen	Bern II, HR IV

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Vogels)

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep	Verdrag/ Richtlijn
appelvink	<i>Coccothraustes coccothraustes ssp. coccothraustes</i>	Vogels	Bern II
baardman	<i>Panurus biarmicus ssp. biarmicus</i>	Vogels	Bern II
bergeend	<i>Tadorna tadorna</i>	Vogels	Bern II
bijeneter	<i>Merops apiaster</i>	Vogels	Bern II
blauwborst	<i>Luscinia svecica ssp. cyanecula</i>	Vogels	Bern II
blauwe kiekendief	<i>Circus cyaneus ssp. cyaneus</i>	Vogels	Bern II
boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica ssp. rustica</i>	Vogels	Bern II
bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula ssp. hiaticula</i>	Vogels	Bern II
bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca ssp. hypoleuca</i>	Vogels	Bern II
boomklever	<i>Sitta europaea ssp. caesia</i>	Vogels	Bern II
boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla ssp. megarhyncha</i>	Vogels	Bern II
boompieper	<i>Anthus trivialis ssp. trivialis</i>	Vogels	Bern II
boomvalk	<i>Falco subbuteo ssp. subbuteo</i>	Vogels	Bern II
bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	Vogels	Bern II
bosruiter	<i>Tringa glareola</i>	Vogels	Bern II
bosuil	<i>Strix aluco ssp. aluco</i>	Vogels	Bern II
braamsluiper	<i>Sylvia curruca ssp. curruca</i>	Vogels	Bern II
brandgans	<i>Branta leucopsis</i>	Vogels	Bern II
bruine kiekendief	<i>Circus aeruginosus ssp. aeruginosus</i>	Vogels	Bern II
buizerd	<i>Buteo buteo ssp. buteo</i>	Vogels	Bern II
casarca	<i>Tadorna ferruginea</i>	Vogels	Bern II
cetti's zanger	<i>Cettia cetti ssp. cetti</i>	Vogels	Bern II
draaihals	<i>Jynx torquilla ssp. torquilla</i>	Vogels	Bern II
duinpieper	<i>Anthus campestris ssp. campestris</i>	Vogels	Bern II
dwergmeeuw	<i>Larus minutus</i>	Vogels	Bern II
dwergstern	<i>Sterna albifrons ssp. albifrons</i>	Vogels	Bern II
engelse kwikstaart	<i>Motacilla flava ssp. flavissima</i>	Vogels	Bern II

europese kanarie	<i>Serinus serinus</i>	Vogels	Bern II
fitis	<i>Phylloscopus trochilus ssp. trochilus</i>	Vogels	Bern II
flamingo	<i>Phoenicopterus ruber ssp. roseus</i>	Vogels	Bern II
fluiters	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Vogels	Bern II
geelgors	<i>Emberiza citrinella ssp. citrinella</i>	Vogels	Bern II
gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus ssp. phoenicurus</i>	Vogels	Bern II
gele kwikstaart	<i>Motacilla flava ssp. flava</i>	Vogels	Bern II
geoorde fuut	<i>Podiceps nigricollis</i>	Vogels	Bern II
glanskop	<i>Parus palustris ssp. palustris</i>	Vogels	Bern II
goudhaan	<i>Regulus regulus ssp. regulus</i>	Vogels	Bern II
grasmus	<i>Sylvia communis ssp. communis</i>	Vogels	Bern II
graspieper	<i>Anthus pratensis ssp. pratensis</i>	Vogels	Bern II
graszanger	<i>Cisticola juncidis ssp. cisticola</i>	Vogels	Bern II
grauwe kiekendief	<i>Circus pygargus</i>	Vogels	Bern II
grauwe klauwier	<i>Lanius collurio ssp. collurio</i>	Vogels	Bern II
grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata ssp. striata</i>	Vogels	Bern II
groene specht	<i>Picus viridis ssp. viridis</i>	Vogels	Bern II
groenling	<i>Carduelis chloris ssp. chloris</i>	Vogels	Bern II
grote barmsijs	<i>Carduelis flammea ssp. flammea</i>	Vogels	Bern II
grote bonte specht	<i>Dendrocopos major ssp. pinetorum</i>	Vogels	Bern II
grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea ssp. cinerea</i>	Vogels	Bern II
grote karekiet	<i>Acrocephalus arundinaceus ssp. arundinaceus</i>	Vogels	Bern II
grote stern	<i>Sterna sandvicensis ssp. sandvicensis</i>	Vogels	Bern II
grote zilverreiger	<i>Casmerodius albus ssp. albus</i>	Vogels	Bern II
havik	<i>Accipiter gentilis ssp. gentilis</i>	Vogels	Bern II
heggenmus	<i>Prunella modularis ssp. modularis</i>	Vogels	Bern II
huiszwaluw	<i>Delichon urbica ssp. urbica</i>	Vogels	Bern II
ijsvogel	<i>Alcedo atthis ssp. ispida</i>	Vogels	Bern II
kerkuil	<i>Tyto alba ssp. guttata</i>	Vogels	Bern II

klapekster	<i>Lanius excubitor ssp. excubitor</i>	Vogels	Bern II
klein waterhoen	<i>Porzana parva</i>	Vogels	Bern II
kleine barmsijs	<i>Carduelis flammea ssp. cabaret</i>	Vogels	Bern II
kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor ssp. hortorum</i>	Vogels	Bern II
kleine karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus ssp. scirpaceus</i>	Vogels	Bern II
kleine plevier	<i>Charadrius dubius ssp. curonicus</i>	Vogels	Bern II
kleine zilverreiger	<i>Egretta garzetta ssp. garzetta</i>	Vogels	Bern II
kleinst waterhoen	<i>Porzana pusilla ssp. intermedia</i>	Vogels	Bern II
kluut	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Vogels	Bern II
kneu	<i>Carduelis cannabina ssp. cannabina</i>	Vogels	Bern II
koolmees	<i>Parus major ssp. major</i>	Vogels	Bern II
kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris ssp. macrodactyla</i>	Vogels	Bern II
kraanvogel	<i>Grus grus ssp. grus</i>	Vogels	Bern II
kruisbek	<i>Loxia curvirostra ssp. curvirostra</i>	Vogels	Bern II
kuifmees	<i>Parus cristatus ssp. mitratus</i>	Vogels	Bern II
kwak	<i>Nycticorax nycticorax ssp. nycticorax</i>	Vogels	Bern II
kwartelkoning	<i>Crex crex</i>	Vogels	Bern II
lepelaar	<i>Platalea leucorodia ssp. leucorodia</i>	Vogels	Bern II
matkop	<i>Parus montanus ssp. rhenanus</i>	Vogels	Bern II
middelste bonte specht	<i>Dendrocopos medius ssp. medius</i>	Vogels	Bern II
nachtegaal	<i>Luscinia megarhynchos ssp. megarhynchos</i>	Vogels	Bern II
nachtzwaluw	<i>Caprimulgus europaeus ssp. europaeus</i>	Vogels	Bern II
nonnetje	<i>Mergus albellus</i>	Vogels	Bern II
noordse stern	<i>Sterna paradisaea</i>	Vogels	Bern II
oehoe	<i>Bubo bubo ssp. bubo</i>	Vogels	Bern II
oeverloper	<i>Tringa hypoleucos</i>	Vogels	Bern II
oeverzwaluw	<i>Riparia riparia ssp. riparia</i>	Vogels	Bern II
ooievaar	<i>Ciconia ciconia ssp. ciconia</i>	Vogels	Bern II

paapje	<i>Saxicola rubetra</i>	Vogels	Bern II
pimpelmees	<i>Parus caeruleus ssp. caeruleus</i>	Vogels	Bern II
porseleinhoen	<i>Porzana porzana</i>	Vogels	Bern II
purperreiger	<i>Ardea purpurea ssp. purpurea</i>	Vogels	Bern II
putter	<i>Carduelis carduelis ssp. carduelis</i>	Vogels	Bern II
ransuil	<i>Asio otus ssp. otus</i>	Vogels	Bern II
rietgors	<i>Emberiza schoeniclus ssp. schoeniclus</i>	Vogels	Bern II
rietzanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Vogels	Bern II
rode wouw	<i>Milvus milvus ssp. milvus</i>	Vogels	Bern II
roerdomp	<i>Botaurus stellaris ssp. stellaris</i>	Vogels	Bern II
roodborst	<i>Erithacus rubecula ssp. rubecula</i>	Vogels	Bern II
roodborsttapuit	<i>Saxicola torquata ssp. hibernans</i>	Vogels	Bern II
roodhalsfuut	<i>Podiceps grisegena ssp. grisegena</i>	Vogels	Bern II
roodmus	<i>Carpodacus erythrinus ssp. erythrinus</i>	Vogels	Bern II
ruigpootuil	<i>Aegolius funereus ssp. funereus</i>	Vogels	Bern II
sijs	<i>Carduelis spinus</i>	Vogels	Bern II
slechtvalk	<i>Falco peregrinus ssp. peregrinus</i>	Vogels	Bern II
snor	<i>Locustella luscinioides ssp. luscinioides</i>	Vogels	Bern II
sperwer	<i>Accipiter nisus ssp. nisus</i>	Vogels	Bern II
spotvogel	<i>Hippolais icterina</i>	Vogels	Bern II
sprinkhaanzanger	<i>Locustella naevia ssp. naevia</i>	Vogels	Bern II
steenuil	<i>Athene noctua ssp. vidalii</i>	Vogels	Bern II
steltekluut	<i>Himantopus himantopus</i>	Vogels	Bern II
strandleeuwerik	<i>Eremophila alpestris ssp. flava</i>	Vogels	Bern II
strandplevier	<i>Charadrius alexandrinus ssp. alexandrinus</i>	Vogels	Bern II
taigaboomkruiper	<i>Certhia familiaris ssp. familiaris</i>	Vogels	Bern II

tapuit	<i>Oenanthe oenanthe ssp. oenanthe</i>	Vogels	Bern II
tijftjaf	<i>Phylloscopus collybita ssp. collybita</i>	Vogels	Bern II
torenavalk	<i>Falco tinnunculus ssp. tinnunculus</i>	Vogels	Bern II
tuinfluiter	<i>Sylvia borin ssp. borin</i>	Vogels	Bern II
velduil	<i>Asio flammeus ssp. flammeus</i>	Vogels	Bern II
visarend	<i>Pandion haliaetus ssp. haliaetus</i>	Vogels	Bern II
visdief	<i>Sterna hirundo ssp. hirundo</i>	Vogels	Bern II
vuurgoudhaan	<i>Regulus ignicapillus ssp. ignicapillus</i>	Vogels	Bern II
wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	Vogels	Bern II
wielewaal	<i>Oriolus oriolus ssp. oriolus</i>	Vogels	Bern II
winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes ssp. troglodytes</i>	Vogels	Bern II
witgat	<i>Tringa ochropus</i>	Vogels	Bern II
witoogeend	<i>Aythya nyroca</i>	Vogels	Bon I
witte kwikstaart	<i>Motacilla alba ssp. alba</i>	Vogels	Bern II
woudaap	<i>Ixobrychus minutus ssp. minutus</i>	Vogels	Bern II
zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Vogels	Bern II, Bon I
zwarte mees	<i>Parus ater ssp. ater</i>	Vogels	Bern II
zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros ssp. gibraltariensis</i>	Vogels	Bern II
zwarte specht	<i>Dryocopus martius ssp. martius</i>	Vogels	Bern II
zwarte stern	<i>Chlidonias niger ssp. niger</i>	Vogels	Bern II
zwartkop	<i>Sylvia atricapilla ssp. atricapilla</i>	Vogels	Bern II
zwartkopmeeuw	<i>Larus melanocephalus</i>	Vogels	Bern II

Beschermingsregime andere soorten

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep
blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Sporenplanten-varens
groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Sporenplanten-varens
schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>	Sporenplanten-varens
akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>	Zaadplanten
akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>	Zaadplanten
akkerogentroost	<i>Odontites vernus</i> subsp. <i>vernus</i>	Zaadplanten
beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Zaadplanten
berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Zaadplanten
bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Zaadplanten
blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i> subsp. <i>foemina</i>	Zaadplanten
bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Zaadplanten
bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus</i> subsp. <i>nemorosus</i>	Zaadplanten
bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i> subsp. <i>benekenii</i>	Zaadplanten
brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Zaadplanten
brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Zaadplanten
breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Zaadplanten
bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Zaadplanten
dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Zaadplanten
dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Zaadplanten
echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i> subsp. <i>germanicum</i>	Zaadplanten
franjugentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Zaadplanten
geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Zaadplanten
geplooide vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Zaadplanten
getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Zaadplanten
gevekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Zaadplanten
glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Zaadplanten
gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Zaadplanten

groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Zaadplanten
groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Zaadplanten
grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Zaadplanten
grote leeuwenkluw	<i>Aphanes arvensis</i>	Zaadplanten
honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Zaadplanten
kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos subsp. polyanthemoides</i>	Zaadplanten
kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Zaadplanten
karthuizeranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Zaadplanten
karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>	Zaadplanten
kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Zaadplanten
kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Zaadplanten
kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>	Zaadplanten
kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>	Zaadplanten
knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>	Zaadplanten
knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>	Zaadplanten
korensla	<i>Arnosotis minima</i>	Zaadplanten
kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>	Zaadplanten
kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>	Zaadplanten
lange zonnedaauw	<i>Drosera longifolia</i>	Zaadplanten
liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>	Zaadplanten
moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>	Zaadplanten
muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>	Zaadplanten
naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>	Zaadplanten
naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>	Zaadplanten
pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta subsp. sagittata</i>	Zaadplanten
roggelelie	<i>Lilium bulbiferum subsp. croceum</i>	Zaadplanten
rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>	Zaadplanten
rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>	Zaadplanten
ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>	Zaadplanten
scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>	Zaadplanten
schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>	Zaadplanten
smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>	Zaadplanten
spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>	Zaadplanten
steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>	Zaadplanten
stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>	Zaadplanten
stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>	Zaadplanten
tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>	Zaadplanten
tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>	Zaadplanten
trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>	Zaadplanten
veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Zaadplanten

vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>	Zaadplanten
vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>	Zaadplanten
wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i> <i>subsp. campestris</i>	Zaadplanten
wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>	Zaadplanten
wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>	Zaadplanten
wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>	Zaadplanten
zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Zaadplanten
zinkviooltje	<i>Viola lutea subsp.</i> <i>calaminaria</i>	Zaadplanten
zweedse kornoelje	<i>Cornus suecica</i>	Zaadplanten
vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>	Insecten-kevers
beekkrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>	Insecten-libellen
bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>	Insecten-libellen
donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>	Insecten-libellen
gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora</i> <i>flavomaculata</i>	Insecten-libellen
gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>	Insecten-libellen
hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>	Insecten-libellen
kempense heidelibel	<i>Sympetrum</i> <i>depressiusculum</i>	Insecten-libellen
speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>	Insecten-libellen
aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>	Insecten- dagvlinders
bosparemoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>	Insecten- dagvlinders
bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>	Insecten- dagvlinders
bruine eikenpage	<i>Satyrrium ilicis</i>	Insecten- dagvlinders
duinparelmoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>	Insecten- dagvlinders
gentiaanblauwtje	<i>Maculineaalcon</i>	Insecten- dagvlinders
grote parelmoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>	Insecten- dagvlinders
grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	Insecten- dagvlinders
grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris)</i>	Insecten- dagvlinders
iepenpage	<i>Satyrrium w-album</i>	Insecten- dagvlinders
kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>	Insecten- dagvlinders

kleine ijsvogelvinder	<i>Limenitis camilla</i>	Insecten- dagvlinders
kommavinder	<i>Hesperia comma</i>	Insecten- dagvlinders
sleedoorpage	<i>Thecla betulae</i>	Insecten- dagvlinders
spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>	Insecten- dagvlinders
veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>	Insecten- dagvlinders
veenbesparelmoervinder	<i>Boloria aquilonaris</i>	Insecten- dagvlinders
veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>	Insecten- dagvlinders
veldparelmoervinder	<i>Melitaea cinxia</i>	Insecten- dagvlinders
zilveren maan	<i>Boloria selene</i>	Insecten- dagvlinders
europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>	Kreeftachtigen
beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>	Vissen
beekprik	<i>Lampetra planeri</i>	Vissen
elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>	Vissen
gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	Vissen
grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>	Vissen
kwabaal	<i>Lota lota</i>	Vissen
alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>	Amfibieën
bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Amfibieën
gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Amfibieën
kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Amfibieën
meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Amfibieën
middelste groene kikker/bastaard kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>	Amfibieën
vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>	Amfibieën
vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>	Amfibieën
adder	<i>Vipera berus ssp. berus</i>	Reptielen
hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Reptielen
levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	Reptielen
ringslang	<i>Natrix natrix</i>	Reptielen
aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
boomarter	<i>Martes martes</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren

bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
damhert	<i>Dama dama</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
das	<i>Meles meles</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
egel	<i>Erinaceus europeus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
haas	<i>Lepus europeus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
steenmarter	<i>Martes foina</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren

veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>	Zoogdieren- zeezoogdieren
grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>	Zoogdieren- zeezoogdieren

Vrijgestelde soorten provincie Gelderland

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam
Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën en reptielen	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (<i>Rana ridibunda</i>)
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i> (<i>Rana esculenta</i>)

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl

Bijlage 4 Participatieplan

Participatieplan en -verslag **Zonneparken Halle**

1 Introductie

Samen met Agem Ontwikkeling B.V. (hierna Agem) is Smart Energy Development B.V. (hierna Smart) van plan om twee zonneparken te realiseren; Zonnepark Halle Molenweg en Zonnepark Halle Nijmansedijk. De zonneparken bevinden zich in de gemeente Bronckhorst, nabij het dorp Halle. Ze zijn grofweg te situeren tussen Zelhem en Varsseveld. De gronden zijn eigendom van de familie Teeuwsen, die vlakbij nog steeds landbouwactiviteiten heeft. Het park Molenweg heeft een grondoppervlak van 3,1 ha. Het zonnepark zal een Zuid-opstelling hebben. Het park Nijmansedijk heeft een grondoppervlak van 2,79 ha en dit zonnepark zal een Oost/West opstelling hebben. De beide zonneparken samen kunnen in de toekomst groene energie leveren aan circa 2150 gezinnen.

Smart en Agem zullen als 50/50-partners op basis van gelijkwaardigheid het zonneveld ontwikkelen. In dit initiatief is Smart primair verantwoordelijk voor het projectontwerp, vergunningen en hiervoor benodigde studies, SDE aanvraag, netaansluiting, contractering en financiering. Agem is verantwoordelijk voor de participatie, omgevingsmanagement, communicatie (met lokale overheid, bestuurders, betrokkenen en derden), het oprichten en/of betrekken van een lokale energiecoöperatie, organiseren lokaal eigendom en de hiervoor benodigde werving van 50% van het eigen vermogen. Uiteraard bieden beide initiatiefnemers elkaar de noodzakelijke ondersteuning bij de werkzaamheden van elkaar.

Uitgangspunt is dat de zonneparken aan de Nijmansedijk en Molenweg gezamenlijk worden ontwikkeld. Zo zal de communicatie en vergunningaanvraag gelijktijdig en integraal gebeuren, maar ook de uitwerking en realisatie zo veel mogelijk samen worden opgepakt. Bij beide zonneparken is minimaal 50% lokaal eigendom het uitgangspunt.

In het beleid van de gemeente Bronckhorst is vastgelegd dat alleen wordt meegewerkt met parken tot en met 2 MW (aansluitwaarde). In eerste instantie moeten initiatieven worden voorgelegd aan de regiekamer Ruimtelijke Ordening en regiekamer Energie van de gemeente. Dit is gedaan en hier is goedkeuring voor het initiatief gegeven (brief gemeente Bronckhorst d.d. 24-07-2020). Vervolgens heeft het college van Bronckhorst een positief principebesluit genomen voor de zonneparken Halle, zodat een vergunningaanvraag kan worden ingediend.

Smart en Agem zullen voor het plan Zonneparken Halle een vergunningaanvraag indienen. De kaders waarbinnen een initiatief ontwikkeld moet worden, zijn helder in het beleid beschreven. Het inrichten van een goed participatieproces en de invulling van de financiële participatie zijn essentieel voor het ontwikkelen van een breed gedragen zonneveld.

Dit participatieplan en -verslag is onderdeel van de vergunningaanvraag, beschrijft onze algemene participatieaanpak en meer concreet welke participatiestappen zijn gezet tot en met het indienen van de vergunningaanvraag.

2 Participatie

Ten aanzien van de participatie wordt onderscheid gemaakt tussen:

- *Procesparticipatie*: waarbij de omwonenden worden betrokken bij het opstellen van plannen (o.a. landschappelijke inpassing) en realisatie van de zonneparken;
- *Financiële participatie*: waarbij de omwonenden de mogelijkheid krijgen om financieel mee te profiteren door bijvoorbeeld (deel-) eigenaar te worden van de zonneparken. Bij het plan Zonneparken Halle is minimaal 50% lokaal eigendom het uitgangspunt.

Beiden komen in dit participatieplan aan bod. De precieze invulling van de financiële participatie is onderdeel van het participatieproces met de omgeving.

2.1 Participatie doel

De noodzaak voor de opwekking van duurzame energie wordt breed gevoeld. Toch kan de ontwikkeling van dergelijke projecten vragen oproepen bij omwonenden en belanghebbenden. Om deze vragen of eventuele onduidelijkheden op voorhand weg te nemen, hechten Smart en Agem waarde aan goede communicatie en participatie rondom het plan Zonneparken Halle. Draagvlak en acceptatie van locaties voor grootschalige opwek verschillen per situatie. Maatwerk is gebaat bij een goed contact tussen alle betrokken partijen.

Participatie betekent voor Smart en Agem actieve betrokkenheid van inwoners, bedrijven en instellingen uit de regio. Door het betrekken van – en een dialoog aangaan met – de omgeving en alle belanghebbenden, streven we naar wederzijds begrip en respect en naar acceptatie van het project in de omgeving. Hierbij worden lusten en lasten voor alle betrokkenen zo veel mogelijk verdeeld en overlast waar mogelijk beperkt. Het streven is nadrukkelijk om consensus te bereiken over het projectplan tussen de initiatiefnemers en de omgeving – al is het reëel te beseffen dat een deel van de omgeving het project liever niet gerealiseerd ziet. Participatie draagt bij aan een zo breed mogelijk gedragen plan waarin, waar mogelijk, de wensen en belangen van de omgeving zijn verwerkt, zodat de omgeving zowel financieel als sociaal kan profiteren van de realisatie van het project.

Het is belangrijk dat Agem, met ondersteuning van Smart, het participatieproces goed en zorgvuldig organiseert. In dit participatieplan vertellen we hoe we dat doen. Het doel van dit plan is om alle betrokkenen op een structurele wijze bij de ontwikkeling en realisatie van het project te betrekken. Dit participatieplan gaat in op:

- Welke belanghebbenden worden betrokken.
- Hoe deze belanghebbenden worden betrokken bij de ontwikkeling en exploitatie van de zonneparken.
- Wanneer deze belanghebbenden betrokken worden en welke bijdrage van hen wordt verwacht.

Dit participatieplan is tot stand gekomen volgens de handreiking van EnergieSamen¹ en met dit participatieplan conformeert Agem zich ook aan de uitgangspunten van de Gedragscode Acceptatie en Participatie van NWEA, de Gedragscode Zon op Land van Holland Solar en aan gemeentelijk beleid.

2.2 Stakeholders en hun rol in participatie

Bij de ontwikkeling van een zonnenveld zijn verschillende partijen betrokken. Naast de initiatiefnemers en de overheid, zijn er in de omgeving diverse belanghebbenden te onderscheiden. Een stakeholderanalyse maakt duidelijk welke doelgroepen er zijn, wat de belangen zijn, en wat hun rol in het participatieproces is.

De eerste vraag is wie de direct omwonenden van het plan Zonneparken Halle zijn. Bewoners rondom de zonneparken hebben een groot belang bij de ontwikkeling van het plan en moeten minimaal de mogelijkheid krijgen om het proces goed te volgen en op termijn voordeel te halen.

Bij de bepaling, rol en behandeling van de belanghebbenden binnen dit participatieplan wordt echter niet alleen gekeken naar de afstand tot het project; ook de mogelijke (beleefde) impact van het project wordt meegenomen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan transportbewegingen door de wijk, visuele impact, geluid, etc.

Dit betekent dat we 'participatie' niet beperken tot de direct omliggende adressen. De direct omwonenden bekleden echter een andere positie en hebben een meer prominente rol in de participatie.

Voor het plan Zonneparken Halle geeft onderstaande tabel een overzicht van de verschillende stakeholders en hun rol in de participatie. We onderscheiden hierbij vier rollen:

- Meeweten: deze stakeholders hebben slechts een klein belang en geen actieve rol in het project. Ze zijn als het ware toeschouwer, en moeten over het project geïnformeerd worden en blijven.
- Meedenken: dit zijn stakeholders waarvan het projectteam een bepaalde inhoudelijke inbreng wil krijgen. Deze stakeholders hebben grote belangen, maar geen of relatief weinig bevoegdheid ten aanzien van het project. Deze groep moet goed worden geïnformeerd over de manier waarop hun belangen meewegen in het project.
- Meewerken: deze stakeholders hebben veel invloed, maar weinig belangen bij het project. Zij zijn zogenaamde beïnvloeders, bijvoorbeeld vanuit hun expertise, en werken daadwerkelijk mee aan het project.
- Meebepalen: dit zijn stakeholders die een doorslaggevende invloed op het project en besliskracht hebben, daarnaast hebben zij een groot belang bij het project. Met deze stakeholders wordt dus nauw samengewerkt.

Afhankelijk van de rol gaat Agem de stakeholders informeren (meeweten), inventariseren welke vragen er leven waarop we antwoorden moeten formuleren en verdiepende dialogen voeren (meedenken), of samen aan de slag via co-creatie (meewerken en meebepalen).

Overigens kan de rol van een specifieke stakeholder gedurende de ontwikkeling van het project veranderen. Daarnaast kan de participatierol bij financiële participatie verschillen van die bij procesparticipatie.

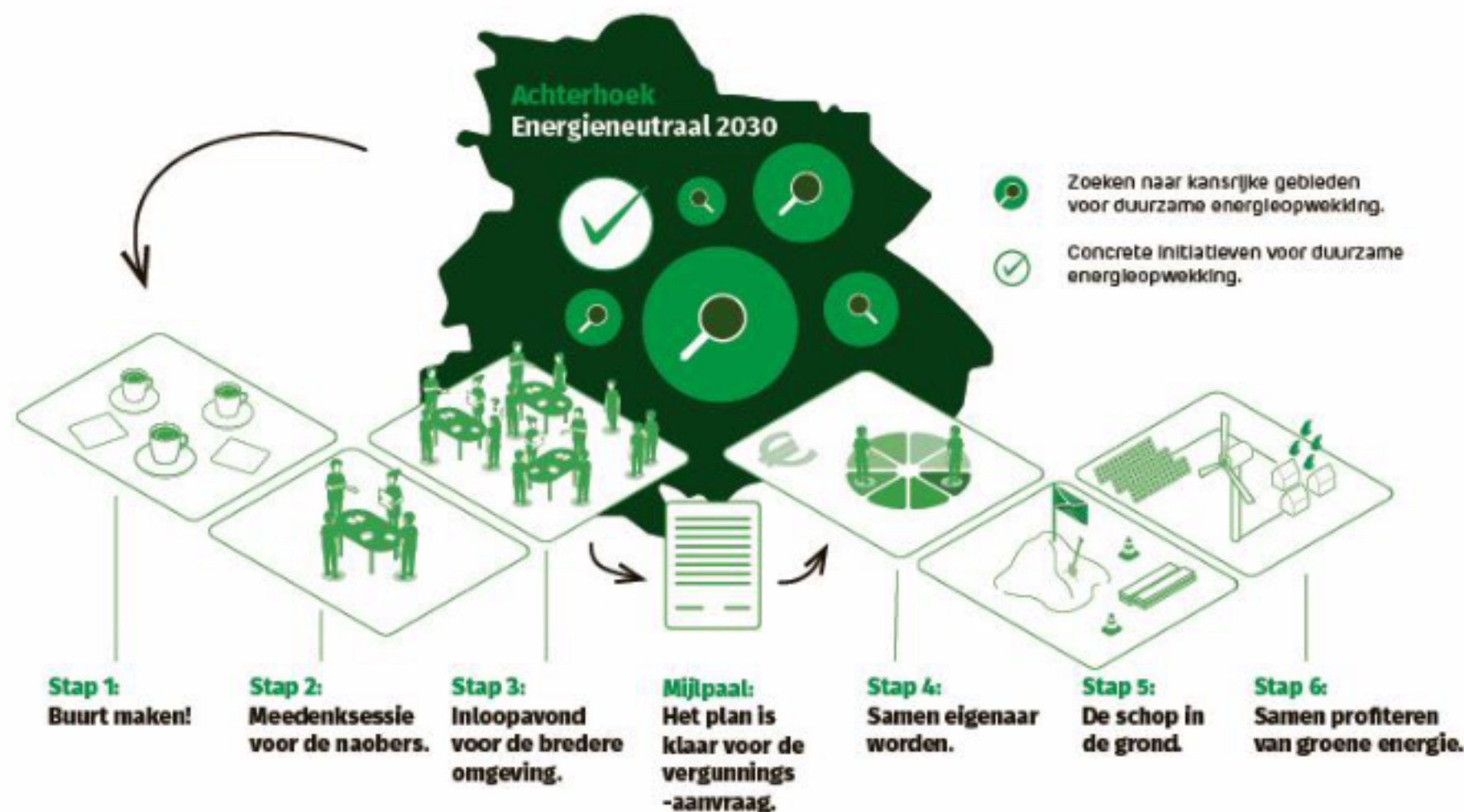
¹ Wind- en zonneparken realiseren samen met inwoners. Februari 2020. EnergieSamen en Natuur en Milieufederaties.

Stakeholder	Toelichting	Rol en invloed
Direct omwonenden	Binnen ca. 500 meter rondom de projecten zijn 18 woonadressen geïdentificeerd (zie Figuur 2) die dusdanig dichtbij liggen, dat zij in een zo'n vroeg mogelijk stadium zijn geïnformeerd. Deze doelgroep ziet haar leefomgeving wellicht veranderen als gevolg van een verandering van het landschap door de komst van de zonneparken. Het plan Zonneparken Halle voldoet aan wet- en regelgeving die onacceptabele hinder voorkomt. Meningen kunnen desondanks sterk zijn, en de vraag naar informatie hoog. Met deze omwonenden gaan de initiatiefnemers in gesprek om te horen wat ze vinden van de ontwikkeling van het plan Zonneparken Halle. Zorgen over de effecten en mogelijke maatregelen worden uitgebreid gedeeld.	Meebepalen Meewerken Meedenken
Omwonenden	Ook in de bredere omgeving van het plan Zonneparken Halle wonen en werken mensen. Hoewel deze groep waarschijnlijk niet direct beïnvloed wordt door het zonneveld kunnen meningen sterk zijn, en de vraag naar informatie hoog.	Meewerken Meedenken Meeweten
Gemeente Bronckhorst	Het college, de gemeenteraad, de wethouder en het ambtelijk apparaat dienen te allen tijde op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen rondom het initiatief. Binnen de gemeente zijn verschillende afdelingen en vakgroepen. Hun kennis en ervaring komt van pas en is al ingepast in de vormgeving van het initiatief.	Meebepalen Meewerken Meedenken
Provincie Gelderland	De provincie is in eerste instantie niet het bevoegde gezag, maar moet wel op de hoogte zijn van de plannen.	Meeweten
Belangenorganisaties	(Lokale) belangenorganisaties hebben veelal een concreet belang. Deze groep bestaat uit mensen die doorgaans geïnteresseerd zijn in een speciaal aspect van het project. Voorbeelden zijn wandelaars, natuurbeschermers of voorstanders van duurzame energie. Deze belangenorganisaties zijn zeer goed op de hoogte van een specifiek onderwerp waar het project mogelijk van invloed op is. Het betreft onder andere: Halles Belang en Belangenvereniging Halle-Heide. Daarnaast bijvoorbeeld: Gelders Genootschap; LTO-Noord; Waterschap Rijn en IJssel; Omgevingsdienst Achterhoek (ODA); IVN Oost-Achterhoek; Natuur en Milieu Gelderland; Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE). Voorstel: Deze organisaties informeren en consulteren over de plannen.	Meewerken Meedenken Meeweten
Lokale media en journalisten	Berichten in de (lokale) media over duurzame energieprojecten hebben vaak grote invloed op de publieke opinie. Het is belangrijk dat journalisten met voldoende, goede en feitelijk correcte informatie over het project gevoed worden. Voorstel: Initiatiefnemers maken duidelijke afspraken over wie de persvoorlichter is en wat wordt gecommuniceerd. De projectwebsite is de leidende informatiebron.	Meeweten

2.3 Onze aanpak

Vanaf het prille stadium in planvorming wordt de dialoog met de omgeving gezocht. We willen op een gestructureerde wijze per projectfase informatie verschaffen en ruimte bieden voor consultatie van en advies door de omgeving en belanghebbenden. Figuur 1 geeft een samenvatting van de organisatie en planning van het participatietraject. Dit wordt onder figuur nader toegelicht.

FIGUUR 1 ORGANISATIE EN PLANNING VAN DE PARTICIPATIE

Stap 1. Buurt maken!

Volgens goed Achterhoekse gebruik gaan we de buurt in voor persoonlijke (keukentafel) gesprekken, waarbij de initiatiefnemers wat lekkers meenemen voor bij de koffie. Vanwege de coronamaatregelen blijft het bij gesprekken aan de deur; initiatiefnemers gaan niet naar binnen en ook gesprekken in kleine groepen met burens gezamenlijk zijn in principe nu niet aan de orde. De mogelijkheid om persoonlijke gesprekken te voeren (aan de deur, of later digitaal of telefonisch) is het uitgangspunt. De omwonenden kunnen zelf aangeven of en hoe ze contact willen.

Stap 2. Meedenksessie (digitaal) voor de naobers

In deze stap stellen we de kaders vast waarbinnen we samen aan een voorlopig ontwerp kunnen werken. Het ontwerp moet vanzelfsprekend wel binnen de businesscase passen. Met andere woorden, er zijn geen onbeperkte mogelijkheden; het plan moet wel haalbaar zijn. Omwonenden hebben inspraak in de landschappelijke inpassing. Het technisch ontwerp wordt binnen de richtlijnen van de gemeente geoptimaliseerd om een zo hoog mogelijke productie te realiseren.

Naast het opstarten van onderzoeken om te komen tot een optimale invulling, worden gesprekken met de gemeente gestart over de uitwerking van de gestelde kaders en randvoorwaarden. Een digitale projectbijeenkomst (meedenksessie) wordt georganiseerd met belanghebbenden waarbij de omgeving in staat wordt gesteld mee te denken over de toekomstige invulling en lay-out van de zonneparken en wanneer betrokkenen dat nodig achten, wordt een buurtvertegenwoordiging met relevante betrokkenen uit de omgeving samengesteld. Een projectwebsite is gebouwd die de ruggengraat van de informatievoorziening gaat vormen.

Stap 3. Inloopavond (digitaal) voor de bredere omgeving

De plannen worden gepresenteerd aan een breder publiek. Dit gebeurt bij voorkeur vlak voor het indienen van de vergunningaanvraag. (Een vertegenwoordiging van) de omgeving en belanghebbenden worden uitgenodigd voor deze informatieavond. Wensen, opmerkingen en vragen die door het bredere publiek worden ingebracht kunnen, voor zover mogelijk, nog worden meegenomen in het ontwerp. Hierna wordt niet alleen het definitief ontwerp van de zonneparken vastgesteld, maar ook een plan voor financiële participatie, waar de gemeente achter kan staan.

Stap 4. Samen eigenaar worden

Het grootste deel van de procesparticipatie heeft plaatsgevonden. Het doel in deze stap is om de gekozen vorm van financiële participatie toe te lichten en om deelnemers te werven. Word lid van de coöperatie en koop zondelen!

Voor zover mogelijk worden lokale bedrijven uitgenodigd om (marktconform) onderdelen van de aanleg, bouw en onderhoud van de zonneparken uit te voeren. Wij stimuleren dat lokale ondernemers worden betrokken in het werk.

Stap 5. De schop in de grond

Tijdens de bouw komen de ruimtelijke veranderingen tot stand en kan de omgeving hinder ervaren. Daarom worden direct omwonenden en de lokale bevolking op de hoogte gehouden van het bouwproces. Tijdens bijzondere (bouw)activiteiten kunnen geïnteresseerden worden uitgenodigd op de (bouw)site.

Stap 6: Samen profiteren van groene energie

Wanneer het park bedrijfsklaar wordt opgeleverd kan de exploitatie starten. Op dat moment is het park operationeel, zijn alle investeringen gedaan, aandelen/obligaties e.d. uitgegeven en zullen ook alle afspraken met betrekking tot de financiële participatie zijn geëffectueerd.

De afspraken uit het participatieplan blijven van kracht. De bewoners moeten met hun vragen en eventueel klachten ergens terecht kunnen. Verder geschiedt de communicatie tussen het park en omgeving voornamelijk via de website en bijvoorbeeld tijdens een open dag.

2.4 Activiteiten en resultaten stap 1 en 2

In deze paragraaf doen wij verslag van stap 1 en 2 in de participatie. Zowel ondernomen activiteiten als belangrijkste resultaten worden besproken.

2.4.1 Buurt maken!

Voordat de initiatiefnemers het principeverzoek voor het plan Zonneparken Halle indienden bij de gemeente, is kennis gemaakt met de direct omwonenden. Het doel hiervan was:

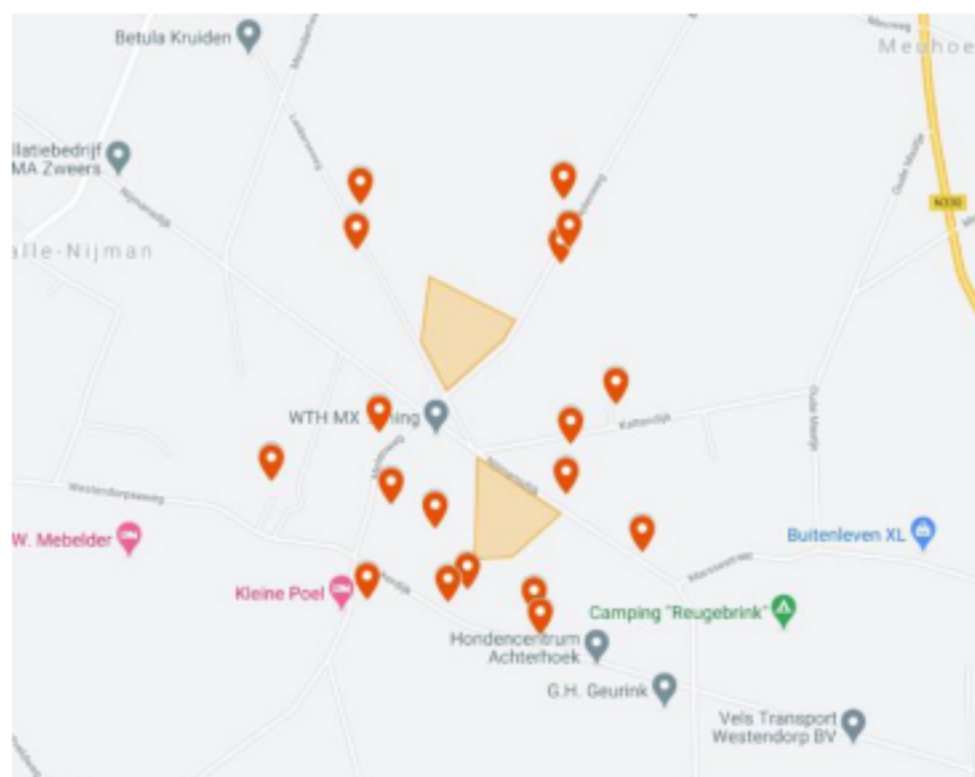
- Kennis maken met elkaar (ophalen van contactgegevens, en suggesties voor betrekken van lokale mensen en organisaties);
- Introduceren van het plan bij omwonenden;
- Mogelijkheid bieden om ideeën, wensen, zorgen te uiten – direct of later via bijvoorbeeld de projectwebsite of contactpersoon;
- Maken van een (vervolg) afspraak.

Ter voorbereiding hierop zijn de volgende materialen gemaakt. Afgezien van het logboek zijn (verwijzingen naar) deze zaken achtergelaten bij de omwonenden:

- Logboek ten behoeve van het invullen van contactgegevens, opmerkingen en aantekeningen.
- Informatiebrief en brochure van Agem.
- In de brief en het gesprek is gewezen op de projectwebsite (www.agem.nl/zonneparkenhalle). Hier is algemene informatie te vinden over het project, een kaartje met een overzicht van het plangebied, de stand van zaken en contactgegevens van initiatiefnemers. Vanaf de start van het project kunnen mensen vragen, ideeën en klachten uiten, zowel via email als telefoon.

Zoals aangegeven zijn 18 adressen beschouwd als direct omwonenden van Zonneparken Halle, zie Figuur 2 voor een overzicht. Deze zijn op 3 april 2021 (zonder voorafgaande afspraak) bezocht door Agem. We hebben op 15 adressen met bewoners gesproken en daarbij het informatiepakket achtergelaten. Op 3 adressen troffen we niemand thuis en is het informatiepakket achtergelaten in de brievenbus.

Onderstaande geeft de eerste resultaten van het buurt maken. De focus ligt op ons plan en de locatie van de zonneparken. Meer algemene geluiden vanuit de buurt, bijvoorbeeld over de energietransitie, de voorkeur om eerst zonnepanelen op daken te realiseren, en verwijzingen naar andere mogelijke locaties, komen hier niet aan de orde.

FIGUUR 2 ADRESSEN DIRECT OMWONENDEN

Zoals bij alle veranderingen in een omgeving leiden ook de plannen voor deze zonneparken tot verschillende reacties. De reacties die we tijdens het buurt maken tegen kwamen variëren van “geen enkel bezwaar”, “de eigenaar moet zelf weten wat hij met zijn gronden doet”, “ik wil geen zonnepark voor mijn deur” tot de reactie van actieve boeren die zeggen “geen zonnepark op landbouwgrond”.

De tabel hieronder geeft de resultaten weer, waarbij eerst de reactie van de omwonenden wordt vermeld en daarna hoe initiatiefnemers hiermee omgaan. Uiteraard levert dit nog geen compleet beeld op van de wensen en vragen, bijvoorbeeld omdat omwonenden nog niet hebben gereageerd of simpelweg nog geen mening hebben gevormd. In de vervolgstap (zie volgende paragraaf) hebben omwonenden ook gelegenheid om hun input te geven.

Omwonenden	Initiatiefnemers
Eén bewoner kijkt vanuit de woonkamer mogelijk (afhankelijk van precieze plaatsing panelen) direct en met kleine afstand op het zonneveld Nijmansedijk.	Initiatiefnemers zullen de behoefte van deze bewoners aan vrij uitzicht, goede zichtlijnen en beperking van zicht op zonnepanelen meenemen in het ontwerp. In de volgende stap (meedenksessie) kunnen bewoners meedenken over het ontwerp en de beplanting.
Een andere bewoner vindt natuurontwikkeling belangrijk en heeft een voorkeur voor het in oorspronkelijke staat brengen van het landschap. Dat houdt in dat hij tegen maisvelden en zonneparken is.	Het plangebied geheel vrijhouden van maisvelden en zonneparken is geen optie. Uiteraard zijn omwonenden benieuwd naar de concrete plannen. Initiatiefnemer zal ook visualisaties maken.
Een viertal andere bewoners reageerden negatief op het initiatief. Tijdens de fysieke afspraak gaven zij aan uit principe tegen de realisatie van zonneparken op landbouwgronden te zijn. Het betreft hier agrariërs die actief bezig zijn met de uitoefening van hun bedrijf en beroep.	Deze gedachte is te respecteren. De noodzaak om tot een snelle energietransitie te komen leidt ertoe dat we niet zonder inzet van agrarische gronden kunnen. Initiatiefnemer zal daarom niet meegaan en zal haar plannen verder doorzetten.
Ook werden vragen gesteld over mogelijke schittering / lichtweerkaatsing van de panelen.	De gebruikte zonnepanelen zullen standaard voorzien zijn van anti-reflectie glas. Bovendien kan de wijze van plaatsing van panelen en aanplant mogelijke schittering wegnemen.
Ten aanzien van de netaansluiting werd ook gevraagd of er voldoende capaciteit aanwezig was en hoe het traject van de netaansluiting zal lopen.	Initiatiefnemer zal omwonenden tijdig informeren. Capaciteitsproblematiek is afgestemd met Liander. Voor aanleg/aansluiting op het net zullen de werkzaamheden vroegtijdig worden gecommuniceerd met de omwonenden.
Een andere bewoner is net drie weken eigenaar van een woning in de nabije omgeving van het park. Zij geeft aan op zich niet tegen een zonnepark te zijn, maar wil er niet op uitzien.	In het ontwerp rekening houden met een goede inpassing en aan haar zijde groenvoorzieningen treffen die het park meer uit het zicht houden.

2.4.2 Meedenksessie

Met de suggesties uit de buurtgesprekken is zoveel mogelijk rekening gehouden in de verdere uitwerking van de plannen. Daarnaast is ook gekeken naar de aandachtspunten die belangenorganisaties en de gemeente hebben meegegeven. Op basis hiervan heeft Studio Nico Wissing een ontwerp en inrichtingsplan gemaakt voor de zonneparken.

Direct omwonenden (binnen circa 500 meter vanaf het plangebied) en belangenvereniging Halle's Belang zijn hierna uitgenodigd voor een meedenksessie met als doel het uitgewerkte plan te presenteren en samen verder te denken over de landschappelijke inpassing en lokale zeggenschap. Vanwege de coronamaatregelen is hiervoor een digitale sessie georganiseerd op 18 mei 2021.

De volledige presentatie en het verslag van deze meedenksessie zijn bijgevoegd in Bijlage 1. De meeste vragen zijn tijdens de meedenksessie besproken. Sommige vragen zijn via de mail nagekomen, maar zijn ook in het verslag verwerkt. Presentatie en verslag zijn op 1 juni per e-mail gedeeld met de deelnemers aan de meedenksessie. Op 7 juni zijn ze ook gedeeld met de omwonenden die niet bij de meedenksessie aanwezig waren.

Naar aanleiding van de meedenksessie, het verslag en het nieuws dat het college van Bronckhorst inmiddels een positief principebesluit heeft genomen voor de zonneparken Halle, zijn wederom vragen en aandachtspunten naar voren gekomen vanuit de omwonenden (per e-mail en telefoon). Op 11 juni 2021 zijn deze centraal per e-mail door initiatiefnemers besproken en beantwoord, zie bijlage 2.

De inbreng vanuit dit proces hebben tot een aantal aanpassingen in het plan geleid. De belangrijkste aanpassingen zijn:

- Verplaatsing van de transformator op het zonnepark Nijmansdijk van de noordoost hoek naar de noordwest hoek, zodat de punt aan de weg kan worden vrijgehouden (ook van begroeiing);
- De omvormers op het zonnepark Nijmansdijk komen onder de panelen in de buurt van de transformator;
- Verlaging van de panelen op zonnepark Nijmansdijk met 35 cm. Het hoogste punt van de panelen komt daarmee op 1,82 m;
- Verlaging van de panelen op zonnepark Molenweg met 10 cm. Het hoogste punt van de panelen komt daarmee op 2,07 m;
- Aanpassingen in groenbeplanting.

Ook de komende tijd (na indienen van de vergunningaanvraag) is nog rechtstreeks contact met omwonenden, waaronder een aantal individuele gesprekken met omwonenden die daar behoefte aan hebben.

3 Financiële participatie

Bij de start van het project dragen de initiatiefnemers het volledige risico en alle kosten voor de ontwikkeling van het plan Zonneparken Halle. Naast de hoge investeringen in de ontwikkeling van het project zullen voor de bouw van het park aanzienlijke investeringsbedragen nodig zijn. Uitgaande van een gezonde financiële exploitatie van het park zou het mogelijk moeten zijn om ca. 80% daarvan als vreemd vermogen / bankfinanciering (lening) te verwerven. Dan is nog ca. 20% nodig aan eigen vermogen om het project te kunnen realiseren. De inkomsten komen pas tijdens de exploitatieperiode van het park en worden gevormd door een combinatie van de levering van de opgewekte stroom, inclusief de waarde voor garanties van oorsprong (GvO), en eventuele SDE++-subsidie. Na aftrek van de kosten en aflossing van de lening levert dit rendement op voor de investeerders.

Dit geeft mogelijkheden voor inwoners om participant te worden in het park en geld in te leggen voor de ontwikkeling en bouw. In ruil voor hun investering wordt, gedurende de exploitatie van het park, een deel van het behaalde rendement aan deze participanten uitgekeerd. Bewoners worden daarom uitgenodigd via een energiecoöperatie mede eigenaar en investeerder te worden.

3.1 50% lokaal eigendom.

Smart en Agem zetten in op minimaal 50% lokaal eigendom en zeggenschap, met een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de omgeving om vanaf het begin het projectinitiatief goed te ontwikkelen, zodat we in de Achterhoek zelf grip houden op onze energievoorziening.

Voor de realisatie en exploitatie van het plan Zonneparken Halle zullen waarschijnlijk twee projectentiteiten worden opgericht. De helft van het zonnepark komt in coöperatief eigendom van de (nieuw op te richten) lokale energiecoöperatie. De andere helft komt in handen van Smart. De energiecoöperatie zal dus ook de helft van de financiering van het zonnenveld voor haar rekening moeten nemen. Hierbij wordt ingezet op ca. 80% vreemd vermogen (banklening) en ca. 20% eigen vermogen. Dit eigen vermogen zal moeten worden opgebracht door de (leden van de) coöperatie, waardoor niet alleen financiële participatie mogelijk wordt gemaakt maar men ook (mede-)eigenaar wordt van de zonneparken.

Uitgangspunt is dat projectleiding voor de lokale energiecoöperatie tijdens de ontwikkeling en realisatie wordt uitbesteed aan regionale coöperatie Agem. Ook tijdens de exploitatie zal Agem namens de lokale energiecoöperatie betrokken zijn bij het beheer van het project. Op deze wijze wordt de lokale coöperatie ontzorgd en kan de opgedane kennis en ervaring via Agem worden benut in de regio. De lokale energiecoöperatie blijft echter opdrachtgever en stuurt de projectleiding aan.

Het structureren van het coöperatieve eigendom moet nader worden verkend met de betrokkenen. Agem kan hierin ondersteunen. Twee belangrijke pijlers daarin zijn de samenwerking met de nieuw op te richten coöperatie en het werven van eigen vermogen.

3.2 Het Naaberfonds

Naast lokaal (mede-)eigenaarschap zijn er verschillende andere mogelijkheden voor financiële of economische participatie (zie bijvoorbeeld de participatiewaaijer). In de praktijk wordt vaak gekozen voor een combinatie van meerdere opties, afhankelijk van de situatie en van de voorkeur van de omwonenden. Afstemming met de omgeving over deze keuze is hierin cruciaal.

De initiatiefnemers stellen voor om op basis van lokale afspraken – in lijn met de NWEA gedragscode – jaarlijks een deel van de opbrengst uit de exploitatie van het plan Zonneparken Halle ter beschikking te stellen aan de omgeving via een Naaberfonds (omgevingsfonds). Omwonenden die niet willen of kunnen investeren via zondelen kunnen op deze manier wel meedelen in de opbrengsten van het zonnenveld. De hoogte van deze bijdrage wordt in een later stadium bepaald. De opbrengst van het plan Zonneparken Halle en daarmee de omvang van het fonds is sterk afhankelijk van het definitieve ontwerp en de afmetingen van het zonnenveld die uiteindelijk wordt gerealiseerd, maar ook door de stroomprijs, de hoogte van de SDE-subsidie en netaansluitkosten.

Hoe dit Naaberfonds wordt beheerd en waaraan het wordt besteed, is onderwerp van gesprek met de omgeving. Wat initiatiefnemers betreft wordt dit in hoofdzaak bepaald door de omgeving. Initiatiefnemers kunnen hierbij assisteren, ook met kennis en ervaring vanuit andere initiatieven waar dergelijke fondsen worden gevormd. Wel zullen initiatiefnemers erop toezien dat het fonds zorgvuldig wordt beheerd.

Overigens zijn grondvergoedingen en eventuele vergoedingen voor planschade of omwonendenregeling geen onderdeel van financiële participatie. Hierover worden met de direct betrokkenen afspraken gemaakt.

Bijlage 1 – Meedenksessie 18 mei 2021

An aerial photograph showing a large array of blue solar panels installed on a green grassy field. The panels are arranged in a grid pattern, with white lines separating them. The grass is a vibrant green, and the overall scene is bright and sunny.

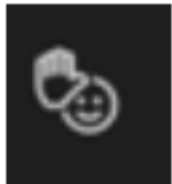
‘ Meedenksessie omwonenden
Plan **Zonneparken Halle.** ’

Een moment geduld...

Wij wachten nog even totdat alle
kijkers online zijn.

Digitaal, 18 mei 2021

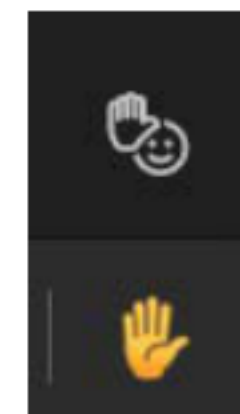
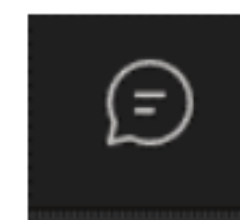
Voor we beginnen...

- Wij zetten bij iedereen het geluid uit.
- Via de chat kunnen vragen worden gesteld.
- Vragenronde na elk onderdeel: Graag opsteken
- Wil je niet in beeld? Schakel camera uit.
- We nemen deze bijeenkomst niet op.

Voor we beginnen...

- Camera en microfoon aan/uit?
- Chats worden gebruikt voor verslaglegging.
- Veel gestelde vragen na presentatie.

Plan Zonneparken Halle

Agenda

1. Welkom, introductie en doel avond; Jacquo Harbers (Agem)
2. Planvorming historie; Gerrit Hulshoff (Agem)
3. Ontwikkeling; Piet Defieuw (Smart Energy Development)
4. Agem en Participatie; Jacquo Harbers (Agem)
5. Rol gemeente; Peter Roerdink (gemeente Bronckhorst)
6. Concept Inrichtingsplan; Dennis Schuurman (Studio Nico Wissing)
7. Meedenken / vragen
8. Afsluiting (21:00 uur) met indien nodig een uitloop tot 21.30 uur

Doel van de avond

Dialoog

Informeren / bijpraten over het plan:

- **Voorstellen betrokken partijen**
- **Informeren over huidig plan**
- **Uitleg over het proces**

Aanwezigen denken mee over:

- **Landschappelijke inpassing van de zonneparken**
- **Meedoen: lokaal eigendom en zeggenschap**

Aanwezig namens betrokken partijen;

- Jacquo Harbers, Agem
- Gerrit Hulshoff, Agem
- Cato Moens, Agem
- Piet Defieuw, Smart Energy Development
- Roel De Cleermaecker, Smart Energy Development
- Peter Roerdink, Gemeente Bronckhorst
- Lisette Boasson, Gemeente Bronckhorst
- Dennis Schuurman, Studio Nico Wissing

Hoe zijn deze plannen tot stand gekomen?

Een korte beschrijving van de historie door Gerrit Hulshoff

Motivatie grondeigenaar (Familie Teeuwssen te Halle)

- Huidige daken zijn deels niet geschikt qua constructie en deels moeten deze nog gesaneerd worden i.v.m. asbest en mogen nu niet gebruikt worden voor een pv-installatie
- Grondeigenaar hoeft niet zelf te investeren
- Financiële vergoeding voor gebruik gronden
- Energie-neutrale bedrijfsvoering door opwekken eigen stroom
- Bijdragen aan de energietransitie in Gelderland

**Wie is Smart
Energy
Development?**

**MORE THAN
32 YEARS OF
SOLAR
PASSION**

IZEN groep situatie

Vestigingen IZEN groep

- Hoofdvestiging Lille (B)
- NL vestiging te Wijchen
- DK vestiging te Skive

DUAAL GEBRUIK

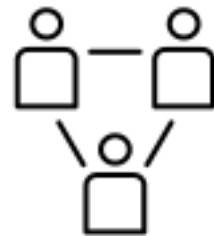
BUURTBEVRAGING

LANDSCHAPPELIJK
E
INPASSING

PARTICIPATIE

DIALOOG MET
ANDERE
STAKEHOLDERS

→ Doelstelling: evenwichtig ontwerp gebaseerd op bovenstaande

- Locatie 1 (ca. 3,1 ha) langs Molenweg te Halle
- Locatie 2 (ca. 2,8 ha) langs de Nijmansedijk in Halle
- Nu agrarisch gebruik
- Goed voor circa 6 GWh
(stroomvoorziening voor ca. 2.100 huishoudens)

Informatie Agem & participatie

Toelichting door de heer Jacquo Harbers

Onze leden.

Achterhoekse gemeenten

sinds oprichting 2013

Lokale energievoöperaties

vanaf 2018

agem

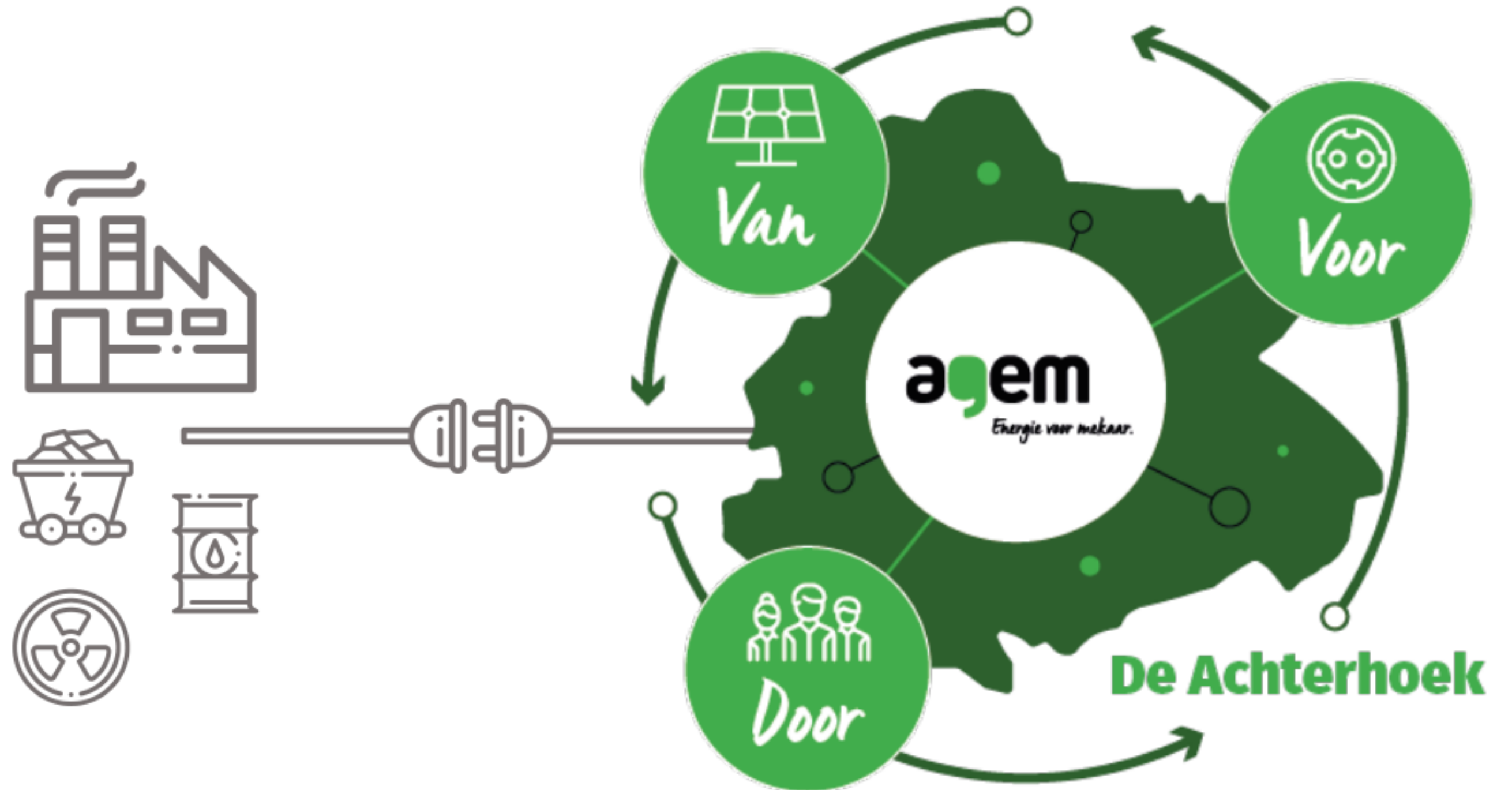
**Coöperatieve Achterhoekse Groene Energiemaatschappij
AGEM U.A.**

(maatschappelijke)
organisaties
volgen z.s.m.

Energiekringloop in de Achterhoek.

- Zelf opwekken wat we gebruiken.
- Zo creëren we samen een onafhankelijke energiekringloop.

- Onafhankelijk van (buitenlandse) fossiele brandstoffen en kernenergie.
- Geld en energie blijft in de Achterhoek

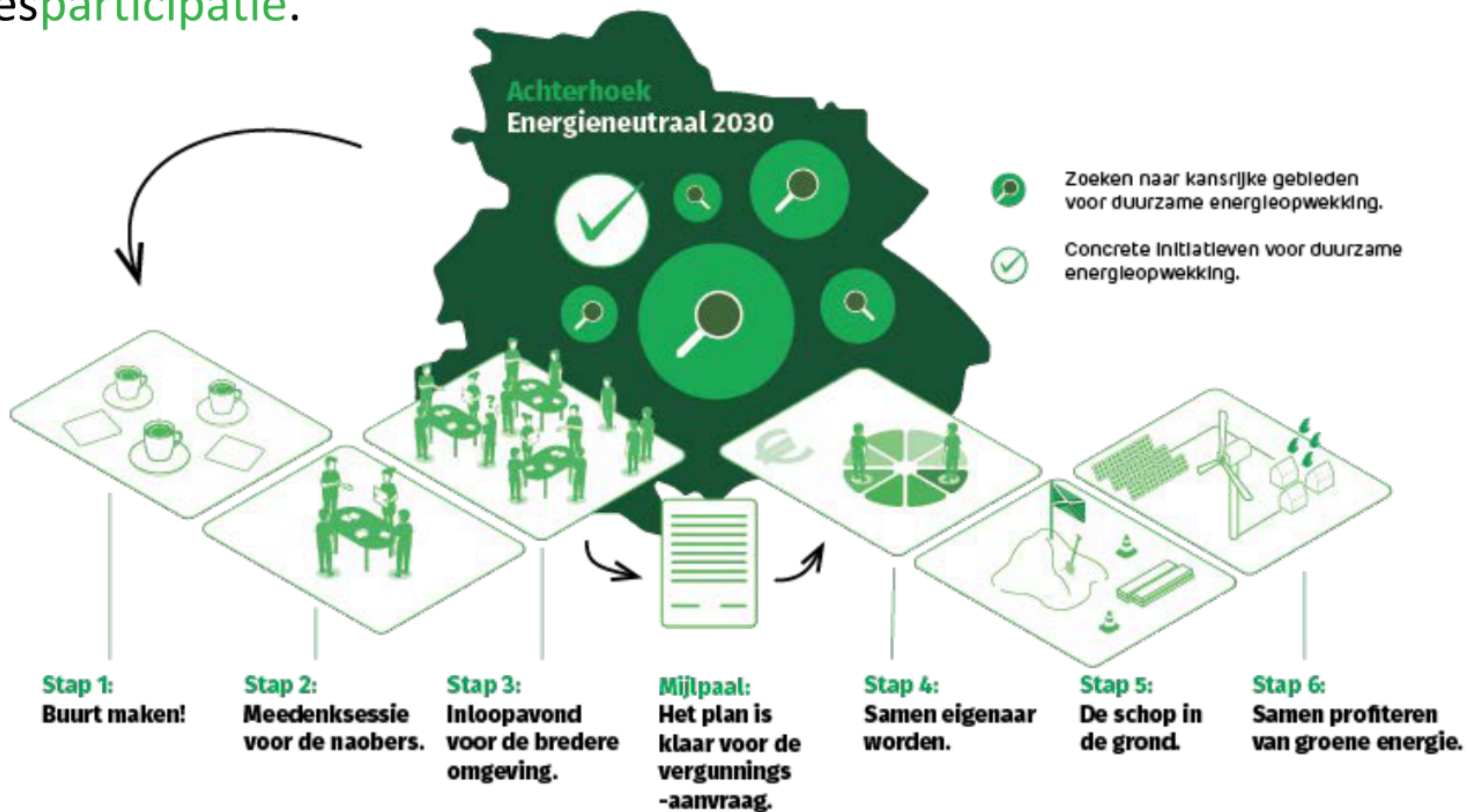
Trendwisseling: van NIMBY naar
Only If I Own It.

‘Agem streeft naar 100% lokaal eigendom en heeft een ondergrens van 50% lokaal eigendom’

Procesparticipatie.

Planning

Ontwerpproces

Buurtgesprekken
Onderzoeken en ontwerp
Meedenksessie

April 2021
Maart 2020 – Januari 2021
18 mei 2021

Afronden en aanpassen ontwerp
Informatieavond
Indienen vergunningaanvraag

Mei - Juni 2021
Juni 2021
Juni 2021

Beoogd realisatieproces

Vergunning
SDE aanvraag
Start bouw
Oplevering (afh. netaansluiting)

September 2021
September 2021
verwacht in 2023
verwacht in 2023

Uitkomst buurtgesprekken

Uitspraken / wensen buurt:

- Jammer dat agrarische gronden gebruikt worden
- Grondeigenaar is vrij in gebruik van zijn eigendom
- Belemmering uitzicht woning Nijmansedijk 30
- Goed inpassen, geen zicht op de installaties
- Geen hoge hekwerken
- Geen hinder door geluid omvormers of licht door reflectie panelen

Lokaal eigendom

- Procesparticipatie: meedenken met het opstellen van de plannen.
- Lokaal eigendom: meeprofiten als mede-eigenaar via lokale energiecoöperatie.

Rol van de gemeente Bronckhorst

Toelichting door de heer Peter Roerdink

Gemeentelijke vertegenwoordiging:
Mevrouw L. Boasson (landschap)
De heer P. Roerdink (ro)

gemeente Bronckhorst

- Bronckhorst wil in 2030 energieneutraal zijn
- De plannen passen in principe binnen de kaders van de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 mits per locatie niet meer dan 2 MVA wordt opgewekt.
- Goede landschappelijke inpassing is één van de voorwaarden.
- Participatie is vereist, dwz minimaal 50% in lokaal eigendom

- Burgemeester en wethouders nemen een besluit tot principemedewerking
- Medewerking met een Omgevingsvergunning:
 - Aanvraag indienen (door Smart Energy Development).
 - Opstellen ontwerp-vergunning (gemeente)
 - Ter inzage voor 6 weken (gemeente)
 - Behandeling van eventuele zienswijzen (gemeente)
 - Afgifte vergunning (gemeente)

Het inrichtingsplan door Dennis Schuurman

Studio Nico Wissing

Inhoud presentatie

- Plangebied
 - Ligging en omgeving
- Inrichtingsplan
 - Vlak
 - Rand
 - Elementen

Perceel Molenweg

Perceel Molenweg

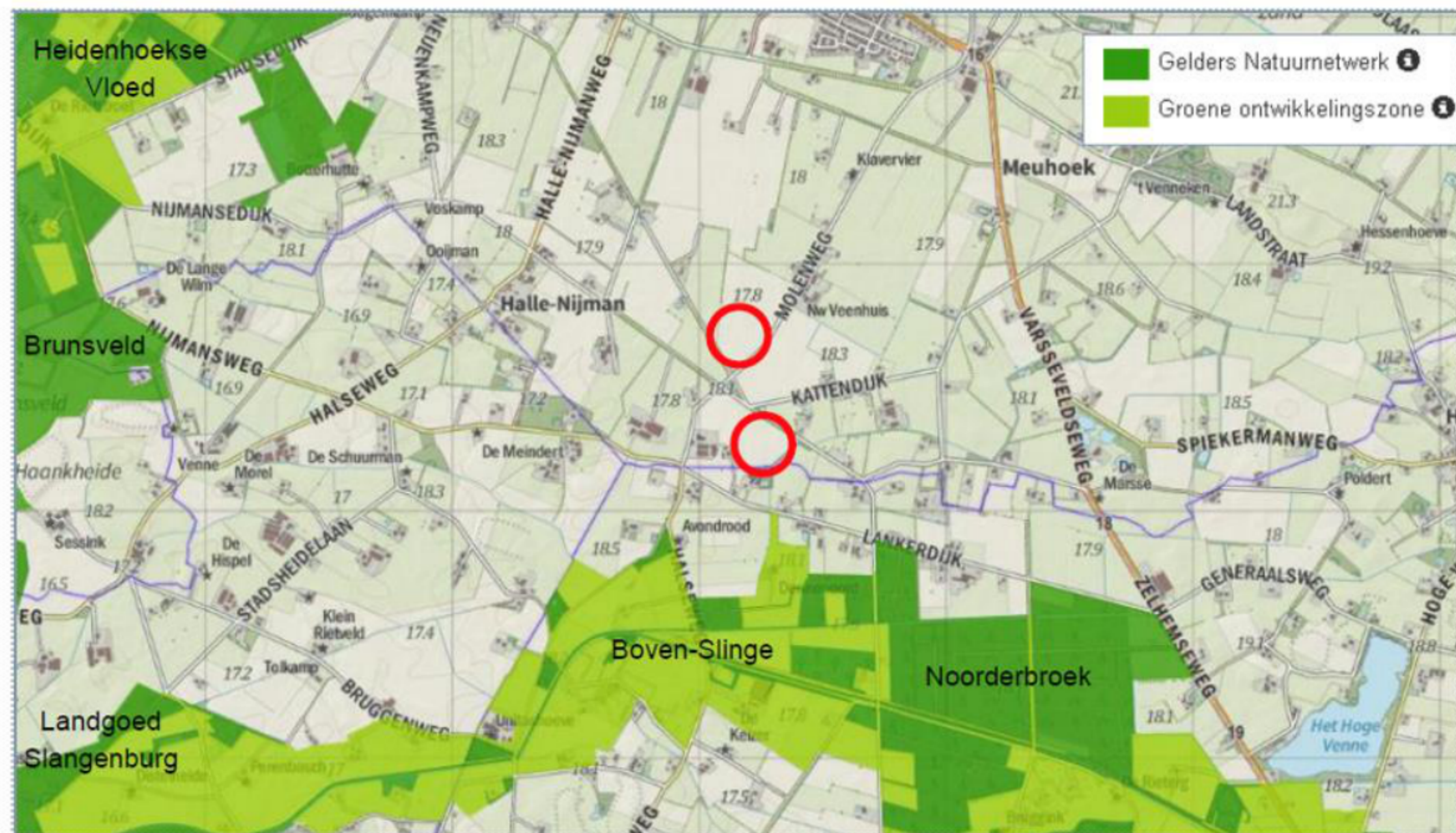
Perceel NIJMANSEDIJK

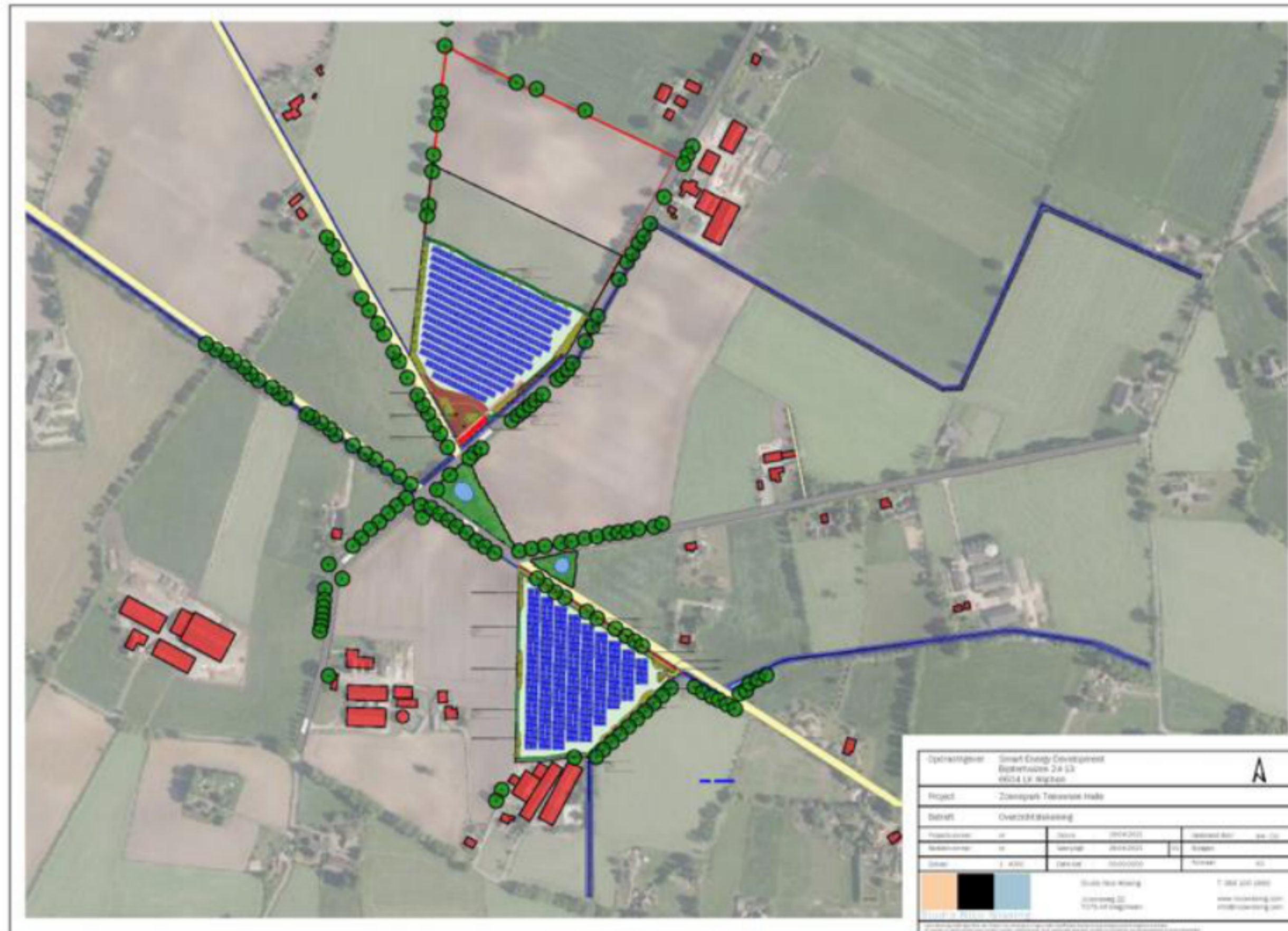
Perceel Nijmansedijk

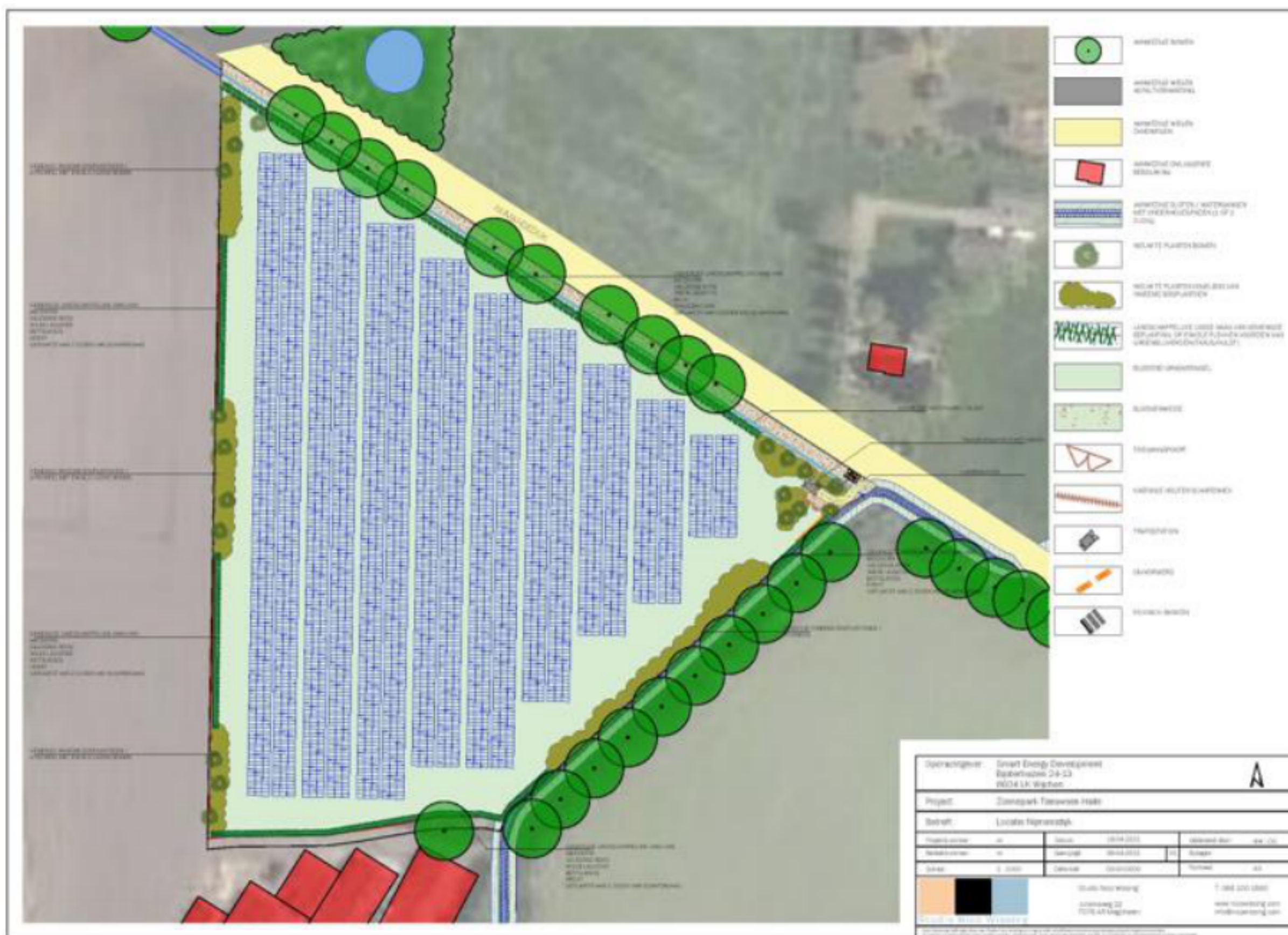
Ligging ten opzichte van GNN (Gelders Natuur Netwerk)

Het schetsontwerp (overzicht)

Het schetsontwerp perceel Nijmansedijk

Inrichtingsplan

- Zonneveld met landschappelijke en ecologische meerwaarde
- Vlak: binnen hekwerk
- Rand: deels permanent groen
- Elementen: technisch + onderhoud

Landschappelijke hagen en struwelen met inheemse soorten beplanting

Landschappelijke inheemse bomen

Quercus robur (zomer Eik)

Alnus glutinosa (Els)

Mespilus germanica (Mispel)

Betula pubescens (Zachte Berk)

Prunus avium (Wilde kers)

Bloemenweide en inrichtingselementen

Bloemenweides en bloemrijk grasland

Een duurzame bloemenweide heeft tijd nodig zich te kunnen ontwikkelen. Het cultuurgraszaad dat we zaaien is niet het type dat snel resultaat levert. Wilde bloemenzaden hebben vaak specifieke omstandigheden nodig om te kunnen kiemen. Sommige plantensoorten zullen redelijk snel kiemen, andere soorten kunnen rustig een half jaar tot soms wel een jaar in klemrust blijven, wachtend op de juiste klem prikkel.

Kortom: een bloemenweide is geen 'instant'-product. Geduld, een goede voorbereiding en de juiste wijze van beheer zijn hierin de sleutelwoorden.

Karrespoor tby bereikbaarheid

Afsluitbaar middels houten landhek

Kastanje schapenhek

Picknick plaats

Gefaseerd maaien van de bloemenweide en bloeiend grasland

Mogelijkheid om het beheer van het bloeiend grasland en bloemenweides bijvoorbeeld middels schapen uit te voeren. 2x Per jaar.

Beheer van de struwelen. 1x per 6 jaar machinaal snoeien

Vlak: panelen en beheerpaden

- Nijmansedijk: Oost/West opstelling, ca. 2,2 mtr. hoog
- Molenweg: Zuid opstelling, ca. 2,2 mtr. hoog
- Beheerpaden (gras): ca. 2m breedte
- Binnen hekwerk: kruiden en faunarijk grasland

Wij zijn benieuwd naar uw mening.

Onbehandelde vragen: zonneparkenhalle@agem.nl
Presentatie en verslag: www.agem.nl/zonneparkenhalle

Verslag meedenksessie direct omwonenden zonneparken Halle

Datum: 18 mei 2021

Locatie: online via Microsoft Teams

Deelnemers: 10 huishoudens

Spreekers: Jacquo Harbers en Gerrit Hulshoff (Agem), Piet Defieuw (Smart Energy Development), Dennis Schuurman (Studio Nico Wissing), Peter Roerdink en Lisette Boasson (gemeente Bronckhorst)

Voorafgaand

April 2021 heeft een eerste kennismaking plaatsgevonden met de directe omgeving middels een bezoek of een brief over de plannen voor een zonneveld en de mogelijkheid om contact te leggen via e-mail. Na dit eerste contact vonden buurtgesprekken plaats met een aantal direct omwonenden. Daarbij zijn zorgen geuit, maar kwamen ook wensen en ideeën op tafel voor verdere planuitwerking, zoals:

- Zicht beperken op de panelen
- Geen hoge hekwerken
- Geen hinder door geluid omvormers of licht door reflectie panelen

Met de suggesties uit de buurtgesprekken is zoveel mogelijk rekening gehouden in de verdere uitwerking van de plannen. Daarnaast is ook gekeken naar de aandachtspunten die belangenorganisaties en de gemeente hebben meegegeven.

Direct omwonenden (binnen circa 500 meter vanaf het plangebied) en belangenvereniging Halle's Belang zijn hierna uitgenodigd voor een meedenksessie met als doel het uitgewerkte plan te presenteren en samen verder te denken over de landschappelijke inpassing en lokale zeggenschap. Vanwege de corona-maatregelen is hiervoor een digitale sessie georganiseerd.

Presentatie

Opening

(pagina's 1 t/m 6 van de presentatie)

Om 20:00 heet Jacquo Harbers iedereen van harte welkom. Er wordt toegelicht dat wanneer je niet in beeld wilt verschijnen, de camera uitgezet kan worden. De sessie zal niet worden opgenomen, maar er wordt een anoniem verslag gemaakt van de vragen die zijn gesteld tijdens de bijeenkomst en in de chat.

Planvorming historie

(pagina's 7 t/m 8 van de presentatie)

Gerrit Hulshoff vertelt hoe het project in Halle in contact met de familie Teeuwse is ontstaan.

Ontwikkeling

(pagina's 9 t/m 14 van de presentatie)

Piet Defieuw introduceert Smart Energy Development en haar uitgangspunten, waaronder het streven naar duaal gebruik van de grond, bijvoorbeeld door begrazing door schapen onder de panelen, en het opzoeken van de samenwerking met een lokale partij, in dit geval Agem.

Agem en participatie

(pagina's 15 t/m 22 van de presentatie)

Zonneparken Halle zullen voor 50% coöperatief worden opgezet. Er zal een energiecoöperatie opgericht worden die het zonneveld deels in eigendom heeft, waardoor zowel zeggenschap als inkomsten in de omgeving van Halle kunnen blijven. Het bestuur van de nog op te richten energiecoöperatie wordt bij voorkeur gevormd door mensen uit de omgeving van het project.

De stappen in het beoogde proces worden getoond, waarbij het opvalt dat er een gat in de tijd zit tussen verkrijgen subsidie en start bouw. Dit heeft te maken met de netcongestie in dit gebied.

Rol gemeente

(pagina's 23 t/m 26 van de presentatie)

Peter Roerdink en Lisette Boasson zijn experts op het gebied van planologie en landschappelijke inpassing. De gemeente heeft zich als opdracht gesteld om energieneutraal te worden, en daar is wat voor nodig. In de vastgestelde route streven we ernaar om de energievraag te verminderen, en om de energie die dan nog nodig is duurzaam op te

wekken. Zonne-energie is hierin belangrijk. Wel heeft de gemeente aangegeven geen mega-parken te willen en stelt daarom restricties aan de omvang van zonnenvelden. Het plan voor zonneparken Halle is vooraf met de gemeente besproken om te zien of het überhaupt haalbaar is binnen de gemeentelijke kaders. Nadat de aanvraag voor een vergunning voor het zonnenveld is ingediend, zal er een ontwerp vergunning worden opgesteld. Er volgt een periode van 6 weken waarin het plan ter inzage ligt en zienswijzen kunnen worden ingediend. Eventuele zienswijzen worden beoordeeld, waarna een definitief besluit volgt.

Concept inrichtingsplan

(pagina's 27 t/m 42 van de presentatie)

Dennis Schuurman presenteert het concept inrichtingsplan. Uitgangspunt is dat een zonnepark niet een plek moet zijn met alleen maar panelen en waar verder geen leven meer te vinden is. Het gebied is van oudsher een coulisselandschap, dit wordt in het plan meegenomen een biodiverse manier. Op het moment wordt de grond gebruikt voor agrarische doeleinden. Door gebruik te maken van streekeigen soorten en beplanting in de ondergrond en omzoming kan biodiversiteit verbeteren.

De twee percelen hebben een verschillende draairichting van de panelen, dat heeft te maken met lichtinval en het beperken van het zicht.

Perceel Molenweg: de rechterzijde krijgt struweelbeplanting, maar met behoud van zichtlijnen. De noordzijde krijgt een dichte haag, zodat zicht op de achterzijde van de panelen wordt beperkt. Er komt een plek voor de buurt met een bloemenweide, een informatiebord over energieopwekking en biodiversiteit en een picknickplek. Er zal een hekwerk worden geplaatst, maar deze valt tussen de beplanting. Het hek aan de zuidzijde dat wel in het zicht is, wordt een houten, vriendelijk ogend, hekwerk. De hekken zullen op diverse posities een faunapassage aan de onderzijde hebben.

Perceel Nijmansedijk: beplanting en hagen met wintergroene soorten, maar wel een zekere openheid bewaren. Ook het trafohuis wordt omgeven door groen. De hagen krijgen een natuurlijk uitstraling, en zullen dus niet elk jaar strak geschoren worden. Ook de toegangspaden krijgen een natuurlijk uiterlijk. Studio Nico Wissing zal ook meekijken in het beheer van het zonnepark, zodat het onderhoud op maat is. Wij stellen bijvoorbeeld voor om het maaiwerk in fasen uit te voeren, zodat het gebied nooit in één keer kaal is. De panelen op perceel Nijmansedijk hebben een dak-opstelling waarbij we ervoor gekozen hebben om de "punt van het dak" open te maken, zodat zon en water de bodem kunnen bereiken.

Gestelde vragen

De meeste vragen zijn tijdens de meedenksessie besproken. Sommige vragen zijn via de mail nagekomen.

Proces en besluitvorming

Het tijdspad wordt aangegeven alsof het al een besluit is. Kunt u aangeven hoe de besluitvorming gaat? **Antwoord:** Vanavond kunt uw opmerkingen delen, binnen het gemeentelijke proces kunt u ook bezwaar maken. Het plan is vooraf met de gemeente besproken om te zien of het überhaupt haalbaar is binnen de gemeentelijke kaders. Nadat de aanvraag voor een vergunning voor het zonnenveld is ingediend wordt er een ontwerp vergunning opgesteld. Er volgt een periode van 6 weken waarin het plan ter inzage ligt en zienswijzen kunnen worden ingediend. Eventuele zienswijzen worden beoordeeld, waarna een definitief besluit volgt.

Ik krijg nu echt het gevoel dat hier ons iets door de strot word gedrukt. De gemeente luistert niet naar ons en Agem is niet zo transparant als ze zeggen te zijn. Dit plan komt wel erg kant-en-klaar over. **Antwoord:** Binnen projectontwikkeling moeten zaken ook groeien. Eerst is er een grondovereenkomst nodig om vervolgens te kijken naar wat past binnen het beleid. Ook is er tijd nodig voor vooronderzoek om te komen tot een plan dat nu net gemaakt is. Het beginidee moet een bepaalde vorm hebben binnen de beleidsvisie van de gemeente, voordat dit voorgelegd kan worden aan de buurt.

Waarom zo'n haast in de planning? **Antwoord:** Dat heeft te maken met de SDE subsidieaanvraag die slechts één keer per jaar kan worden ingediend.

Stel dat 80% van de omwonenden tegen is, wat gebeurt er dan? **Antwoord:** Zienswijzen worden voorgelegd aan het bestuur. Als zij vinden dat de bezwaren zwaar wegen, dan zullen zij dit meenemen in hun besluit.

Wie is bevoegd om dit besluit te nemen? Het college of de raad? **Antwoord:** Het college is daartoe bevoegd.

Project ontwikkelen zonder de SDE al rond te hebben? Is dat niet voorbarig? **Antwoord:** Dit is gebruikelijk, om SDE subsidie aan te kunnen vragen moet er een vergunning zijn verleend, om een vergunning te verlenen moet het project eerst ontwikkeld worden.

Waarom wordt de zonneladder genegeerd? Er zijn gemeenten waar zonneparken op landbouwgrond om reden van die zonneladder verboden wordt. **Antwoord:** De zonneladder geeft een voorkeursvolgorde aan en deze is niet volgtijdelijk.

De intentie van de zonneladder is om zowel op daken als in het vrije veld zonnepanelen mogelijk te maken. Zowel de gemeente Smart Energy Development als Agem zijn ook actief om zonnedaken te stimuleren en realiseren.

Landschappelijke inpassing

Is er niets bekend over archeologische kenmerken? **Antwoord:** Pas als je diep gaat graven, krijg je te maken met archeologisch onderzoek. De archeologische waarde van dit gebied staat op de kaart omschreven als 'middelmatig', waardoor dit voor het huidige plan geen belemmering is.

Wie doet het onderhoud van deze beplanting? **Antwoord:** Er wordt getracht om dit door en zo lokaal mogelijke partij te laten uitvoeren

Meerwaarde zal het nooit worden. Meerwaarde is echt een totaal verkeerde uitdrukking. Ik snap dat je enthousiast bent, maar ik zie meerwaarde voor dat perceel zonder panelen en helemaal ingezaaid met inheemse beplanting. **Antwoord:** Wij streven binnen ons plan naar een ecologische meerwaarde, doordat beplanting allerlei dieren aantrekt. Door een biodiverse kruidenlaag op de bodem te maken en de ondergrond verder met rust te laten, is gebleken dat de grond steeds meer gaat leven.

Gaan het wel een beetje forse bomen en struiken worden die gepoot worden/ het gaat jaren duren voordat het wat gaat worden. Wat gaan de afmetingen worden? **Antwoord:** De afmetingen zijn nog niet vastgesteld. Wij hebben de voorkeur voor een forse maat, maar dit is mede afhankelijk van beschikbaarheid en betaalbaarheid.

Hoe breed worden de groenzones aan de buitenkant, vooral die aan de Lankerseweg. **Antwoord:** Dat is verschillend, van 3 meter tot 6 à 7 meter breed.

De taxus is giftig voor zowel mens als dier. Hoe kun je deze dan toepassen? **Antwoord:** Hier zullen we nog even naar kijken binnen het plan. Het is inderdaad zo dat de taxus giftig is voor paarden.

Normaal staat Halle en omgeving bekend om zijn elzen. **Antwoord:** Dit is zeker een soort die we van plan zijn om te gebruiken.

Milieu-effecten: wat gebeurt er als de panelen kapot gaan? Brengt regen dan geen giftige stof in de bodem? **Antwoord:** Zonneparken veroorzaken geen pollutie in de grond. Hier zijn verschillende onderzoeken naar gedaan. Er zullen geen schadelijke stoffen de grond in gaan. We kunnen hier extra informatie over verstrekken mocht dit gewenst zijn.

Hoe hoog gaan de panelen worden? **Antwoord:** Circa 2,2 meter hoog.

Wat is de helling van de zonnepanelen? **Antwoord:** De helling is vrij laag, zo'n 10 graden.

Het huis aan de Nijmansedijk 30 krijgt de transformator vlak voor het huis. Zij hebben al de meeste hinder qua uitzicht op het park. Kan de transformator niet naar de andere hoek van het perceel gebracht worden? **Antwoord:** Verplaatsen van de transformator naar een andere hoek is geen optie. Wel zal om de transformator groen worden ingeplant zodat de transformator zoveel mogelijk aan het zicht wordt onttrokken.

Effect op omgeving

Wie is er verantwoordelijk als er schade in de buurt ontstaat door het zonneveld, bijvoorbeeld in het geval van brand? **Antwoord:** Ondanks dat de kans op dergelijke schade onwaarschijnlijk wordt geacht, sluit de exploitant een algemene brandverzekering af voor het zonnepark.

Wij zijn niet blij met dit plan, wij verwachten een waardedaling van onze recent gekochte woning. Tevens een aantasting van ons woongenot. Wie gaat waardevermindering compenseren? **Antwoord:** Indien hier sprake van zou zijn, kunt u beroep doen op planschade bij de gemeente nadat de vergunning is verleend.

Toekomstig gebruik grond

Ik dacht dat na 25 jaar de grond zou worden teruggeven aan de landbouw? **Antwoord:** Het ligt niet vast wat er met de grond gebeurt na 25 jaar, dat wordt op dat moment beoordeeld.

Teruggeven van de grond aan de landbouw: wat ik nu hoor en zie is dat je het helemaal niet meer terug kunt geven want er staat dan allerlei beplanting die je misschien helemaal niet mag weghalen. **Antwoord:** De afspraken met grondeigenaar zijn voor 25 jaar. Daarna is de grond weer vrij te gebruiken door eigenaar. Beplanting is hoofdzakelijk aan perceelsgrenzen, hoeft landbouw niet in de weg te staan.

Energieopwekking

Is het netwerk wel toereikend om de levering van het park te verwerken? Gaat het niet ten koste van de kleine producent? **Antwoord:** Het netwerk is op dit moment niet toereikend, maar Liander is voornemens om het net te versterken. Mogelijk komt dit ook ten gunste aan de kleine producent.

Is dit het voor dit gebied of kan iedere landeigenaar ook een veld aan laten leggen? **Antwoord:** De gemeente heeft een soort matrix gemaakt waar zonnenvelden kunnen komen. Het is mensen vrij om plannen te maken voor hun grond, maar deze plannen moeten wel altijd voldoen aan eisen van gemeente en provincie.

Er wordt gesproken dat de zonneweides op termijn 2150 huishoudens kan voorzien van duurzame energie. Hoeveel huishoudens heeft dit gebied? Wat wordt er met het restant gedaan? Waterstof van geproduceerd? **Antwoord:** Het aantal huishoudens wordt voornamelijk genoemd om de hoeveelheid energie die wordt opgewekt meer duiding te geven. De energie hoeft niet alleen door direct omwonenden te worden gebruikt. Energie-opslag kan op termijn een rol gaan spelen maar is nu nog niet meegenomen in het plan.

Lokaal eigendom en financiering

Over de financiering: 50% lokaal eigendom. Maar 20% eigen vermogen van de leden. Leidt dit dan tot maar 10% zeggenschap? **Antwoord:** Nee, 50% lokaal eigendom zorgt voor 50% zeggenschap (verhouding eigen vermogen en vreemd vermogen heeft in dit geval geen invloed op zeggenschap)

Welke bank wil dit financieren? **Antwoord:** Er zijn meerdere banken die graag het vreemd vermogen van dit soort projecten willen financieren. Het gaat om een veilige investering zowel voor banken als voor particulieren.

Deelname voor welk bedrag en welk rendement? **Antwoord:** Het verwachte rendement wordt pas in een later stadium bepaald (dit is afhankelijk van de toegekende SDE subsidie, de volledige ontwikkel-, bouw- en beheerskosten en de verwachte energieprijzen), de lokale energiecoöperatie kan hierin meekijken en meebepalen (hier hebt u dus zelf invloed op). Op dit moment is 4 á 5% een gebruikelijk rendement.

Hoe staan jullie tegen lokaal eigendom? Dit is toch bewezen als het monddood maken van de lokale gezinnen die meedoen in het project. Je zaait toch verdeeldheid in de buurt? **Antwoord:** Lokaal eigendom biedt omwonenden meer invloed op de ontwikkeling en beheer van het plan en biedt de mogelijkheid aan alle deelnemers om financieel te profiteren van de zonneparken; of omwonenden daar gebruik van maken bepaalt men zelf; meer informatie is ook te vinden op de [website van Agem](#).

Voor deelname heeft u over een postcoderoos, hoever reikt deze roos? **Antwoord:** Voor dit project wordt geen gebruik van de subsidieregeling die postcoderoos-regeling heeft vervangen. Er is dus ook geen beperking van het aantal postcodes dat mee zou kunnen doen. Het streven is echter wel om deelname en het in te brengen eigen vermogen zo dicht mogelijk bij het project op te halen

U heeft het over participatie, hoe werkt dat? **Antwoord:** Zie ook antwoord hierboven over lokaal eigendom

Smart Energy Development zit onder een Belgische holding. Waar halen zij het vermogen vandaan om hierin te investeren? **Antwoord:** Smart Energy Development is een onderdeel van IZEN/VINCI. IZEN is al meer dan 30 jaar actief in de sector van de hernieuwbare energie en heeft voldoende kapitaal om hierin te investeren al of niet in een combinatie met bankfinanciering.

Wat is de totale investering voor dit plan? Hoe ziet de exploitatie eruit? **Antwoord:** De totale investering van het plan wordt nu geraamd op € 3.300.000,-. Financiële uitwerking, waaronder de exploitatie, zal in een later stadium in samenwerking tussen Smart Energy Development, Agem en de lokale energiecoöperatie worden uitgevoerd.

Afronding en afspraken

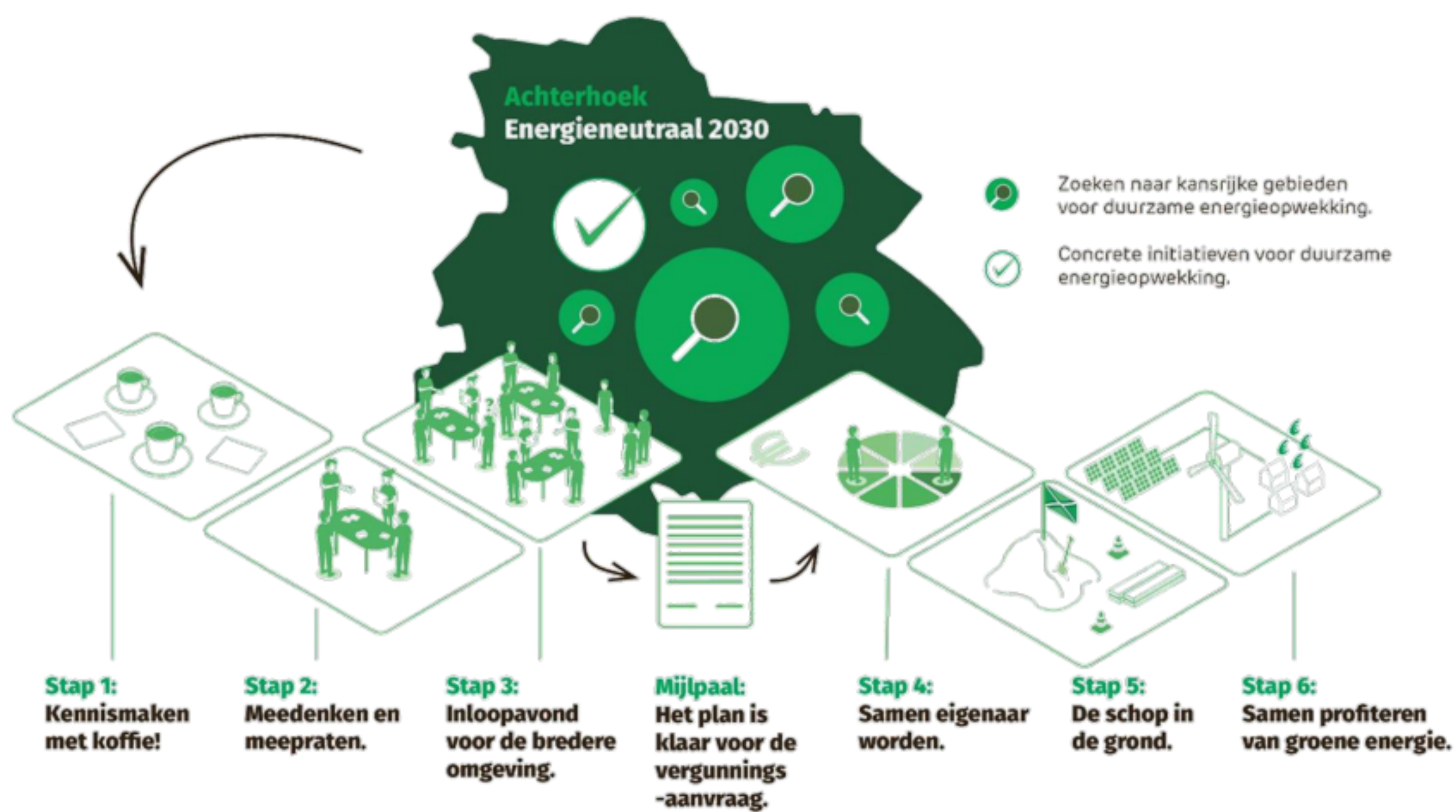
Helaas kwamen we gezien de tijd niet aan de beantwoording van alle vragen toe. Er wordt afgesproken dat de vragen die nu nog niet genoeg aan bod zijn gekomen worden opgenomen in het verslag. Dit geldt voor de vragen uit de chat, maar de mogelijkheid wordt ook geboden om via mail nog vragen in te sturen.

Het verslag inclusief de presentatie zal naar alle aanwezigen gemaild worden.

Vervolg

Met de verslaglegging van de meedenksessie wordt stap 2 in onderstaande visualisatie afgerond. Hierna zullen wij overgaan naar het organiseren van een inloopavond voor de bredere omgeving en het indienen van de vergunningsaanvraag. Uiteraard zullen alle direct omwonenden hier ook weer voor worden uitgenodigd.

Indien de deelnemers aan de meedenksessie of andere direct omwonenden en/of belanghebbenden nog met vragen zitten of input willen aanleveren horen wij dat graag. Dit kan door een mail te sturen aan zonneparkenhalle@agem.nl of door te bellen met Agem via 0314 820 388.

Bijlage 2 – Reactie op gestelde vragen

Van: Agem Zonneparken Halle <zonneparkenhalle@agem.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 19:08
Onderwerp: Zonneparken Halle - Reactie op gestelde vragen
Bijlagen: 31-05-2021-SED-Halle-VO1--Nijmansdijk-1000-lufo-A3L.pdf; 31-05-2021-SED-Halle-VO1--Molenweg-1000-lufo-A3L.pdf

Aan alle bewoners rondom zonneparken Halle,

Wij hebben van u diverse vragen ontvangen naar aanleiding van de plannen voor de twee zonneparken in Halle. In deze mail naar iedereen (waarvan wij een email adres hebben) willen we daar graag op in gaan. Daarnaast wil ik volgende week contact met u opnemen om per adres een afspraak te maken voor een persoonlijk gesprek, als u daar prijs op stelt. Voor de duidelijkheid zijn de laatste tekeningen van het ontwerp bij deze mail gevoegd. Dit is dus het aangepaste ontwerp, mede n.a.v. uw eerdere input.

De zonneladder en het gebruik van landbouwgrond voor zonnepanelen

Om tijdig voldoende duurzame energie op te wekken, zijn zowel zonnepanelen op daken als op de grond nodig. De zonneladder geeft een voorkeursvolgorde aan en moet voorkomen dat zonnepanelen op landbouw- en natuurgrond gelegd worden als dat niet nodig is. In de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030 wordt ook aangegeven: "Belangrijk is dat we niet uitgaan van volgordelijkheid, door bijvoorbeeld eerst te kiezen voor zon op dak en daarna pas zon op land. Dit omdat we, gezien de opgave, kansen en initiatieven niet te lang in de wacht willen zetten. We doen daarmee ook voluit recht aan goede initiatieven vanuit de samenleving." Overigens zet Agem zich samen met de gemeente Bronckhorst ook in om de daken van bedrijfsgebouwen met zonnepanelen te vullen, zie bijvoorbeeld onze programma's Zonnige Bedrijven in de Achterhoek (ZBA) www.agem.nl/zonnigebedrijven en Zonnige Agrariërs in de Achterhoek (ZAA) www.agem.nl/zaa. Agem en de gemeente werken dus zowel aan zon op dak als zon op grond.

Zijn de daken van Henk's varkensschuren niet geschikt?

De daken van de varkensschuren zouden niet ideaal geschikt zijn. Ongeacht of hierop wel zonnepanelen kunnen worden gelegd, heeft de gemeente en de Achterhoek behoefte aan grootschalige energieproductie. Zie hiervoor ook het antwoord van de voorgaande vraag.

Netcongestie

Op het moment is er sprake van netcongestie, maar mede vanwege het initiatief voor deze zonneparken is Liander van plan om het middenspanningsnet Doetinchem-Halle te verzwaren. Hierdoor kunnen naar verwachting medio 2023 (gelijktijdig met deze zonneparken) ook weer grote zonnedaken worden aangesloten op het net. De ontwikkeling van de zonneparken hebben daarom in deze regio een positief effect voor het volledige elektriciteitsnet.

Locatie transformator Nijmansdijk

Het transformatorhuisje dat wordt toegepast is vergelijkbaar met huisjes die je vaker ziet bij bedrijven met zonnepanelen en in ook in woonwijken. Tegenwoordig zijn ze vaak donkergroen geschilderd. In onze plannen wordt het transformatorhuisje aan het zicht onttrokken door nieuw te planten bosplantsoen, houtsingels en bomen. De locatie van de transformator is gekozen in afstemming met Liander, zie het onderstaande kaartje voor een overzicht. Ten eerste is er de harde eis dat de transformator te allen tijde door Liander bereikbaar moet zijn, d.w.z. buiten de hekken aan de rand van het park. Vervolgens is vooral de afstand en het tracé naar bestaande middenspanningskabels belangrijk, want die bepalen of de verbinding überhaupt haalbaar is. De kosten van de aansluiting en de verbinding zijn volledig voor rekening van het zonnepark. We zijn momenteel in onderhandeling met Liander, met de vraag of de netaansluiting ook vanaf de andere zijde kan komen en we zodoende het transformatorhuisje aan de westzijde van het perceel kunnen plaatsen. Indien mogelijk willen we ingaan op de vraag om dit te verplaatsen.

Wat is het effect op de waarde van mijn woning?

Wij doen ons best om de zonneparken zo goed mogelijk landschappelijk in te passen en de omgeving ook te laten profiteren. Wij kunnen ons echter voorstellen dat u zich toch zorgen maakt over een mogelijke waardedaling van uw woning. In het algemeen geldt dat, indien een woning minder waard wordt door planologische projecten, er sprake is van planschade. Hiervoor bestaat een zogenaamde planschadeprocedure die via de gemeente kan worden aangevraagd (zie ook www.bronckhorst.nl/home/wat-u-wilt-regelen_45201/product/planschade_255.html). Het heeft uiteraard onze voorkeur om in goed gesprek met u tot een acceptabele inpassing van het zonnepark te komen.

Waarom zo'n haast en waarom zijn omwonenden al niet veel eerder geïnformeerd?

Om omwonenden te kunnen informeren moet er een plan zijn. Voordat aan een plan kon worden gewerkt moest er eerst duidelijkheid zijn over de mogelijkheden en uitgangspunten van de gemeente en Liander. Vervolgens zijn er begin dit jaar afspraken gemaakt tussen Agem en Smart Energie Development over een samenwerking om participatie en lokaal eigendom mogelijk te maken. Daarna is een participatieplan gemaakt en zijn kort daarna de direct omwonenden bezocht om hen te informeren over het initiatief. In deze periode is ook Studio Nico Wissing aan de slag gegaan met het ontwerp dat vervolgens in de meedenksessie van 18 mei is gepresenteerd.

De urgentie van het plan heeft diverse oorzaken. De klimaatverandering is een urgent probleem, hoe langer we wachten met het produceren van duurzame energie en beperken van onze CO₂-uitstoot, hoe groter het klimaatprobleem wordt. Mede door Europese uitspraken en rechtszaken van Urgenda en Milieudefensie, wordt de verplichting voor de overheid om de CO₂-doelstellingen te halen steeds urgenter. Daarnaast is er ook nog het praktische feit dat slechts 1 keer per jaar SDE-subsidie kan worden aangevraagd die noodzakelijk is voor de haalbaarheid van de zonneparken.

Mede namens Smart Energy Development,

Met hartelijke groet,

Maroeska Boots

Projectleider - Ontwikkeling

t 0314-820388 / 06-48416950

w www.agem.nl

agem
Energie voor mekaar.

‘Wij werken aan een duurzame
Achterhoek. Samen, voor mekaar!
Doe jij al mee?’

#positieve**energie** #voorm**ekaar**